

Yakın Dönem Türkiye Tarihi Kronolojisi 2002-2015

BGST Toplumsal Araştırmalar Birimi, 19/12/2016

GİRİŞ

Bu kronoloji BGST Toplumsal Araştırmalar Birimi tarafından gerçekleştirilen “Yakın Türkiye Tarihi Çalışması” kapsamında hazırlanmıştır. Bu çalışmaya başladığımızda Türkiye’nin son 14 yılına bakarak gelinen durumu daha iyi anlamayı hedeflemiştik. Çalışmanın başında genel bir kronolojiye ihtiyaç duyduk ve birileri nasıl olsa hazırlamıştır diye düşündük ama yanıldığımızı anlamamız geç olmadı. Maalesef Türkiye’nin yakın geçmişini hatırlamamızı sağlayacak genel bir kronoloji hazırlanmamıştı. Ancak Kürt meselesi, barış süreci, dış politika başlıkları altında hazırlanmış daha spesifik kronolojilere rastladık. Biz de çalışmamızın alt yapısını oluşturması ve yakın geçmişi bize genel olarak hatırlatması için, bu konu bazlı kronolojileri kullanarak daha genel bir kronoloji oluşturmaya çalıştık. Kronolojiyi hazırlarken özellikle “Toplum ve Kuram Dergisi’nin” Kürt meselesiyle ilgili hazırlamış olduğu kronoloji ile İnsan Hakları örgütlerinin ve Hafıza merkezinin barış süreciyle ilgili hazırlamış olduğu kronolojileri sıklıkla kullandık.

Bu kronoloji Kürt meselesi ve iç siyasi gelişmeleri temel alarak hazırlanmıştır. “Arap Baharı” ya da Suriye’de yaşananlar Türkiye’yi doğrudan etkileyen olaylar olduğu için kronolojiye dahil edilmiştir. Kronolojinin değişik konularla ilgili pek çok eksiği olsa da yakın döneme dair genel bir hatırlatma yapması açısından faydalı olacağını umuyoruz. Amacımız çalışmamız ilerledikçe kronolojiyi de geliştirmektir.

2002 YILI KRONOLOJİSİ

Mart 2002: “Kürtçe Eğitim ve Öğretim Kampanyası” için ülke genelinde 25 bine varan imza toplandı. Kampanya nedeniyle göz altına alınan öğrencilerin sayısı 260, tutuklanan öğrencilerin sayısı 93’e ulaştı. Gözaltına alınan 865 veliden de 58’i tutuklandı. 2 bin 473 öğrenci soruşturmaya uğrarken bin 422 öğrenci kınama, uzaklaştırma ve okuldan atılma gibi çeşitli cezalara çarptırıldı.

[İdare Mahkemeleri’ne başvuran öğrenciler, mahkemenin "Dilekçe vermek anayasal bir haktır. İçeriğinde suç unsuru bir durum bulunmamıştır" kararıyla beraat etti.]

21 Mart 2002: Diyarbakır’da sanatçı Sezen Aksu’nun da katıldığı Newroz etkinliği 700 bin kişinin katılımıyla kutlandı.

4- 10 Nisan 2002: PKK 8. Kongresi toplandı. Bu kongrede, PKK kendisini feshettiğini açıkladı ve yerine Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi’nin (KADEK) kurulduğunu duyurdu. Tarihe KADEK’in 1. Kongresi olarak geçen bu toplantı PKK’nin yeni paradigmasının resmileştiği toplantı oldu. Öcalan’ın savunması temelinde yeni paradigmayı benimseyen PKK, hem isim değişikliğine gitmiş, hem de yeni dönem stratejisine uygun bir örgüt tarzı ve üslubu yaratmak istemişti. Dar parti örgütlenmesini aşan, toplumun birçok kesimini kucaklayacak esneklikte bir kongre örgütlenmesi olarak düşünülen KADEK, yukarıdan aşağıya örgütlenen değil, aşağıdan yukarıya gelişen, toplumun bütün kesimlerinin temsil edildiği bir örgütsel model olarak düşünülüyordu. [Türkiye devleti bu değişikliği Kürt hareketinin terörist örgütler listesinin dışında kalmak maksatlı yaptığı yönünde yorumladığından KADEK’in de AB’nin terörist örgütler listesine alınması için yoğun diplomatik faaliyetler içerisine girdi.]

Mayıs 2002: Başbakan Bülent Ecevit’in rahatsızlanması ardından göreve devam edip edemeyeceği tartışmaları başladı.

Temmuz 2002: Birçok DSP’li milletvekili partisinden istifa etti ve DSP’nin milletvekili sayısı yarı yarıya düştü.

7 Temmuz 2002: Devlet Bahçeli 3 Kasım’da erken seçimin yapılmasını istediğini açıkladı.

16 Temmuz 2002: Koalisyonu oluşturan partilerin (DSP- MHP- ANAP) yaptığı toplantı sonucunda erken genel seçimlerin yapılması kararı alındığı açıklandı.

3 Ağustos 2002: TBMM idam cezasını kaldırdı. Aynı gün AB reform paketi kapsamında Meclis’ten geçirilen 14 madde içerisinde Kürtçe dahil anadilde öğrenim ve yayın yasağını kaldıran uyum yasaları da kararlaştırıldı.

Ekim 2002: PKK, Irak'ta Kandil, Bradost, Zap ve Gare'yi içine alan bölgeyi Medya Savunma Alanları olarak ilan ettiğini açıkladı. Bundan sonra bu bölgeye girecek tüm silahlı güçlerin hedef olacağını duyurdu.

3 Kasım 2002: Türkiye genelinde yapılan seçimlere katılım oranı yüzde 79 oldu. Sadece iki parti AKP ve CHP barajı aşabildi. Oyların yüzde 34.3'ünü alan AKP 363 milletvekili çıkardı. Recep Tayyip Erdoğan siyasi yasaklı olduğu için seçimlere katılmadı. Kullanılan oyların yüzde 45'i meclis dışında kaldı.

3 Kasım 2002: DEHAP, demokrasi ve emek güçleriyle seçime girerken yüzde 6,23 oy aldı. Seçim barajının olmaması durumunda bu oy oranı ile Kürtler mecliste 50'nin üzerinde vekil tarafından temsil ediliyor olacaktı.

30 Kasım 2002: OHAL uygulaması kaldırıldı.

2 Aralık 2002: AKP'nin, Siirt'te yapılan seçimlerde sandık kurullarının kurulmadığını iddia ederek yaptığı itirazı YSK kabul etti ve Siirt seçimlerinin yenilenmesine karar verdi. Siirt'te yapılan seçimlerin hemen öncesinde CHP'nin desteğiyle yapılan Anayasa değişikliği sonucunda Recep Tayyip Erdoğan seçime katılabilme hakkı elde etti.

10 Aralık 2002: KADEK, Kürdistan Ulusal Kongresi (KNK) ile birlikte Belçika'nın başkenti Brüksel'de bir basın toplantısı düzenleyerek 24 maddeden oluşan çözüm deklarasyonu yayınladı. Öcalan'ın talebi doğrultusunda yeni hükümete 15 Şubat 2003 tarihine kadar süre tanıyan KADEK, çözüm için ileri sürülen taleplerin yerine getirilmesini istedi.

11 Aralık 2002: Kopenhag Kriterleri ile Anayasa'ya uyum çerçevesinde bazı yasalarda değişiklik öngören tasarı TBMM'de kabul edildi. Yasaya göre, siyasi partilerin kapatılması davalarında beşte üç çoğunluk aranacak. İşkence ve kötü muamele suçlarından verilen cezalar para cezasına çevrilemeyecek. Anayasa Mahkemesi, siyasi partinin devlet yardımından yoksun bırakılmasına karar verebilecek. Cemaat vakıfları mülk edinebilecek. Gazeteciler haber kaynaklarını açıklamaya zorlanamayacak.

18 Aralık 2002: Radyo ve televizyonda, Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında kullandıkları farklı dil ve lehçelerde yayın yapılmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen yönetmelik, Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

2003 YILI KRONOLOJİSİ

15 Ocak 2003: Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS), savaş koşulları dışında idam cezasını yasaklayan 6 nolu ek protokolünü imzaladı.

18 Ocak 2003: Aile Mahkemelerinin Kuruluş Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun (no 4787) yürürlüğe girdi.

15 Ocak 2003: 2945 nolu Milli Güvenlik Kurulu yasasında yapılan değişiklikle başbakan yardımcıları ve adalet bakanı da kurul üyeliğine dahil edildiler.

7 Ağustos 2003: 4963 nolu kanunun getirdiği yeni düzenlemeyle, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği'ne bir sivilin atanması mümkün kılındı.

26 Haziran 2003: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin, savaş koşulları dışında idam cezasını yasaklayan 6 nolu ek protokolü TBMM'de onaylandı.

29 Ocak 2003: Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) tarafından tanınan hakların ihlali durumunda kişi ve gruplara doğrudan başvuru hakkı ve komiteye "inceleme yetkisi tanıyan "İhtiyari Protokol" yürürlüğe girdi.

25 Şubat 2003: Irak tezkeresi meclise sunuldu. (TSK'nın yabancı ülkelere girmesi; yabancı kuvvetlerin Türkiye'de bulunabilmesi için Bakanlık Kurulu'na yetki veren (Irak Tezkeresi) meclise sunuldu.

1 Mart 2003: Irak Tezkeresi mecliste reddedildi.

9 Mart 2003: Recep Tayyip Erdoğan, Siirt'te yapılan yenileme seçimlerinde milletvekili seçilerek TBMM'ye girdi.

12 Mart 2003: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), PKK lideri Abdullah Öcalan'ın adil yargılanmadığına karar verdi.

13 Mart 2003: Anayasa Mahkemesi HADEP'i kapattı.

13 Mart 2003: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Sabih Kanadoğlu DEHAP'ın temelli kapatılması istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne dava açtı.

14 Mart 2003: Türkiye Cumhuriyeti'nin 59'uncu hükümeti, Siirt Milletvekili Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında kuruldu.

20 Mart 2003: ABD ve Britanya'nın Irak'a yönelik kara harekatı başladı (Irak Savaşı).

20 Mart 2003: Kuzey Irak'a Türk askeri gönderilmesi ve hava sahasının yabancı güçlere açılmasına ilişkin yetki tezkeresi, TBMM'de yapılan oylamada 202 red oyuyla karşılık, 332 oyla kabul edildi.

24 Nisan 2003: KKTC Bakanlar Kurulu'nun aldığı karar doğrultusunda KKTC ile Rum kesimi arasında serbest geçişler başladı.

27 Mayıs 2003: KADEK "Toplumsal Barış İçin Genel Af" kampanyası başlattı. Kısa sürede toplanan bir milyon imza TBMM Dilekçe Komisyonu'na DEHAP Genel Başkan Yardımcısı Osman Özçelik tarafından sunuldu.

1 Mayıs 2003: ABD Başkanı George W. Bush, Irak'taki muharebelerin son bulduğunu açıkladı.

28 Haziran 2003: Yirmi üçüncü İstanbul Onur Haftası'nın son günü, ilk LGBT Onur Yürüyüşü Lambda İstanbul tarafından yaklaşık 30 kişinin katılımıyla İstiklal Caddesi'nde gerçekleştirildi.

10 Haziran 2003: İşveren işçi ilişkisinde cinsiyet dahil hiçbir nedenle temel insan hakları bakımından ayırım yapılamayacağı, iş sözleşmesinin yapılmasında, uygulanmasında ve sona erdirilmesinde cinsiyet veya gebelik nedeniyle doğrudan veya dolaylı farklı işlem yapılamayacağı, cinsiyet nedeniyle eşit değerde iş için daha düşük ücret verilemeyeceği, cinsiyet, medeni hal ve aile yükümlülükleri, hamilelik ve doğumun iş akdinin feshi için geçerli sebep oluşturamayacağı gibi hükümleri içeren İş Kanunu yürürlüğe girdi.

15 Haziran 2003: İmralı Cezaevi'nde avukatlarıyla görüşen Abdullah Öcalan "barış misyonum bitti" açıklamasını yaptı ve hükümete iki ay daha süre tanıdığını, eğer karşılık verilmezse eskisinden daha şiddetli bir savaşın başlayabileceğini belirtti.

12 Haziran 2003: 4866 nolu Türk Vatandaşlığı Kanunu'nda kadın-erkek eşitliği bakış açısıyla yapılan değişiklik yürürlüğe girdi.

14 Haziran 2003: Altıncı AB'ye Uyum Paketi, TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilerek yasalaştı.

27 Haziran 2003: İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu hükümetin hazırladığı "Topluma Kazandırma Yasası" nı kamuoyuna açıkladı. Hazırlanan yasaya göre "suça karışmamış örgüt üyeleri serbest bırakılacak, örgüt yöneticileri dışındaki diğer kişiler ise örgütü çökertecek bilgi vermeleri durumunda çok az bir ceza ile tutuklu kaldıktan sonra salıverilecektir".

Temmuz 2003: KADEK Meclisi'nin yaptığı toplantıda ateşkes koşullarının sağlanması ve son aşamada silahların bırakılması için üç aşamalı bir yol haritası belirlendi. KADEK bu toplantının sonuç bildirgesini açıklarken, "eğer Türk devleti bu yol haritasını kabul etmezse savaş gelişir" uyarısında bulundu.

4 Temmuz 2003: Kuzey Irak'ta "Çuval" olayı meydana geldi ve Türkiye kamuoyunda geniş yankı uyandırdı.

Ağustos- Eylül 2003: Irak'ta kontrolün ABD'ye geçmesi sonrasında Türkiye, Güney Kürdistan'da konuşlanmış olan PKK kamplarına yönelik aksiyon alınması konusunda ABD'ye yoğun baskı yapmaya başladı. ABD'nin önlem almaması durumunda Kuzey Irak'a yönelik sınır ötesi askeri operasyon tehdidi ile sonuç almaya çalışan Türkiye, ABD ile Türk-Amerikan Yüksek Düzeyli Ortak Savunma Grubu Toplantıları yapsa da ne Irak Bölgesel Kürt Yönetimi ne de ABD ordusu PKK'ye yönelik doğrudan bir saldırıya girişmedi.

6 Ağustos 2003: Kamuoyunda "7. AB uyum Paketi" olarak bilinen 4963 sayılı "Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun" yasalaştı.

24 Eylül 2003: İmralı Cezaevinde görüş saatlerinin kısıtlanması, psikolojik baskının ve tecridin artması üzerine Abdullah Öcalan avukatlarına görüşe gelmemelerini söyledi.

26 Eylül 2003: Cinsiyet eşitliği ve kadına karşı şiddet konusunda çağdaş düzenlemeler içeren Yeni Türk Ceza Kanunu kabul edildi.

27 Ekim-6 Kasım 2003: KADEK kongresi gerçekleşti. KADEK'in kendisine biçilen misyonu yerine getiremediği, eski tarz örgütlenme ve çalışma anlayışından kurtulamadığı yönündeki eleştiriler doğrultusunda toplanan kongrede, uzun zamandır örgüt içinde yaşanan çekişmelerle bağlantılı olarak görüş ayrılıkları gün yüzüne çıktı. Başkanlık Konseyi üyelerinden Osman Öcalan ve Nizamettin Taş'ın başını çektiği grup ile Cemil Bayık, Duran Kalkan, Murat Karayılan, Mustafa Karasu'nun öncülük ettikleri grup arasında yaşanan mücadelenin temelinde Kongre'nin ABD ile kuracağı ilişkinin niteliği ve örgüt içi sosyal yaşama ilişkin farklı görüşler bulunuyordu. ABD ile daha sıkı bir ilişki kurulmasını öneren Osman Öcalan grubunun hazırladığı "Sosyal Reform Tasarısına" göre örgüt içinde evlilikler serbest bırakılacak, evlenenlere örgüt destek sunacak, kadın-erkek ilişkilerindeki kısıtlamalar kaldırılacaktı. Osman Öcalan'ın başını çektiği grubun ağır bastığı kongrede karşıt gruptaki kişilerin birçoğu yeni görevlendirmede etkisiz pozisyonlarda konumlandırıldı. KADEK'in feshedildiği bu kongrede yerine Kongra-Gel (Kürt Halk Kongresi) kuruldu. Toplantıda Kongra-Gel, "yeni sisteme denk düşen bir örgütsel yapılanmanın yolunu açacak, kapsayıcı, demokratik, özgür katılıma imkan veren, Leninist parti etkilerini aşan, bu temelde Kürtleri temsil edebilecek, uluslararası kriterlere uygun, meşru, demokratik ve yasal siyaset yapabilen bir muhataplığı geliştirecek bir yapılanma olarak" tanımlanacaktı.

25 Ekim 2003: Rektörler, öğretim üyeleri, sivil toplum örgütlerinin temsilcileri ve öğrenciler, Ankara'da "Cumhuriyete Saygı" yürüyüşü yaptı, Anıtkabir'e giderek saygı duruşunda bulundu.

7 Kasım 2003: Yargıtay Başkanı Eraslan Özkaya, Yargıtay 4. Ceza Dairesi Başkanı Fadıl İnan'ın türbanlı sanığı duruşma salonundan çıkarmasını 'haklı' buldu.

15 Kasım 2003: İstanbul saldırıları; Neve Şalom Sinagogu ve Beth İsrail Sinagogu'na düzenlenen saldırılar sonucu 27 kişi öldü.

20 Kasım 2003: İstanbul saldırıları; Beyoğlu'ndaki Britanya Büyükelçiliği ile Levent'teki HSBC Bankası'nın genel merkezine gerçekleştirilen bombalı saldırılarda İngiltere'nin Türkiye Büyükelçisi Roger Short ve tiyatro sanatçısı Kerem Yılmaz'ın de aralarında bulunduğu 30 kişi hayatını kaybetti, 400 kadar kişi de yaralandı

4 Aralık 2003: İlk Kürtçe kurs Urfa'da "Özel Urfa Kürtçe Kursu" adıyla açıldı. AB yasalarına uyum çerçevesinde ortaya çıkan bu gelişme birçok çevrelerde Kürtlerin kolektif haklarının tanınmasına dair ilk adım olarak yorumlandı. İlerleyen süreç içerisinde diğer birçok ilde Kürtçe kurslar açılacak olmasına rağmen 2005 yılının yaz aylarında ücretli bir şekilde yürütülen bu kursların faaliyetlerinin verili koşullar altında sürdürülmesinin mümkün olamayacağı ortaya çıkınca kurslar teker teker kapandı.

2 Aralık 2003: Yargıtay 11. Ceza Dairesi, kayıp trilyon davasında kapatılan RP'nin Genel Başkanı Necmettin Erbakan'a "özel belgede sahtecilik" suçundan verilen 2 yıl 4 ay hapis cezasını oy birliğiyle onadı.

[Kürt kaynaklarına göre 2003 yılı içerisinde Türk ordusu tarafından PKK'ye yönelik 104 operasyon gerçekleştirildi. Bu operasyonlar sırasında yaklaşık 50 civarında çatışma yaşandı. Diğer yandan, 1990'lı yıllarla kıyaslanamayacak derecede çatışmasız bir yıl geçirildi.

Bu konjonktürde 2002 yılından itibaren tekrar Türkiye içerisine girmeye başlayan gerillaların sayısı 2003 sonunda üç bin beş yüz rakamına ulaşacaktı.]

2004 YILI KRONOLOJİSİ

5 Ocak 2004: AK Parti Grup Yönetimi, TBMM kulisinde bulunan Mareşal üniformalı Atatürk resminin kaldırılarak yerine sivil bir Atatürk fotoğrafı asılması önerisinde bulunan Adıyaman Milletvekili Fehmi Hüsrev Kutlu'nun, Grup Disiplin Kuruluna sevkine karar verdi.

8 Ocak 2004: Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Yönetmeliği'nin gizliliğini kaldıran yasanın ardından hazırlanan yeni yönetmelik yürürlüğe girdi. MGK Genel Sekreterliği yönetmelikte, başbakana bağlı bir kuruluş olarak tanımlandı.

13 Ocak 2004: ABD hükümeti PKK ve ona bağlı tüm oluşumları terör örgütleri listesine dahil etti. Yaklaşık 3 ay sonra da AB, PKK'yi terör örgütleri listesine aldı.

30 Ocak: Kapatılan RP'ye yönelik "Kayıp Trilyon Davası'nda" mahkum olan Saadet Partisi Genel Başkanı Necmettin Erbakan, Saadet Partisi üyeliği ve genel başkanlık görevinden ayrıldı.

Ocak-Şubat 2004: Kongra-Gel kuruluş toplantısında gün yüzüne çıkan örgüt içi gruplaşma sorunları restleşme aşamasına yükseldi. Örgüt içi krize yol açan bu restleşme sonucunda Osman Öcalan, Nizamettin Taş ve Kani Yılmaz Medya Savunma Alanlarından ayrılarak Musul'a yerleşti. Abdullah Öcalan avukatları aracılığıyla gruplaşmaya müdahale etti ve aradaki sorunların giderilmesini istedi. Mart ayının sonunda Abdullah Öcalan'ın yaptığı çağrı neticesinde Osman Öcalan ve arkadaşları tekrar gerilla alanlarına döndü. Bu süreçte yine Abdullah Öcalan'ın çağrısı üzerine PKK'nin yeniden kurulması amacıyla bir "Yeniden İnşa Komitesi" oluşturuldu.

1 Mart 2004: 1998 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Arap Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne kayıt işlemlerinin türbanlı olduğu gerekçesiyle yapılmaması üzerine, Türkiye'deki yasal yolları tükettikten sonra AİHM'de dava açan Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdullah Gül'ün eşi Hayrünnisa Gül, davasını geri çekti.

28 Mart 2004: Türkiye'de yerel seçimler yapıldı. DEHAP'ın Özgür Parti, SDP, ÖDP ve EMEP'le birlikte "Demokratik Güç Birliği" adıyla bir araya gelerek SHP çatısı altında girdiği seçimlerden istenilen sonuç elde edilemedi. 5 il ve 33 ilçede belediye başkanlığı alınsa da DEHAP'ın tek başına aldığı oy oranının altında bir tablo ortaya çıktı.

Mart 2004: Kongra-Gel'in İran kolu bir kongre yaparak PJAK (Partiya Jiyana Azadiya Kurdistanê) ismiyle partileşti.

Mart-Nisan 2004: PKK gerillalarına yönelik operasyonlarda kayda değer bir artış görüldü. Kürt kaynaklarına göre bu süreçte yaklaşık 30 operasyon gerçekleştirildi. [Sonraki aylarda, OHAL'in kaldırılmış olmasına rağmen çatışmaların yoğunlaştığı kırsal alanlara giriş ve çıkışlar yasaklanmaya başlandı. PKK gerillalarının bölgeden çekilmesinden sonra yaşanan çatışmasızlık ortamının sürmesinin mümkün olmayacağı açığa çıktı. Çatışmaların yeniden

başlamasıyla Kürt illerinde yapılan gösteri sayısında önceki yıllara nazaran ciddi bir artış gözlemlendi.]

16-26 Mayıs 2004: Kongra Gel 252 delege ile geniş katılımlı bir toplantı düzenledi. Örgüt içi krizin sona erdiği bu toplantıda Abdullah Öcalan'ın AİHM'e sunduğu "Bir Halkı Savunmak" isimli savunması politik rapor olarak kabul edildi ve resmileşti. Öcalan'ın çizdiği strateji ve taktiğin benimsendiği bu toplantıda meşru savunma yöntemi üzerine yoğun tartışmalar yürütüldü. Osman Öcalan grubunun karşı çıktığı bu mücadele yöntemi örgüt tarafından benimsendi ve tek taraflı ateşkesin çift taraflı hale getirilmesi kararı alındı. Cenevre Savaş Sözleşmesi'ne uyacağını ilan eden örgüt çift taraflı ateşkes ilan edilmezse pasif savunmadan aktif savunma pozisyonuna geçeceğini açıkladı.

21 Mayıs 2004: Devlet Güvenlik Mahkemeleri kaldırıldı. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, Anayasa değişikliğini onayladı.

24 Mayıs 2004: Gazetelere verdiği ilanlarda türbanlı kız öğrenci fotoğrafı kullanan Özel Derya Öncü Koleji hakkında, Kılık Kıyafet Yasası'na muhalefet gerekçesiyle Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından inceleme başlatıldı. Özel Okullar Dernek Başkanı Dünder Uçar da, okul yetkililerini kınadıklarını açıkladı.

29 Mayıs 2004: Osman Öcalan ve Nizamettin Taş yandaşlarıyla birlikte gerilla alanlarından ayrıldı. Böylece kuruluşundan bu yana PKK'den ilk kez bu oranda büyük bir kopuş yaşandı. Bazı basın organlarında PKK'nin ikiye bölündüğü tarzında yorumlar yapılmasına neden olan kopuşta, birçok yönetici kadronun yanında yüzlerce militan da örgütten ayrıldı. Öncelikle Güney Kürdistan'da Barzani ve Talabani bölgelerinde konumlanan bu kişiler Partiya Welatparez Demokratik (Demokratik Yurtsever Parti) PWD, isminde bir parti kurduklarını ilan ettiler, lakin zaman içerisinde örgütsel bir etkinlik kazanamadı.

1 Haziran 2004: PKK 1998 yılından beri sürdürdüğü tek taraflı ateşkese son verdiğini ve "aktif savunma" pozisyonuna geçtiğini açıkladı.

8 Haziran 2004: TRT tarihinde ilk kez Kürtçe yayın yapıldı. "Kültürel Zenginliğimiz" isimli program ile Kürtçe yayına başlanması AB müktesebatına uyum çerçevesinde ortaya çıktı.

9 Haziran 2004: TBMM'de 2 Mart 1994'de bütün dünyanın gözleri önünde yaka paça tutuklanan DEP milletvekilleri Leyla Zana, Hatip Dicle, Selim Sadak ve Orhan Doğan'ın tahliye edilmelerine karar verildi. Temmuz ayı içerisinde bölgede eski vekillerin katıldığı coşkulu mitingler yapıldı.

14 Haziran 2004: Özgür Yurttaş Hareketi "Öcalan'a Özgürlük" isimli bir kampanya başlattı. Bu kampanya doğrultusunda Diyarbakır Valiliği'ne Kürt meselesinin çözülmesi için Öcalan'ın muhatap alınmasını talep eden yaklaşık 30 bin adet dilekçe teslim edildi. İstanbul'da 51 bin civarında, Nusaybin'de yaklaşık 3 bin, Bismil'de 11.541, Doğubeyazıt'ta 4.670, Batman'da 11.180, Mazıdağı'nda yaklaşık 6 bin, Kızıltepe'de yaklaşık 6 bin olmak

üzere toplamda yüz binlerce dilekçe toplandı. Kampanyaya katılan bazı eylemciler tutuklanırken bazıları da Yeşil Kartlarını yitirme tehdidi ile karşılaştılar.

29 Haziran 2004: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Dördüncü Daire başörtüsü yasağı nedeniyle eğitim hakkı ve din özgürlüğünü ihlal edildiğini iddia eden Leyla Şahin başvurusu hakkında, sözleşmenin ihlal edilmediğine karar verdi.

Haziran 2004: Öcalan hazırlayıp AİHM'e sunduğu "Bir Halkı Savunmak" isimli savunmaları Çetin Yayıncılık tarafından yayınlandı. Yeni geliştirdiği "demokratik ekolojik toplum paradigmasını" derinleştirdiği bu savunmalarda Öcalan teorik değerlendirmelerin yanında Kürt hareketinin somut örgütsel yapısının nasıl olması gerektiğine ilişkin program ve tüzük niteliğinde önerilerde bulunuyordu.

17 Ağustos 2004: Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğine ilk sivil sekreter olarak Büyükelçi Yiğit Alpogan atandı.

Ekim 2004: Türkiye'nin ve Kürt bölgesinin farklı illerinden gelerek çatışmaların yoğunlaştığı Cudi Dağı gibi kırsal alanlara giderek sivil itaatsizlik eylemi yapmayı planlayan yüzlerce Canlı Kalkan Girişimi eylemcisi yoğun baskı ile karşılaştı.

21 Kasım 2004: 12 yaşında olan Uğur Kaymaz polisler tarafından 13 kurşun sıkılarak "terörist" olduğu gerekçesiyle babasıyla birlikte öldürüldü. Sonrasında Türk devletinin Kürtlere yönelik işlediği insan hakları ihlallerinin sembolü haline gelen Uğur Kaymaz cinayetini işleyen polisler 7 yıl süren yargılamanın ardından ceza almadılar. Türkiye 2014'te AİHM'de 313 bin Avro para cezasına çarptırıldı.

24 Kasım 2004: 5258 sayılı Aile Hekimliği pilot uygulaması hakkında kanun yasalaştı.

Kasım 2004: Eski DEP milletvekillerinin de içerisinde yer aldığı Demokratik Toplum Hareketi çalışmalarına başladı. İzleyen aylarda siyasetçilerle, sivil toplum kuruluşlarıyla ve halkla hem bölgede hem de Türkiye metropollerinde bir dizi toplantılar yapıldı. Oluşturulacak yeni legal partinin yapısı hakkında etkileşimlerde bulunuldu.

8 Aralık 2004: İçerisinde Leyla Zana, Kendal Nezan, Mehmet Uzun gibi kişilerinde bulunduğu Türkiye Kürtlerinden yaklaşık 200 aydın Herald Tribune ve Le Monde gazetelerine "Türkiye'de Kürtler Ne İstiyor?" başlıklı bir ilan verdi. AB müzakere süreci öncesinde Kürt meselesinin çözümü için taleplerin sıralandığı ilanda, müzakere sürecinde Kürtler açısından olmazsa olmaz koşullar uluslararası kamuoyuna ilan edildi.

17 Aralık 2004: Avrupa Birliği Zirvesi yapıldı. Zirvede yapılan uzun pazarlıklar sonrasında AB, Türkiye ile tam üyelik müzakerelerinin 3 Ekim 2005 tarihinde başlatılması kararını aldı

Aralık 2004: DEHAP Gençlik Kolları tarafından "Farklılıklara Evet, Ayrılıkçılığa Hayır" temalı başlatılan imza kampanyasına yüz binlerce insan iştirak etti. Diyarbakır'da yapılan ve Avrupa Birliği'ne seslenmeyi amaçlayan gösteride yüz binlerce eylemci tarafından Kürt meselesine çözüm bulunması istendi.

2005 YILI KRONOLOJİSİ

5 Ocak 2005: CHP'li 14 muhalif milletvekili, Genel Başkan Deniz Baykal'ı istifaya çağırdı.

16 Ocak 2005: Terörle mücadelede zarar görenlerin zararlarının karşılanması yönündeki yasa kapsamında, Elazığ'ın Palu İlçesi'nde ilk ödemeler yapıldı. Türkiye devleti 1990'lı yılların savaş sürecinde boşalttığı köyler için ilk tazminatı Elazığ'ın Palu İlçesinde verdi. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne giden binlerce zorunlu göç davasının Türkiye devletinin aleyhine sonuçlanması yüzünden yüklü miktarlarda tazminatlar ödemek zorunda kalan devlet çareyi iç hukuk yolunu açmakla buldu. İspat yükünü mağdurların üzerine yükleyen, tazminat kararlarını veren komisyonların mağdurlarla avukatlar aracılığıyla pazarlık yaptığı ve faili meçhul cinayetler için 14.500 TL'lik tazminat tutarı öngörerek manevi tazminat içermeyen bu devlet projesi oldukça etkin bir şekilde yürütüldü. Devlet, ödediği tazminatları 16 Haziran 2004'te kabul edilen "Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun" üzerinden yaparken Kürtlere yönelik işlediği insan hakları ihlallerini Kürt hareketinin üstüne yıkmayı başarmakla birlikte, sonraki süreçte altına imza attığı bağlayıcı uluslararası hukuki anlaşmalarda dezavantajlı taraf olmaktan kendisini kurtardı. Mağdurları temsil eden kimi Kürt avukatların çıkarıcı yaklaşımları yüzünden köyleri yakılarak bölge illerinde kent merkezlerine yerleşen veya Türkiye metropollerinde proleterleşen birçok Kürt ailesinin adilane yürütülmeyen tazminat süreci dolayısıyla mağduriyetleri kat be kat arttı.

26 Ocak 2005: CHP Olağanüstü Kurultayı'nda genel başkan adaylığı için adı geçen İstanbul Milletvekili Ömer Zülfü Livaneli, kamuoyuna 16 maddelik taahhütte bulundu. CHP İstanbul Milletvekili Zülfü Livaneli ile Şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül TBMM'de bir araya geldiler, ancak adaylık konusunda bir uzlaşmaya varılamadı. Aralarında Kemal Derviş, Fikret Ünlü ve İnal Batu'nun da bulunduğu 21 CHP milletvekili, İstanbul Milletvekili Zülfü Livaneli'yi Genel Başkan adaylığında desteklediklerini bildirdi.

29 Ocak 2005: CHP 13. Olağanüstü Kurultayı'nda Deniz Baykal, 674 oyla yeniden genel başkan seçilirken Şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül ise 460 oy aldı.

31 Ocak 2005: Şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül'ü destekleyen muhalif grup, CHP 13. Olağanüstü Kurultayı'nın iptali için girişimde bulunma kararı aldı.

7 Şubat 2005: Başbakan Erdoğan'ın, Almanya'da yayınlanan haftalık gazetelerden Welt am Sonntag'a yayınlanan demecinde, "Yüksekokullarda türban takmayı yasaklayan yasayı değiştirmek mi istiyorsunuz?" sorusuna, "Evet bunu gözden geçiriyoruz, inceliyoruz. Ben böyle bir adımı doğru bulmuyorum. Din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasını zayıflatmak için değil, Türk vatandaşlarına din özgürlüğü sağlaması için" şeklinde yanıt verdiği ileri sürüldü. Erdoğan, söz konusu demeç ile ilgili olarak, "Aslı astarı olmayan açıklamalar, beyanlar var. Kimisi derleme toparlama cinsinden diyebileceğim haberler... Bu konuda da zaten benim kanaatim, düşüncem, 3 Kasım seçimleri öncesinde ne ise bugünde odur" dedi.

10 Şubat 2005: TBMM İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Mehmet Elkatmış, Kızıltepe'de bir baba ve oğlunun öldürülmesi olayıyla ilgili Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı ve Mardin Ağır Ceza Mahkemesi'nin kendilerine bilgi vermediğini, dosyayı göndermediğini; hatta duruşma tarihini bile bildirmediğini belirterek, "Esefle kınıyorum, gerekenler yapılacak" dedi.

15 Şubat 2005: Erkan Mumcu 3 Kasım 2002 genel seçimlerinde Isparta milletvekili olarak yeniden parlamentoya girdi. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ardından, Kültür ve Turizm Bakanlığı yapan Erkan Mumcu 15 Şubat 2005'de bakanlık görevinden ve beraberinde 10 milletvekiliyle birlikte AKP'den istifa etti. Anavatan Partisi'ne dönen Mumcu, 2 Nisan 2005 tarihinde tek aday olarak girdiği 4. Olağanüstü Kongre'de genel başkanlığa seçildi.

17 Şubat 2005: Başörtülü bir sanığın duruşmadan çıkarılmasını haberleştiren ve olayın hukuka aykırı olduğunu duyuran Yeni Şafak, 133 bin YTL tazminata mahkum edildi. Mahkeme, kararı tek celsede alarak tarihe geçti.

20 Şubat 2005: Diyarbakır'da Kürtçe kursunu tamamlayan kursiyerlere sertifikaları verildi.

4 Mart 2005: Çevre ve Orman Bakanlığı Türkiye'nin "üniter yapısını bozucu nitelikte kasıtlı olarak adlandırma yapıldığı görülen tür isimlerini" değiştirdi. Buna göre, "Vulpes Vulpes Kurdistanica" olarak adlandırılan kızıl tilki türünün adı "Vulpes Vulpes" olarak düzeltildi. "Ovis Armeniana" olarak bilinen Anadolu yaban koyununun adı da "Ovis Orien Anatolicus" oldu.

Mart 2005: Mersin'de yapılan Newroz kutlamaları esnasında Türk bayrağının yakıldığı iddiasına dayanarak Türkiye'de bayrak kampanyası başlatıldı. TSK'nın ve hükümet yetkililerinin konu hakkında yaptığı açıklamalar bu siyasi-toplumsal kampanyanın kapsamı hakkında fikir vericiydi. Genelkurmay başkanlığının provokasyonun ardından yaptığı açıklamada Kürtlere dair "sözde vatandaşlar" tabirini kullanması, bütün Kürtleri hedefleyen bir linç kampanyasının fitilini ateşledi. Aylarca süren bu kampanya aracılığı ile Türkiye'de banal milliyetçilik zirve yaparken bayrak asmayanlar vatan haini olarak kodlandı. Bayrak provokasyonu sonrasında Balıkesir, Mersin, Adana, İstanbul, İzmir, Sakarya, Trabzon ve Bilecik gibi illerde Kürtlere yönelik linç girişimleri ve yağmalamalar gerçekleşti. [Provokasyonu organize eden kişinin Ali Kutlu olduğu Emniyet tarafından iddia edilecek ve Kutlu'nun Mersin Vatandaşlar Kuvvetleri Güç Birliği (VKGB) üyesi olarak Ergenekondavası bağlamında yargılandığı görülecekti.]

1 Nisan 2005: Batman'ın Beşiri ilçesinin Gündör yaylasında öldürülen İran uyruklu Canfeda kod adlı Avşar Rebeti'nin de bulunduğu PKK/KONGRA-GEL üyesi 6 gerillanın mermer mezarları için DEHAP açılış töreni düzenledi.

4 Nisan 2005: İlan edilen barış süreci sonrasında Türkiye devletinin Kürt meselesinin çözülmesi için kayda değer herhangi bir adım atmadığını belirten Kürt hareketi, yeniden PKK ismini alarak aktif savunma stratejisine geçeceğini sinyallerini verdi. PKK'yi Yeniden İnşa Komitesi yayınladığı taslak çerçevede PKK'nin reel sosyalizm ile klasik ulusal kurtuluşçu çizginin ötesinde Öcalan tarafından formüle edilen "demokratik, ekolojik ve

cinsiyet özgürlükçü toplum paradigması” temelinde mücadelesine devam edeceğini açıkladı. PKK'nin “devlet odaklı, iktidar amaçlı, milliyetçi ve savaşa endekli bir parti” olmayacağını duyurmakla birlikte “tüm parçalarda Kürt sorununun çözümünü, demokratik esaslara dayalı olarak, tüm ulusu konfederatif temelde ve komşu halklarla dayanışma ve özgür birlik dahilinde” örgütlemeyi amaçladığını belirtti.

5 Nisan 2005: TBMM AB Uyum Komisyonu, Türkiye'deki Ermeni topluluğu mensuplarından Gazeteci Etyen Mahçupyan, Agos Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hırant Dink, yazar Levon Debağyan'ı dinledi.

11 Nisan 2005: Başbakan Erdoğan, Norveç'te Türk vatandaşlarına hitaben yaptığı konuşmada, Türkiye'de "Kürt azınlığı" diye bir kavramın olmadığını belirterek, "PKK ile Kürt kavramını birbirine karıştırmamız gerekir" dedi.

17 Nisan 2005: Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir, PKK çizgisinde yayın yapan Roj TV'de yaptığı açıklamada, PKK'yı "silahlı Kürt muhalefeti" olarak nitelerken, PKK'li cenazelere yasal, insani, hukuki sorumluluk gereği ambulans tahsis edildiğini belirtti.

12 Mayıs 2005: AİHM, Öcalan'ın bağımsız ve tarafsız bir mahkemede yargılanmadığı gerekçesi ile yeniden yargılanması ve dava dosyasının yeniden açılması yönünde aldığı tavsiye kararını açıkladı. Öcalan'ın avukatlarının başvurusu üzerine Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından değerlendirilen başvuru reddedildi. Son olarak Avrupa Konseyine götürülen karar orada da dikkate alınmayarak Öcalan'ın aleyhinde bir karara imza atıldı.

4-21 Mayıs 2005: Kandil'de toplanan Kongra-Gel Genel Kurulu, Öcalan'ın önerdiği “Demokratik Konfederalizm” ilkelerini benimsediğini duyurdu. Bu doğrultuda yeni bir örgütsel yapılanma olarak Koma Komalen Kürdistan (KKK) sistemine geçilmesi çalışmalarını başlatıldı. KKK isminin farklı çağrışımlar yaptığı düşünülerek sonrasında değişikliğe gidilecek ve Kürt hareketinin tüm fragmanlarının yürütücüsü olarak işlerlik kazanacak olan Koma Civakên Kurdistan (KCK) kurulacaktı.

18 Mayıs 2005: TBMM'de “Töre ve Namus Cinayetleri ile Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırması Komisyonu Kurulmasına İlişkin Karar” Resmi Gazete’de yayımlandı. Komisyon Ekim ayında çalışmalarına başladı.

24 Mayıs 2005: Adalet Bakanı Cemil Çiçek, Boğaziçi Üniversitesi'nde yapılacak "İmparatorluğun Çöküş Döneminde Osmanlı Ermenileri" konulu konferansı eleştirdi. Çiçek, "Bu Türk milletini arkadan hançerlemektir: Keşke Adalet bakanı olarak dava açma yetkimi devretmeseydim" dedi. Tepkiler üzerine, Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğü konferansı ertelediğini açıkladı.

1 Haziran 2005: Yeni Türk Ceza Kanunu yürürlüğe girdi. Bu yasayla birlikte yapılan değişikliklerin bazıları şunlar: Namus cinayetleri ile ilgili olarak ceza indirimi getiren madde

kaldırılmıştır. Yeni Türk Ceza Kanununun 3. maddesi eşitlik ilkesini vurgulayarak cinsiyet ayırımı yapılamayacağını açıkça belirtmiştir. 'Cinsel saldırıda bulunma, zorla hamile bırakma ve zorla fuhuşa sevk etme insanlığa karşı suç' olarak tanımlanmıştır. TCK'daki ilgili madde, Sınır Aşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi Ek İnsan Ticaretinin, Öncelikle Kadın ve çocuk Ticaretinin Önlenmesine Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol'e uygun düzenlenmiştir. "Töre saikiyle" işlenen 'kasten adam öldürme' suçuna ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası getirmiştir. 'Gebe kadınlara' karşı 'vücut dokunulmazlığına karşı işlenen suçlara ağırlaştırılmış ceza getirilmiştir. TCK'nın işkence/eziyet ile ilgili maddesi 'cinsel yönden taciz' şeklinde gerçekleştirildiği koşulda hapis cezası artırılacak şekilde düzenlenir, mağdur hamile ise ya da fiil eşe karşı gerçekleşmişse ceza daha da ağırlaşır. Kürtaj sınırı 10 hafta olarak belirlenmiştir. Kişiyi hürriyetinden mahrum bırakma ile ilgili madde suç cinsel amaçla işlenmişse cezanın yarı oranda artırılacağı şeklinde düzenlendi. Kritik değişiklikler şunlar: Yeni Yasa'da, ırza geçme suçunda evlenmenin erteleme ve düşme nedeni olmasına ilişkin hüküm ile evli-bekar kadın ayırımı, bakire olan-olmayan kadın ayırımı ifade eden, karı-koca arasında kötü muameleyi şikayete balı suç sayan ve gayrimeşru çocuğa ayrımcılık yapan hükümler yer almamıştır. Yeni Yasa'da evlilik içi ırza geçme suç olarak düzenlenmiştir. Cinsel saldırı suçu şöyle tanımlanır: 1) Vücuda organ veya sair bir cisim sokmadan vücut dokunulmazlığının ihlali (basit cinsel saldırı) (TCK m. 102/1), 2) vücuda organ veya sair cisim sokarak vücut dokunulmazlığının ihlali (nitelikli cinsel saldırı). Bu tanım 've sair cisim'leri dahil ettiği için özellikle devlet kaynaklı cinsel şiddet davalarında kritik önem taşımaktadır. Yetkili hakim ve savcı kararı olmaksızın, kişiyi genital muayeneye gönderme veya muayeneyi yapma, yeni Türk Ceza Yasası'na göre üç ay-bir yıl arasında hapis cezasını gerektiren bir suç olmaktadır.

14 Haziran 2005: Erzurum Atatürk Üniversitesi'ndeki mezuniyet törenine türbanlı velilerin alınmaması hükümet, TBMM Başkanı Arıncı, CHP Genel Başkanı Baykal ve diğer siyasi parti liderlerinin tepkilerine neden oldu.

6 Temmuz 2005: Eski HADEP Genel Başkan yardımcısı Hikmet Fidan Diyarbakır'da uğradığı silahlı saldırı sonucunda öldürüldü. Saldırığı, PWD oluşumu ile ilişkide olduğu gerekçesiyle PKK'nin işlediği iddia edildi.

14 Temmuz 2005: Avrupa Kürt Dernekleri Federasyonu (KON-KURD), "Öcalan'ı Siyasi İradem Olarak Kabul Ediyorum" başlığıyla bir imza kampanyası başlattı. Ağustos ayında Türkiye'de de başlatılan imza kampanyasını Özgür Yurttaş Girişimi yürüttü. Sonrasında referanduma çevrilen kampanya boyunca dört milyona yakın imza uluslararası kuruluşlara ve Türkiye'de yetkili mercilere gönderildi.

4 Ağustos 2005: YAŞ'da, Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Özden Örnek, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Halil İbrahim Fırtına ile 1. Ordu Komutanı Orgeneral Hürşit Tolon'un emekliye ayrılmasına karar verildi. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na Donanma Komutanı Oramiral Yener Karahanoğlu, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'na Harp Akademileri Komutanı Orgeneral Faruk Cömert atandı. Genelkurmay 2. Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ

da 1. Ordu Komutanlığı'na getirildi. Disiplinsizlikleri nedeniyle 11 personel TSK'dan uzaklaştırıldı.

10 Ağustos 2005: Başbakan Erdoğan, yayınladıkları bildiriyle PKK'ye "silah bırakma" çağrısı yapan "bir grup aydını" Başbakanlık Yeni Bina'da kabulünde, "Kürt sorunu ya da daha pek çok başka sorun, bizim için demokratikleşme sorunudur" dedi.

12 Ağustos 2005: Başbakan Erdoğan, Diyarbakır'da yaptığı konuşmada, Kürt sorununun bu milletin bir parçasının değil, hepsinin sorunu olduğunu bildirerek, "bu ülkeyi kuranların bize miras bıraktığı temel prensipler ve cumhuriyet ilkesi, Anayasal düzen dahilinde her sorunu daha çok demokrasi, daha çok vatandaşlık hukuku, daha çok refahla çözeceğiz. Bu anlayışla çözüyoruz ve çözeceğiz de..." dedi. Erdoğan, Diyarbakır'da aralarında kan davası bulunan Hacı Hamit ve Öztürk ailelerini barıştırdı.

21 Ağustos 2005: 2005 yazı boyunca şiddetlenen operasyonlar ve PKK eylemleri sonucunda yeniden 1990'lar sürecine doğru gitmekte olan süreci şekillendirmek adına Koma Komalen Kurdistan yaptığı açıklamada "20 Ağustos'tan 20 Eylül 2005 süresi boyunca silahlı güçlerini aktif savunmadan pasif savunma pozisyonuna çekerek barış ve demokratik çözüm yolunun açılması ve çözüm sürecinin gelişmesine böylece katkı sunulması" için çatışmasızlık inisiyatifi aldığını duyurdu. Adalet Bakanı ve Hükümet Sözcüsü Cemil Çiçek ise açıklama yaparak, PKK'nin "eylemsizlik" kararı almasının hükümet tarafından ciddi bulunmadığını dile getirdi.

23 Ağustos 2005: Ateşkes çağrısının devlet nezdinde yankı bulmadığı bu günlerde Türkiye'nin çeşitli illerinde yaşayan Kürtlere dönük linç girişimleri yaşanmaya başladı. 23 Ağustos'ta İzmir'in Seferihisar ilçesinde 1500 kişilik bir kalabalık "yaşasın PKK" diye slogan attığı ileri sürülen bir grup Kürt gencini linç etmeye çalıştı. Aynı gün Trabzon'un Maçka ilçesinde bir başka linç girişimi daha yaşandı. Beş gün sonra Balıkesir'in Ayvalık ilçesine bağlı Cunda Adası'nda 500 kişilik bir grup Kürtlere ait dükkanları tahrip edip Türk bayrakları astı. Saldırıları Türkiye'nin çeşitli il ve ilçelerine yayılarak devam etti.

5 Eylül 2005: Almanya devleti Özgür Politika Gazetesi'ni kapatarak, gazetenin basın faaliyetlerini durdurdu. ROJ TV'nin yayın yapmasını engellemek adına Türkiye ve ABD'nin Danimarka hükümetine yaptığı baskılar sonuç vermedi.

15 Eylül 2005: KAOS GL tüzel kişilik kazandı. Ancak Ankara Valiliği "4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 56. Maddesinde yer alan "Hukuka ve ahlaka aykırı dernek kurulamaz" hükmüne dayanarak derneğin tüzüğüne ve isminin ahlaka aykırı olduğu gerekçesiyle kapatılması için Cumhuriyet Savcılığına başvurdu. Valiliğin başvurusunu inceleyen Basın Savcısı ise dava açılmasına gerek görmedi, böylelikle Kaos GL Türkiye'de tüzel kişilik kazanan ilk LGBT derneği oldu.

3 Ekim 2005: AB tam üyelik müzakereleri başladı.

24-25 Ekim 2005: Demokratik Toplum Hareketi kurucular kurulu parti kuruluş toplantısını Ankara'da gerçekleştirdi ve Demokratik Toplum Partisi'nin kurulmasını kararlaştırdı. Kurucu eşbaşkanlığına Aysel Tuğluk ve Ahmet Türk'ün getirildiği parti 9 Kasım tarihinde İçişleri Bakanlığı'na kuruluş dilekçesini verdi.

Ekim 2005: Irak devletinin yeni anayasası kabul edildi. Buna göre Güney Kürdistan'da federal bir Kürt yönetiminin oluşturulması kararı alındı.

9 Kasım 2005: Şemdinli'de Umut Kitabevi'ne yerleştirilen bombanın patlaması sonucu Mehmet Zahit Korkmaz öldü, 7 kişi yaralandı. Patlamanın ardından bir grup, bombayı bıraktığı iddia edilen 1 kişiyi linç etmek isterken, polis kimliği açıklanmayan bu kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişiye ait olduğu belirtilen otomobilde yapılan aramada, 3 Kalaşnikof marka uzun namlulu silah ele geçirildi. Daha sonra çıkan olaylarda Ali Yılmaz adlı kişi hayatını kaybetti, 33 kişi yaralandı. Şemdinli ilçe merkezinde çıkan olaylardan birkaç saat önce DYP Genel Başkanı Mehmet Ağar'ın partisinin Başkanlık Divanı toplantısında, bir polis memurunun telefonda "Müdürüm kurşun yağmuru altındayız, bize sahip çıkın" diye konuştuğu ve Ağar'ın da sakinleştirmeye çalıştığına ilişkin sözleri basında yer aldı. Kara Kuvvetleri Komutanı Yaşar Büyükanıt, olaya karışan uzman çavuş Ali Kaya hakkında "tanırım, iyi çocuktur" dedi.

11 Kasım 2005: Silopi'de kaymakamlığa ait araç parkında bulunan Cumhuriyet Başsavcısı'nın aracının altına bırakılan bomba patladı. Olayda, ölen ya da yaralanan olmadı.

12 Kasım 2005: Şemdinli'de olaylara karıştığı ileri sürülen 4 kişiden Uzman Çavuş Tanju Çavuş, halkın üzerine ateş etmek ve bir kişinin ölümüne neden olmak, PKK itirafçısı Veysel Ateş ise kitapçıya bomba atmak suçundan tutuklandılar. 2 kişi de tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı.

15 Kasım 2005: Şemdinli'de meydana gelen olaylardan sonra esnaf dükkanlarını açtı, öğrenciler okullarına gitti. Yüksekova'da güvenlik güçleri ve bir grup arasında gerginlik yaşandı. Olaylarda 3 kişi öldü, 16 kişi yaralandı. Yüksekova'da meydana gelen olaylar sırasında göstericiler tarafından kaçırılan bir uzman çavuş, Jandarma Komutanlığı ekiplerinin operasyonu ile bulunduğu evden kurtarıldı.

21 Kasım 2005: Başbakan Erdoğan, Şemdinli'de Cumhuriyet Caddesi ve Umut Kitabevi'nin bulunduğu yerde incelemeler yaptı. Erdoğan, Hükümet Konağı önündeki konuşmasında, bu işi ciddi şekilde takip edeceklerini belirterek, "Bu ülkede hangi etnik unsura mensup olursa olsun, hangi dini inanca mensup hangi bölgenin insanı olursa olsun kardeşçe el ele, omuz omuza ülkemizde yaşamaya devam etmeliyiz. Aksi takdirde birileri sevinir. Türk, Kürt, Çerkez, Laz aklınıza ne gelirse, hepsi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığını üst kimliği altında bir ve beraber olacağız" dedi.

23 Kasım 2005: MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, Başbakan Erdoğan'ın Hakkari'deki sözlerini, "Üst kimlik-alt kimlik zırvalarını tekrarlamış, Türk milletinden ayrı bir milli kimlik tanımı yapmıştır" diye değerlendirdi.

23 Kasım 2005: CHP, ANAVATAN ve AK Parti'nin verdiği önergelerin birleştirilerek görüşüldüğü TBMM Genel Kurulu'nda, Hakkari ile Şemdinli ve Yüksekova'da meydana gelen olayların araştırılması için komisyon kurulmasına karar verildi.

25 Kasım 2005: Şırnak'ın İdil İlçesi'nde, Emniyet Müdürlüğü'ne roketatarlı saldırı düzenlendi.

28 Kasım 2005: Şemdinli'de 9 Kasım'da meydana gelen Seferi Yılmaz'a ait kitapevindeki patlama olayına karışan Başçavuş Ali Kaya ve Özcan İldeniz nöbetçi mahkeme tarafından tutuklandı.

1 Aralık 2005: İçişleri Bakanlığı, Yüksekova ve Şemdinli kaymakamlarının görev yerlerini değiştirdi.

6 Aralık 2005: Başbakan Erdoğan, Yeni Zelanda'nın Canterbury Üniversitesi'nde yaptığı konuşmada, Türkiye'de Kürt kökenli vatandaşların sorununun, Türk vatandaşın sorunu kadar olduğunu ifade ederek, "PKK KONGRA-GEL örgütünün maalesef Kürt kökenli vatandaşlarımızın üzerinden nemalanma sorunu vardır. Bölücülük sorunu vardır. Biz bu bölücülük sorununa hiçbir zaman olumlu yaklaşamayız" dedi. Türkiye'de 30'a yakın etnik unsurun yaşadığına dikkati çeken Erdoğan, "Bizdeki etnik unsurları birbirine bağlayan önemli bir din bağı vardır. Çünkü Türkiye'nin yüzde 99'u Müslüman'dır. Yani bizdeki etnik unsurları birbirine bağlayan ya da ayıran bağ, bugün Yugoslavya'daki gibi Hırvat, Boşnak, Sırp birliklerinden çok farklıdır" dedi.

7 Aralık 2005: İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, müebbet ağır hapse çarptırılarak tutulduğu İmralı Cezaevi'nden PKK/KONGRA-GEL'i yönettiği iddiasıyla Abdullah Öcalan hakkında yürüttüğü soruşturmada "takipsizlik kararı" verdi.

7 Aralık 2005: Başbakan Erdoğan, Avustralya'nın Melbourne kentindeki Türk toplumuna seslenirken, Türkiye'de kabul edilse de edilmese de başörtüsü konusunun bir sorun olduğunu ifade ederek, "Parlamentoda da büyük bir çoğunluğun bu mutabakatın içinde olması gerekir. Bu mutabakat sağlandığı andan itibaren, diğer kurumlardaki mutabakat noktasında da bu işin rahatlıkla çözüleceğine inanıyorum" dedi.

8 Aralık 2005: İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, "içki yasağı" haberlerine ilişkin, Bakanlığın valilerden "kırmızı sokak projesi" gibi herhangi bir proje istemediğini belirterek, "İçkili yer bölgelerinin daraltılması, kaldırılması, içki içmenin yasaklanması gibi bir uygulama, düzenleme kesinlikle söz konusu değildir" dedi.

16 Aralık 2005: Yazar Orhan Pamuk'un, İsviçre'de yayınlanan bir dergide yer alan röportajdaki sözleri nedeniyle "Türklüğü alenen aşağılamak" iddiasıyla 3 yıla kadar hapis cezası istemiyle Şişli 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanmasına başlandı. Pamuk'a adliyeye gelişinde bir grup tepki gösterirken, duruşma sırasında da taraflar arasında tartışmalar yaşandı. Mahkeme, Pamuk hakkında açılan dava dosyasının Adalet Bakanlığı'na

gönderilmesi nedeniyle davada durdurma kararı verdi. Pamuk, adliyeden ayrılırken bindiği araç bir grup tarafından yumruklandı.

19 Aralık 2005: Adalet Bakanı ve Hükümet Sözcüsü Çiçek, Bakanlar Kurulu Toplantısı'nın ardından yaptığı açıklamada, Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu Eşbaşkanı Joost Lagendijk'in Türkiye'yi hedef alan açıklamalarını ve Orhan Pamuk davası hakkındaki sorgusunu esefle kınadıklarını belirterek, "Bir ülkeden terör örgütü yöneticisini istiyoruz, 'yargı bağımsızdır, karışamayız' yanıtı alıyoruz. Sizin yaptığınız ne? Yargının işine karışmaktan öte ne anlamı var?" dedi.

2006 YILI KRONOLOJİSİ

6 Şubat 2006: CHP, Maliye Bakanı Kemal Unakıtan hakkında, "Galataport ihalesi ve mal bildirimini, banka hesapları konularında görevini kötüye kullandığı, ihaleye fesat karıştırdığı, ticari sır ve bankacılık sırrı kurallarını ihlal ettiği, kişi ve kurumlara yönelik iftirada bulunduğu, kamu gücü ve yetkisini siyasi ve kişisel sebeplerle sorumsuz şekilde kötüye kullandığı" gerekçesiyle gensoru önergesi verdi.

23 Şubat 2006: Eski başbakan ve kapatılan RP'nin son genel başkanı Necmettin Erbakan'ın hapis cezasını evinde çekmesine de imkan tanıyan kanun teklifi yasalaştı. Teklife, 229 milletvekili kabul, 69 milletvekili ret, 2 milletvekili de çekimser oy kullandı.

27 Şubat 2006: AK Parti Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Maliye Bakanı Kemal Unakıtan'ı, "Yeter artık Sayın Unakıtan... Bize, partiye ve ülkeye yük oluyorsunuz. Sizi artık taşıyamıyoruz" diyerek, istifaya çağırıldı. Çömez, Unakıtan'a gönderdiği açık mektupta, CHP'nin gensoru önergesinin reddedildiğini anımsatarak, bazı milletvekillerinin CHP ile aynı sınıfta görünmemek, bazılarının ise Başbakan Erdoğan'ın "birlik görüntüsünü bozmayın" telkiniyle ret oyu kullandığını savundu ve "Peki Sayın Unakıtan, kalkan bu ellerle gerçekten akladınız mı? Kağıt üzerinde evet, ama vicdanlarda hayır..." dedi.

28 Şubat 2006: Feshedilen DEHAP'ın Genel Başkanı Tuncer Bakırhan ile genel başkan yardımcıları, merkez yürütme kurulu ve parti meclisi üyesi 11 kişinin, bir bildiri de "Sayın Öcalan" ifadesini kullanmaları nedeniyle yargılanmalarına başlandı.

5 Mart 2006: Kara Kuvvetleri Komutanı Yaşar Büyükanıt, Van C. Savcısı Ferhat Sarıkaya'nın Şemdinli olaylarıyla ilgili hazırladığı ve kendisine yönelik ifadelerin de yer aldığı iddianameye ilişkin gazetecilere yaptığı açıklamada, "Ben bu nedenden dolayı yargılanmaktan gurur duyarım. Üstelik çıkar o mahkemede avukatlığımı bizzat kendim yaparım. Çünkü bu benim için gururdur. Biz bu yola hayatımızı koyduk. Neye mi? Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığına. Bugüne kadar bu dava uğruna dağlarda çarpıştık. Mahkeme kürsüsünde de fikirlerimizi söyleriz" dedi.

6 Mart 2006: Dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök, Van Cumhuriyet Savcısı Ferhat Sarıkaya'nın Şemdinli olaylarıyla ilgili hazırladığı ve içerisinde Orgeneral Büyükanıt'a ilişkin ifadelerin de yer aldığı iddianame nedeniyle kuvvet komutanları ve Başbakan Erdoğan ile ayrı ayrı görüştü.

6 Mart 2006: Batman'da, görev değişimi sırasında düzenlenen silahlı saldırıda 4 polis öldü, 2 memuru ile bir bekçi yaralandı.

6 Mart 2006: Van Cumhuriyet Savcılığının Şemdinli olaylarıyla ilgili hazırladığı iddianamede, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt'ın adının geçmesi, Mecliste de yankı buldu. CHP Lideri Deniz Baykal, genellikle, Silahlı Kuvvetlerin "darbe yapar" diye bilindiğini ancak şimdi Silahlı Kuvvetlere karşı bir darbe girişiminin olduğunu

belirterek, "Üzüntü verici olan o darbe girişimine yargının alet edilmiş olmasıdır" değerlendirmesinde bulundu.

7 Mart 2006: Başbakan Erdoğan, tartışmalara yanıt verirken, "Hükümet ile ordumuzu karşı karşıya getirme gayretlerini telin ediyorum, lanetliyorum" dedi.

7 Mart 2006: Van Cumhuriyet Savcılığınca hazırlanan Şemdinli olayları iddianamesi 3. Ağır Ceza Mahkemesince kabul edildi. İddianamede, dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt hakkında, "Suç işlemek için örgüt kurmak, görevi kötüye kullanmak ve sahte belge düzenlemek", "Adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs" iddialı soruşturma evrakı, Genelkurmay Başkanlığı Askeri Savcılığına gönderilmek üzere tefrik edildi. İddianamede, Ali Kaya ile Özcan İldeniz ve Veysel Ateş hakkında "devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmaya yönelik eylemde bulunmak, adam öldürmek ve adam öldürmeye teşebbüs etmek, suç işlemek için anlaşmak" suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası istendi.

8 Mart 2006: Genelkurmay Başkanlığı yaptığı açıklamada, Van Cumhuriyet Başsavcılığından henüz "Şemdinli olayı iddianamesi" ile ilgili ihbar veya şikayetin intikal etmediğini bildirdi. Açıklamada, "Van 3'üncü Ağır Ceza Mahkemesi'nin iddianameyi kabul etmesinin, generallerin yargılanmasıyla ilişkisi bulunmamaktadır" denildi. Anavatan Partisi Genel Başkanı Erkan Mumcu, Şemdinli olaylarına ilişkin iddianameyi "hukuki" bulmadığını belirterek, "Savcının iddianamesine, iddianame demek mümkün değil. Bu, siyasi ve hukuki bir manifestodur" dedi.

Mart 2006: Tevgera Ziman û Perwerdehiya Kurdî (Kürt Eğitim ve Dil Hareketi) başlatıldı. Birçok kişinin ismini 2010 yılında gerçekleştirilen okul boykotu ile duyacağı bu hareket (TZP-Kurdî), Kürtlerin Türkiye'de asimile edilmesine ve Kürtçe'nin kamusal ve resmi alanlarda kullanılması üzerindeki baskılara yönelik tabandan bir kültürel farkındalık hareketi başlattı. Aynı zamanda Kürtçe öğrenimini de yaygınlaştırmayı hedefleyen bu hareket, 2007'nin Şubat ayında 25 ilden gelen katılımcılarla kaptığı konferans sonrasında yürüttüğü faaliyetlerle önemli bir toplumsal desteğe ve güce kavuşacaktı.

23 Mart 2006: Özel radyo ve televizyonlarda farklı dilde yayına başladı. Diyarbakır'da yayın yapan Gün TV ve Söz TV ile Şanlıurfa'da yayın yapan Medya FM, Kürtçe'nin Kırmançî lehçesinde yayına geçti.

24 Mart 2006: Başbakan Erdoğan, dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt'ı kabul etti. Başbakanlık Resmi Konutu'ndaki kabul, yaklaşık 1 saat 45 dakika sürdü.

24 Mart 2006: 14 HPG gerillası Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından Muş, Şenyayla'da öldürüldü. Cenazeleri almaya giden aileler çocuklarını teşhis edemediklerini, cesetlerin tümüyle yanmış olduğunu belirttiler. DTP gerillaların kimyasal silahlarla öldürüldüğünü iddia etti. Hükümet bu iddiaları reddetti ve cesetler tabutlara konarak memleketlerine gönderildi.

25 Mart 2006: Başbakan Erdoğan, dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt ile yaptığı görüşmede Şemdinli olayının gündeme geldiğini belirterek, "Paşamız tamamen bu işin dışındadır" dedi.

27 Mart 2006: Meclis Şemdinli Araştırma Komisyonu üyeleri, incelemelerde bulunmak üzere Van'a gitti. Komisyon üyeleri, Şemdinli davası sanıkları astsubay başçavuşlar Ali Kaya ve Özcan İldeniz ile Van Adliyesi'nde 4.5 saat görüştü.

28 Mart 2006: Adalet Bakanlığı müfettişlerinin, Şemdinli iddianamesini hazırlayan Van Cumhuriyet Savcısı Ferhat Sarıkaya hakkındaki raporunda, Sarıkaya hakkında, "CMK'ya göre iddianamede bulunmaması gereken hususlara yer vermek" ve "İl Jandarma Alay Komutanlığı'na yazılan bir yazı" nedeniyle disiplin cezası verilmesi istendi.

28 Mart 2006: Şenyayla bölgesinde 14 gerillanın katledilmesi ve 4 cenazenin Diyarbakır'a getirilmesi üzerine şehir merkezinde günlerce süren olaylar başladı. Diyarbakır'da olaysız geçen Newroz kutlamaları sonrasında barış ümitleri kabaran kente kimyasal silahlar kullanılarak öldürüldüğü iddia edilen gerilla cenazelerinin gelmesi, Kürt meselesinin çözümsüzlüğe terk edilmesine dair halk öfkesinin sokaklara taşmasına yol açtı. Eylemcilerin hedef aldığı yerler ağırlıklı olarak devlet binaları olmakla birlikte, bankalar ve sermayeyi temsil eden kimi işyerleri de hedef alındı. Kentin kontrolünün zaman zaman eylemcilerin eline geçmesinin tedirginliği ile hareket eden kolluk kuvvetleri eylemcilere karşı katıksız şiddet kullanma yolunu seçti. Başbakan R. Tayyip Erdoğan'ın "çocukta olsa, kadın da olsa, güvenlik kuvvetleri gerekeni yapacaktır" sözünün anlamı kısa süre içinde ortaya çıktı. Mehmet Işıkcı (1987), Mehmet Akbulut (1988), Abdullah Duran (1996), Tarık Ataykaya (1983), Mahsum Mızrak (1988), 26 yaşında olan Mustafa Eryılmaz, 6 yaşında olan Enes Atay, 8 yaşında olan İsmail Erkek, 78 yaşında olan Halit Söğüt ve 19 yaşında olan Emre Fidan kolluk kuvvetlerinin kullandığı ateşli silahlarla veya aldıkları darbeler sonucunda yaşamlarını yitirdi. Toplamda 543 kişi olaylar süresince gözaltına alınırken 365 kişi tutuklandı.

29 Mart 2006: Diyarbakır'da 4 PKK'lı cenazesinin defnedilmesinin ardından çıkan olaylarda 3 kişi öldü, 130'u güvenlik görevlisi 250 kişi yaralandı, 200 kişi gözaltına alındı.

30 Mart 2006: Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, ABD'nin "soykırım", AB ve insan hakları örgütlerinin de "insanlık trajedisi" yaşandığı savunduğu Darfur'da Sudan hükümetine destek verdi. Erdoğan, Darfur'da asimilasyon ve soykırım yapılmadığını söyleyerek, "Müslüman ülkede kavmiyetçilik ve cinayet kabul edilemez" dedi. Erdoğan, Hartum'dan, iç çatışmalar nedeniyle 150 bin kişinin öldüğü ve 2 milyon Sudanlının evsiz kaldığı Darfur'a geçti. Erdoğan ve beraberindeki heyeti, Vali El Hay Atta Manan İdris karşıladı. İdris'i makamında ziyaret eden Erdoğan, dünya kamuoyunun tepkisini toplayan Sudan hükümetine destek mesajı verdi.

30 Mart 2006: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Şemdinli'deki olaylarla ilgili olarak, eski Hakkari Valisi Erdoğan Gürbüz, Hakkari İl Jandarma Alay Komutanı Albay Erhan Kubat ve

eski Şemdinli Kaymakamı Mustafa Cihat Feslihan hakkında yapılan suç ihbarının işleme konulmamasına karar verdi.

30 Mart 2006: Diyarbakır'da, 4 PKK'li cenazesinin ardından çıkan olaylarda ölen 3 kişinin cenazesinde olay çıktı, 1 çocuk öldü. Batman'da izinsiz gösteride çıkan olaylarda ise 12 kişi yaralandı, 15 kişi gözaltına alındı. Bazı siyasi parti ve sivil toplum örgütleri, "Diyarbakır'daki şiddet ve çatışma ortamının son bulması" çağrısı yaptı.

30 Mart 2006: Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, "terör örgütünü övücü açıklama" yaptıkları iddiasıyla Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir, DTP Diyarbakır İl Başkanı Ahmet Cengiz ve Siirt İl Başkanı Murat Avcı hakkında soruşturma başlattı.

31 Mart 2006: Batman'da izinsiz gösteri yapmak isteyenlerle, polis arasında çıkan olaylarda 1 kişi öldü, 8 kişi yaralandı. İzmir, Mersin, Diyarbakır, Adana, Adıyaman, Mersin, Hakkari gibi illerdeki eylem ve olaylarda yaralananlar ve gözaltına alınanlar oldu.

16 Nisan 2006: İstanbul Bakırköy'de Marmara Pasajının önüne konulan bombanın patlaması sonucu 31 kişi yaralandı.

18 Nisan 2006: Şemdinli Araştırma Komisyonu, raporunu TBMM Başkanlığına sundu. Arınç, özellikle bazılarının "kulağını çekmek istediğini" belirterek, "Sadece bir savcının iddianamesi bahane edilerek, 180 derece çark edenleri halkımızın gözü önünde teşhir etmek istiyorum" dedi. Raporda; terörü önlemek için ekonomik ve sosyal projeleri ağırlık verilmesi, bölgede iyi yetişmiş ve işini seven kamu görevlilerinin görevlendirilmeleri ve bu kişilerin görevlerinde dikkatli ve hassas davranmaları gerektiği belirtildi. Olayların kim tarafından yapıldığına dair net bir saptama yapılmadığı kaydedilen raporda, "At izinin, it izine karıştığı sezinlenmektedir" değerlendirmesine yer verildi. Güvenlik birimleri arasında "işbirliği zafiyetine" dikkati çekilen raporda, olayların bazı askeri mercilerce ilişkilendirilmesi, "hukuki fantezi" olarak yorumlandı. Raporda, bölgede güvenlik önlemlerinin artırılması ve Barzani'nin bölgede yürüttüğü çalışmaların yakından takip edilmesi de istendi.

20 Nisan 2006: Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Şemdinli olaylarıyla ilgili iddianameyi hazırlayan Van Cumhuriyet Savcısı Ferhat Sarıkaya'yı meslekten ihraç etti. Kurul, Van Cumhuriyet Başsavcısı Kemal Kaçan ile Başsavcı Vekili İbrahim Özer hakkında ise başka bir müfettiş görevlendirilerek yeniden inceleme yapılmasını istedi.

21 Nisan 2006: AK Parti Ankara Milletvekili Ersönmez Yarbay, Van Cumhuriyet Savcısı Ferhat Sarıkaya'nın meslekten ihraç edilmesiyle sonuçlanan olaylarda; savcının, İçişleri Bakanlığının, Adalet Bakanı Cemil Çiçek'in, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök'ün ve HSYK'nın "yanlış yaptığını" söyledi.

21 Nisan 2006: TBMM Başkanı Arınç, Sarıkaya'nın meslekten ihraç edilmesine ilişkin, "Bu kararın çok ağır olduğunu ve üzüntü duyduğumu ifade etmeliyim. Bu, vicdanları yaralayan,

adalet duygusunu zayıflatan ve maalesef bazı mercileri yıpratacak bir karardır" diye konuştu.

22 Nisan 2006: CHP'li Arıtman, Başbakan Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'a gönderdiği mektupta, giyim tarzını eleştirerek, "sizin ve beraberinizdeki bakan eşlerinin yurtdışında giyim tarzınız Türk kadını ve Türk halkının rencide etmektedir, rahatsız etmektedir. Kişisel tercihleriniz olabilir ama Türk kadını ve Türkiye hakkında yanlış imaj yaratıyor" dedi.

3 Mayıs 2006: Anavatan Partisi İstanbul Milletvekili Emin Şirin, partisinden istifa etti. Şirin, "25 senedir kendisine 'gerilla' dedirtmeye uğraşan terör örgütünü 'gerilla' diye vasıflandıran, ülkenin bölünmez bütünlüğü konusunda tutarlı bir politika sergileyemeyen bir partide siyaset yapmak, siyaset, anayasa ve demokrasi anlayışına sığmıyor" dedi. Bu istifayla, ANAVATAN'ın Meclisteki sandalye sayısı 21'e düştü.

5 Mayıs 2006: Cumhuriyet Gazetesinin Şişli'deki binasının bahçesine pimi çekilmemiş bir el bombası atıldı.

5 Mayıs 2006: Ankara 11. Ceza Mahkemesi, Abdullah Öcalan'ın yeniden yargılanma talebini reddetti.

5 Mayıs 2006: Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi, Fethullah Gülen'in, "laik devlet yapısını değiştirerek yerine dini kurallara dayalı bir devlet kurmak amacıyla yasadışı örgüt kurup, bu amaç doğrultusunda faaliyetlerde bulunduğu" iddiasıyla 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 7. maddesine göre, 10 yıla kadar ağır hapis istemiyle yargılandığı davada, beraatına karar verdi.

17 Mayıs 2006: Danıştay 2. Dairesi'ne silahlı saldırı düzenlendi. Daire üyeleri toplantı halindeyken düzenlenen saldırıda, üye Mustafa Yücel Özbilgin hayatını kaybetti, Daire Başkanı Mustafa Birden, üyeler Ayfer Özdemir ve Ayla Gönenç ile Tetkik Hakimi Ahmet Çobanoğlu yaralandı. Saldırığı gerçekleştirdiği belirtilen İstanbul Barosu'na kayıtlı avukat Alparslan Arslan, Danıştay binasından çıkmadan yakalandı.

17 Mayıs 2006: Saldırı, TBMM Genel Kurulunda, AK Parti ile CHP arasında tartışmaya yol açtı. CHP Grup Başkanvekili Kemal Anadol, "Türkiye'de, Cumhuriyet tarihinde bu kadar vahim bir olay olmamıştır. Bu, 2. bir Kubilay olayıdır. Konu yargıda diye, CHP'nin susmasını mı bekliyorlar?" derken, Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin, "Bekleyin, çok kısa sürede bunu kimlerin yaptığı ve arkasında kimlerin olduğu ortaya çıkacaktır. Hatta, bir takım sürprizlere de hazır olun" değerlendirmesinde bulundu.

18 Mayıs 2006: Danıştay'a yapılan saldırıyı protesto amacıyla yargı mensupları, Anıtkabir'i ziyaret etti. Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay Başkan ve Başsavcıları saldırıyı kınayan ortak açıklama yaptı. Saldırı, Danıştay binası önünde toplanan vatandaşlar ve sivil toplum örgütlerinin tarafından ve yurdun birçok yerinde düzenlenen toplantılarla da protesto edildi.

3 Haziran 2006: Genelkurmay Başkanlığı'ndan, Eryaman'daki operasyonla (Atabeyler) ilgili yapılan açıklamada, "Olayın içeriği hakkında askeri makamlara herhangi bir bilgi ve belge ulaşmadan, olayla ilgili bilgilerin bütün detaylarıyla basın kuruluşlarına ulaşmış olması dikkat çekici bulunmuştur" denildi.

4 Haziran 2006: "Atabeyler" soruşturmasında Yüzbaşı Murat E., astsubaylar Yasin Y. ve Erkut T. ile işadamı Yunis A., "ülke birliğini bozmaya yönelik örgüt kurma ve patlayıcı madde bulundurma" suçlarından tutuklandılar.

19 Haziran 2006: YÖK, mezuniyet törenine Dışişleri Bakanı Abdullah Gül'ün kızı Kübra Gül'ün türbanla katılmasına göz yumulması nedeniyle Bilkent Üniversitesi hakkında soruşturma başlatıldı. Soruşturma sonucunda, Bakan Gül'ün yanında oturan Bilkent Üniversitesi Rektörü Ali Doğramacı hakkında, "Görevi kötüye kullanma ve ihmal" ya da "yargı kararlarını uygulamama" suçundan ceza verilebilecek.

29 Haziran 2006: Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesinde, "Kadına Yönelik Şiddete Son" kampanyası çerçevesinde düzenlenen "Milletvekilleriyle Birlikte Kadına Yönelik Şiddete Karşı El Basma" etkinliği kapsamında toplanan dilekçeler, Meclise verildi.

29 Haziran 2006: Terörle Mücadele Yasa Tasarısı, TBMM Genel Kurulunda kabul edildi. AK Parti Ankara Milletvekili Ersönmez Yarbay, "Önce güvenlik mi, özgürlük mü önemlidir? Özgürlük olmadan güvenlik olmaz. Kalıbımı basarım, bu kanunla terör azalmaz" diyerek tepkisini dile getirdi.

12 Temmuz 2006: Ankara Cumhuriyet Savcısı Şemsettin Özcan, Danıştay saldırısına ilişkin iddianameyi tamamladı. Saldırıyla "baskı ve şiddet kullanarak türbanı hakim kılmak" istenildiği belirtilen 12 sayfalık iddianamede, "Cumhuriyetin hedef alındığı" da kaydedildi.

31 Temmuz 2006: Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt, 30 Ağustos 2006 tarihinden geçerli olmak üzere Genelkurmay Başkanlığı'na atandı. Cumhurbaşkanı Sezer, Bakanlar Kurulu'nun konuya ilişkin kararnameyi onayladı. Orgeneral Büyükanıt, teamülün dışında Yüksek Askeri Şura toplanmadan bu göreve getirilmiş oldu.

4 Ağustos 2006: Yüksek Askeri Şura kararları açıklandı. Genelkurmay Başkanlığı'na atanan Orgeneral Yaşar Büyükanıt'tan boşalan Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na 1. Ordu Komutanı Orgeneral İlker Başbuğ, yaş haddinden emekliye ayrılan Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Fevzi Türkeri'nin yerine ise Genelkurmay 2. Başkanı Orgeneral Işık Koşaner atandı.

14 Ağustos 2006: İngiltere, PKK, Kongra-Gel ve KADEK'i yasa dışı ilan etti.

28 Ağustos 2006: Türkiye'nin diplomatik girişimleri sonucunda ABD, Irak ve Türkiye arasında PKK ile mücadele etmek maksatlı üçlü mekanizma oluşturuldu. Anlık istihbarat paylaşımından karar alma süreçlerini hızlandırmaya kadar geniş bir kapsamda işbirliği yapılması için her ülkeden bir koordinatör atandı. Emekli generallerin koordinatör olarak atandığı bu mekanizma birkaç yıl boyunca varlığını sürdürse de, zaman içerisinde yapılan

işbirliğinin PKK'yi askeri alanda tasfiye etmeye muktedir bir sonuç üretemeyeceğinin netleşmesiyle de fakto atıl kaldı.

30 Ağustos 2006: Yüksek Askeri Şura'da alınan karar doğrultusunda Hilmi Özkök'ün yerine Genelkurmay Başkanlığı pozisyonuna Yaşar Büyükanıt getirildi. Savaş konusundaki sert söylemleriyle dikkat çeken Yaşar Büyükanıt'ın ilk icraatlarından birisi Meclis'ten sınır ötesi bir operasyon için izin çıkarılmasını istemek oldu.

Ağustos 2006: Bursa'daki Gökkuşluğu LGBTT Derneği tarafından düzenlenen Türkiye'nin ilk resmi izinli LGBT yürüyüşü tepkiler nedeniyle iptal edildi .Bursa Gökkuşluğu LGBTT Derneği. Türkiye'nin ilk Travesti Transeksüel hakları için kurulmuş resmi dernektir.

4 Eylül 2006: Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Balıkesir'de, bir vatandaşın "Sayın Başbakanım, şehit cenazesi görmek istemiyoruz artık" sözleri üzerine, "Canım kardeşim. Bakınız askerlik her halde yan gelip yatma yeri değildir" dedi.

4 Eylül 2006: CHP İzmir Milletvekili Canan Arıtman, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt'a gönderdiği mektupta, "Türk anaları ve kadınlarının temsilcisi olarak" hain saldırıların ve PKK'nın bitirilmesini, Güneydoğudaki tüm yolların asfaltlanmasını, askerinin her türlü teçhizatla donatılmasını isteyerek, "Bunun için nikah yüzüklerimiz dahil neyimiz varsa bağışlamaya hazırız" dedi.

6 Eylül 2006: Adli yıl açılış töreninde konuşan Yargıtay Başkanı Osman Arslan, "Hiç kimse devlet düzenini kısmen de olsa din kurallarına dayandırma amacı güdemaz ve din duygularını kötüye kullanamaz" dedi.

13 Eylül 2006: Diyarbakır'da, ailelerin dinlenmek için gittiği Koşuyolu Parkı yakınlarında bomba patladı. 17 kişinin yaralandığı saldırıda biri bebek olmak üzere 11 kişi yaşamını yitirdi. Eylemi gerçekleştiren Hikmet Topal, Emniyet Müdürlüğü'nde verdiği ifadesinde birçok muvazzaf askerinin ismini sayacak ve bombalama emrini ve gerekli lojistiği bu isimlerden aldığını dile getirecekti. Saldırıda Türk İntikam Tugayı isimli yeni derin organizasyonun adı geçse de hakkaniyetli bir şekilde işlemeyen yargılama süreci birçok aydınlatılması gereken noktayı karanlık bıraktı.

14 Eylül 2006: Danıştay Başsavcılığına, Danıştay Başkanvekili Tansel Çölaşan seçildi.

1 Ekim 2006: DTP'nin Eylül ayında yaptığı çağrı sonrasında PKK yeni bir ateşkes ilan etti. Türkiye devleti ateşkesi yine dikkate almadı. Bölgesel ve uluslararası güçlerden aldığı destekle operasyonlara devam etti.

7 Ekim 2006: DYP Genel Başkanı Mehmet Ağar, Diyarbakır'da PKK için "Dağda silah tutacağına düz ovada siyaset yapsın" dedi.

13 Ekim 2006: Anayasa değişikliğiyle, milletvekili seçilme yaşı 25'e indirildi.

17 Ekim 2006: Başbakan Erdoğan, rahatsızlanarak Özel Güven Hastanesi'ne kaldırıldı. "Kan şekerinin düştüğü" belirtilen Erdoğan, hastanede yaklaşık 9 saat kaldıktan sonra taburcu oldu. Erdoğan'ın hastane önünde aracında mahsur kalması, Başbakan'ın güvenliği ve korumaları konusunda tartışmalara neden oldu.

9 Aralık 2006: Cumhurbaşkanlığı Basın Merkezi, Türkiye'nin bir deniz ve hava limanının Kıbrıs Rum yönetiminin kullanımına açılmasına ilişkin önerisi konusunda, Cumhurbaşkanı Sezer'in "doğrudan ya da dolaylı hiçbir biçimde bilgilendirilmediğini" bildirdi. Dışişleri Bakanlığı'ndan, Cumhurbaşkanlığı ve Genelkurmay'a gerekli bilginin verildiği açıklandı. Erdoğan ise konuyla ilgili "sözlü görüşmeler" yaptıklarını belirterek, "Biz bu sözlü görüşmeler için de Çankaya'ya mı soracağız? Veyahut da ilgili bazı kuruluşlara mı soracağız? Kusura bakamamız da Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin başında olanların her halde şu ana kadar oluşmuş olan altyapıyla ilgili olarak bazı birikimi var, bazı bilgileri var. Onları biz sözlü olarak konuşuruz" dedi.

18 Aralık 2006: Erdoğan, New York'ta düzenlediği basın toplantısında, "Kürtlerin Türkiye'de hak diye bir sorunu yok. aynen Türkiye'nin batısındaki veya diğer etnik unsurlar hangi haklara sahipse aynı haklara sahipler" dedi.

26 Aralık 2006: Bütçe görüşmeleri sırasında CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'ın "başörtüsü saçları örten bir örtüdür. Başörtüsü eşlerin ayıplarını örtmeye yetmez" dedi. Baykal'a yanıt veren Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, "Başı açığıyla, örtülüsüyle, bütün halkım benim vatandaşımıdır, hepsine saygım var ama sizde bu yok" karşılığını verirken, "Biraz önce bu kutlu çatının altında Cumhuriyet tarihinin en provokatif olayına şahit olduk" dedi.

28 Aralık 2006: Milli Güvenlik Kurulu (MGK), Türkiye'nin AB'ye üyelik hedefine bağlılığını koruduğunu ve bu bilinçle çalışmalarına kararlılıkla devam ettiğini bildirirken, Kıbrıs gibi müzakere süreciyle ilgili olmayan engellerin Türkiye'nin önüne çıkarılmamasının beklendiğini vurguladı.

2007 YILI KRONOLOJİSİ

19 Ocak 2007: Hrant Dink katledildi.

20 Ocak 2007: Hrant Dink suikastinin katil zanlısı Ogün Samast Samsun'da yakalandı.

23 Ocak 2007: Hrant Dink on binlerin katıldığı törenle defnedildi.

7 Şubat 2007: Abdullah Öcalan ateşkesin iki ay daha uzatılması çağrısı yaptı.

1 Mart 2007: İtalya'nın başkenti Roma'da yapılan basın toplantısında İmralı Cezaevi'nde Abdullah Öcalan'ın zehirlendiği ileri sürüldü. İddialar üzerine 5 Mart'ta Adalet Bakanlığı'nın adaya gönderdiği doktorlar Öcalan'ı muayene etti. Doktorların açıklamasını yeterli bulmayan PKK, bağımsız bir doktorlar heyetinin adaya gönderilmesini istedi. Bu temelde "Öcalan'ın sağlığı sağlığımızdır" ismiyle bir kampanya başlatıldı. Yapılan eylemler sonrasında bir CPT (Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi) heyetinin adaya gitmesine izin verildi.

14 Nisan 2007: Ankara'nın Tandoğan Meydanında cumhuriyet mitingi düzenlendi.

18 Nisan 2007: Malatya'da Hıristiyanlık konulu kitaplar basan Zirve Yayınevi'nde çalışan 3 kişi, boğazları kesilerek öldürüldü.

24 Nisan 2007: Abdullah Gül'ün partisince Türkiye Cumhuriyeti'nin 11. Cumhurbaşkanlığı için aday gösterileceği açıklandı.

27 Nisan 2007: Cumhurbaşkanlığı seçimleri için yapılan ilk tur oylamada, Abdullah Gül'e 357 oy çıktı.

27 Nisan 2007: Türkiye'de cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ilk tur görüşmelerinin yapılacağı toplantıdan birkaç saat önce Genelkurmay Başkanlığı'nın internet sitesinde sonradan emuhtıra olarak değerlendirilecek bir bildiri yayınlandı. Cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde öne çıkan laiklik tartışmalarında taraf olduğunu söyleyen Genelkurmay Başkanlığı, "Ne Mutlu Türk'üm Diyene" anlayışına karşı çıkan herkesin Türkiye cumhuriyetinin düşmanı olduğunu ilan etti. AKP hükümetinin Cumhurbaşkanı adayını Abdullah Gül'ün önünü kesmek amacıyla yapılan engelleme girişimleri bununla sınırlı kalmadı, seçim yöntemine dair hukuki başka engeller daha ileri sürüldü. Ordu ve yargı merkezli yönetici elitlerin tüm engelleme çabalarına rağmen Abdullah Gül Meclis'te çoğunluğu sağlayarak cumhurbaşkanı seçildi.

4 Mayıs 2007: Başbakan Tayip Erdoğan ve Genelkurmay başkanı Yaşar Büyükanıt arasında Dolmabahçe görüşmesi gerçekleşti. Sonucunda basına açıklama yapılmayan ve 2 saat 15 dakika süren görüşmenin içeriği bugüne kadar da bir sır gibi saklı kaldı. AKP ile ordu arasında bir anlaşmaya, mutabakata varıldığı iddia edildi.

1 Mayıs 2007: Anayasa Mahkemesi, CHP'nin yaptığı başvuru sonucunda, cumhurbaşkanlığı seçiminin ilk turunu, anayasaya aykırı bularak iptal etti.

5 Mayıs 2007: Anavatan Partisi ve Doğru Yol Partisi, "Demokrat Parti" adı altında birleşme kararı aldılar.

6 Mayıs 2007: TBMM'de yapılan Cumhurbaşkanı oylamasında 367 katılım sağlanamadı ve Abdullah Gül, adaylıktan çekileceğini açıkladı.

16 Mayıs 2007: Türkiye Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in görev süresi tamamlandı ama yeni cumhurbaşkanı seçilemediği için göreve devam etti. Cumhurbaşkanı seçilemediği için yeni cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi fikri ortaya atıldı.

22 Mayıs 2007: Ankara, Ulus'taki patlama sonucunda 5 kişi öldü 60 kişi yaralandı.

22 Temmuz 2007: Meclisin aldığı karar doğrultusunda erken genel seçim yapıldı. % 10 seçim barajı engelinden dolayı "Bin Umut Adayları" ismiyle seçimlere demokrasi ve emek güçleriyle beraber bağımsız katılan DTP, 22 milletvekili çıkardı. Yüzde 46.6 oy oranıyla AKP birinci parti olurken, yüzde 20.8 ile CHP, yüzde 14.5 ile MHP parlamentoya girdiler. AKP 341, CHP 112 ve MHP 71 sandalye kazandı.

28 Ağustos 2007: Abdullah Gül 339 oyla TBMM tarafından Türkiye'nin 11. cumhurbaşkanı seçildi. O günkü AYM içtihadına göre Gül'ün seçilebilmesi için toplantı yeter sayısı olan 367'nin sağlanması gerekiyordu. Bahçeli Genel Kurul'daki oylamaya katılacaklarını açıklayınca AKP ve MHP'lilerin toplam sayısı 440'ı aştı ve Gül Köşk'e çıktı.

17 Ekim 2007: TBMM ordunun talebi üzerine Güney Kürdistan'a yönelik bir "savaş tezkeresi" çıkardı.

21 Ekim 2007: Cumhurbaşkanı'nın halkın seçmesi konusunda referandum yapıldı. Katılımın %67.5 gibi düşük bir oranda seyrettiği referandumda halk, cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesine %70 oranında evet dedi.

21 Ekim 2007: PKK gerillalarının Oramar'da Dağlıca Karakolunu hedef alarak düzenlediği eylemde Kürt kaynaklarına göre 40 asker öldürülürken Genelkurmay ise 12 askerin öldürüldüğünü bildirdi. Bu güvenlik zafiyetini meşru göstermek için TSK ve ilgili medya, Kürt asker Ramazan Yüce'yi hain olarak suçladı. PKK tarafından esir alınan 8 askerin kaçırıldığını günlerce inkar eden TSK, ROJ TV'de kaçırılan askerlerin görüntülerin yayınlanması sonrasında gerçeği daha fazla gizleyemedi. Taraf gazetesinin öncülüğünü yaptığı TSK'yi karşısına alan liberal söylemin yaygınlaşması bakımından bu saldırı bir kırılma noktası teşkil etti. Kaçırılan askerler meselesinin çözülmesi yönünde tartışmalar yapılırken dönemin Adalet Bakanı M. Ali Şahin "Teslim olmasalardı, keşke ölselerdi" dedi. Esir alınan askerleri DTP'li vekillerin Güney Kürdistan'daki PKK kamplarına gidip Türkiye'ye getirmeleri sonucunda sorun çözüldü.

26-28 Ekim 2007: DTP'nin Diyarbakır'da düzenlediği Demokratik Toplum Kongresi'nde "Demokratik Özerklik" talebi dile getirildi. Aynı toplantıda sınır ötesi operasyonlara karşı çıkılırken, linç girişimlerinin yarattığı tehlikeye işaret edildi.

Ekim-Kasım 2007: Öcalan'ın aşama aşama zehirlenerek öldürülmeye çalışıldığı iddiasıyla, Öcalan'ın tecrit koşullarını protesto etmek amacıyla Kürt hareketi yeni bir hareketlenme başlattı. Sonraki haftalarda hem PKK'ye karşı yapılması planlanan operasyonu hem de Öcalan'a yönelik tecrit siyasetini protesto etmek amacıyla Êdi Bese (Artık Yeter!) Hamlesi başlatıldı. Hem Kürt bölgesinde hem de Avrupa'da yapılan sayısız eylem, dönem itibari ile Kürt meselesinin yakıcılığını canlı tutmak konusunda oldukça ses getirdi. Bu süreçte hem Türkiye metropollerinde hem de bölgede araç yakma eylemleri başladı.

5 Kasım 2007: Başbakan Erdoğan ile ABD başkanı Bush arasında Washington'da bir görüşme gerçekleştirildi. Dağlıca baskınının ardından gerçekleştirilen görüşmede Bush PKK'den "Türkiye, Irak ve ABD'nin ortak düşmanı" şeklinde bahsetti. PKK'nin tasfiye edilmesi için ABD, Türkiye ve Irak arasında askeri yetkililerden oluşan yeni bir üçlü koordinatörlük sistemi oluşturulan görüşmede, ABD'nin Türkiye'ye anlık istihbarat desteği vermesi kararlaştırıldı. KDP ve YNK'nin de Türkiye'ye destek vermesiyle PKK'nin Irak'ta yürüttüğü siyasal faaliyetler ve Maxmur Kampı üzerinde baskılar arttı.

16 Aralık 2007: Türk Hava Kuvvetlerine bağlı 50 savaş uçağı Güney Kürdistan'daki Kandil, Xakurke, Xinere alanlarını bombaladı. ABD'nin verdiği anlık istihbarat desteği ile gerçekleştirilen saldırı Genelkurmay Başkanlığı tarafından büyük bir başarı olarak basına yansıtıldı ve yüzden fazla PKK'linin öldüğü iddia edildi. PKK ise saldırıda köylerinde hedef alındığını, beş gerilla ile iki köylünün yaşamını yitirdiğini açıkladı. ABD'nin anlık istihbaratına dayanarak geliştirilen bu saldırılar ilerleyen günlerde de devam etti.

2008 YILI KRONOLOJİSİ

3 Ocak 2008: Diyarbakır'daki askeri servis otobüsünü hedefleyen patlamada 5 kişi yaşamını yitirdi, 30'u asker 67 kişi yaralandı. Diyarbakır'da patlayan bomba nedeniyle ikisi öğrenci beş sivil vatandaş hayatını kaybetti. Askeri personel aracının hedeflendiği saldırıyı yerel bir birimin kendi inisiyatifi içerisinde gerçekleştirdiğini açıklayan KCK, yaşanan can kayıplarından dolayı halktan özür dilediğini açıkladı.

2 Şubat 2008: Cumhuriyet mitinglerinin örgütleyicisi kadın dernekleri, bu kez de türban düzenlemesini protesto etmek için Anıtkabir'de miting düzenlediler. "2. ayın 2'sinde saat 2'de Anıtkabir'de" sloganıyla duyurulan eylem, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği ve Cumhuriyet Kadınları Derneği öncülüğünde düzenlendi. Eyleme 50'nin üzerinde sivil toplum örgütü de destek verdi. Eyleme katılan on binlerce kadın Anıtkabir'e sığmadı.

9 Şubat 2008: Üniversitelerde türbana serbestlik getireceği iddia edilen Anayasa değişikliği TBMM'de 518 milletvekilinin katıldığı oylamada 411 kabul, 103 ret oyuyla kabul edildi.

21 Şubat 2008: Türk ordusu Güney Kürdistan'da bulunan PKK kamplarına ve gerillalarına yönelik on binlerce askerin katıldığı kapsamlı bir askeri operasyon başlattı. Ağır mevsim koşullarına rağmen başlatılan kara operasyonu Zap Vadisi'nde gerilla direnişiyle karşılaştı ve ağır kayıplar vererek geri çekildi.

24 Şubat 2008: TSK Açıklaması. "...24 Şubat 2008 tarihinde terör örgütü mensuplarıyla çıkan çatışmalarda, içlerinde sözde lider kadroların da bulunduğu değerlendirilen 33 terörist etkisiz hale getirilmiştir. ... Son rakamlarla birlikte hareketin başlangıcından itibaren etkisiz hale getirilen terörist sayısı 112'dir. Bu sayıya, uçaklar, silahlı helikopter ve uzun menzilli ateş destek vasıtaları ile tesirsiz hale getirilen terörist miktarları dahil değildir. ... Gün boyunca meydana gelen çatışmalarda 8 personelimiz şehit olmuş; bir helikopterimiz, bilinmeyen bir nedenle, sınırımıza yakın bölgede kırıma uğramıştır. Helikopter, olay yerinde ilgili teknisyenler tarafından incelenmektedir..."

24 Şubat 2008: Sanatçı Bülent Ersoy katıldığı bir televizyon programında "oğlum olsa askere göndermezdim", "başkalarının savaşı için doğurduğum çocuğu toprağa veremem" sözlerini sarf etti. Sınır ötesi operasyonda yaşanan asker kayıpları nedeniyle gündeme gelen bu sözler üzerine halkı askerlikten soğuttuğu gerekçesiyle Bülent Ersoy hakkında dava açıldı. Bülent Ersoy sonrasında tüm mal varlığını Mehmetçik Vakfı'na bağışladığını duyuracaktı.

27 Şubat 2008: Kamuda türban serbestliği sağlayan anayasa değişikliği hakkında, CHP ve DSP 112 milletvekilinin imzasını içeren şikayet dilekçesiyle Anayasa Mahkemesinde dava açmak üzere resmi başvuru yaptı.

6 Mart 2008: Anayasa Mahkemesi, CHP ve DSP'nin üniversitelerde başörtüsüne serbestlik getiren 5735 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un birinci ve ikinci maddelerinin iptali veya yok hükmünde

olduklarına karar verilmesi ve dava sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulması istemiyle açtığı davada herhangi bir eksiklik tespit etmedi ve davayı kabul etti.

8 Mart 2008: Erdoğan dünya kadınlar günü vesilesiyle yaptığı konuşmada Türk kadınlara üç çocuk doğurmalarını tavsiye etti: "Sizinle bir Başbakan olarak değil, dertli kardeşiniz olarak konuşuyorum. Biz genç nüfusumuzu aynen korumalıyız. Bir ekonomide aslolan insandır. Bunlar Türk milletinin kökünü kazımak istiyor. Yaptıkları aynen budur. Genç nüfusumuzun azalmaması için en az üç çocuk yapın."

14 Mart 2008: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya, "laikliğe aykırı fiillerin odağı haline geldiği" iddiasıyla AK Parti'nin kapatılması istemiyle Anayasa Mahkemesi'nde dava açtı. Başsavcı, aralarında Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın da olduğu 71 kişinin siyasetten yasaklanmasını istediği için bu dava öncelikli olarak ele alındı.

21 Mart 2008: Ergenekon Operasyonu kapsamında Cumhuriyet Yazarı İlhan Selçuk, İşçi Partisi lideri Doğu Perinçek ve İstanbul Üniversitesi eski Rektörü Prof. Dr. Kemal Alemdaroğlu gözaltına alındı.

21 Mart 2008: PKK ile TSK arasındaki çatışmaların sürmesi nedeniyle gergin girilen Newroz sürecinde Diyarbakır, İstanbul ve Batman'da kayda değer çatışmalar yaşanmazken Van ve Yüksekova'da eylemciler ile polis ve askerler arasında günlerce süren çatışmalar yaşandı. Yüksekova'da kolluk kuvvetlerinin silahından çıkan kurşunla İkbal Yaşar (20) yaşamını yitirdi. Yapılan sınır ötesi operasyona gösterilen halk tepkisi ise Newroz alanlarında "Katil Erdoğan!" sloganı ile yankılandı. Türkiye çapında yapılan Newroz kutlamalarında yüzlerce eylemci göz altına alındı.

12 Nisan 2008: Ulusal Güç Birliği Platformu'nun Ankara Tandoğan Meydanı'nda gerçekleştirdiği "Ulusal Egemenlik Mitingine" binlerce kişi katıldı. Özellikle Birleşik Kamu-İş'e bağlı sendikalar, Atatürkçü Düşünce Derneği, Biz Kaç Kişiyiz, Cumhuriyet Okurları gibi birçok sivil toplum kuruluşundan geniş katılım oldu.

15 Nisan 2008: Roj TV davasında yargılanan DTP'li 53 belediye başkanına 2 ay 15 gün hapis cezası verildi. Ceza 1835 YTL para cezasına çevrildi.

30 Nisan 2008: TBMM Genel Kurulunda, Türk Ceza Kanununun (TCK) 301. maddesinde değişiklik öngören kanun teklifi kabul edildi. Kanuna göre, 301. maddede yer alan "Türklüğü" ibaresi "Türk Milleti", "Cumhuriyeti" ibaresi de "Türkiye Cumhuriyeti Devleti" olarak değiştirildi.

23 Mayıs 2008: PKK lideri Abdullah Öcalan'a sayın diye hitap ettiği için birçok kişi hakkında dava açılmasına tepki olarak "Sayın Öcalan" kampanyası başlatıldı. Sayın Öcalan yazılı dilekçelerin savcılara verildiği bu eyleme Diyarbakır'da start verildi. Aralarında DTP'li belediye başkanlarının da bulunduğu yüzlerce kişi savcılıklara başvurdu. Kampanyanın 48.

gününde 36 bin kişi kendini ihbar etmiş, 459 kişi gözaltına alınmış, 1350 kişi hakkında soruşturma başlatılmıştı.

5 Haziran 2008: Anayasa Mahkemesi, başörtüsünün üniversitelerde serbest bırakılmasına ilişkin anayasa değişikliğini iptal etti ve yürürlüğünü durdurdu.

1 Temmuz 2008: Ergenekon soruşturması kapsamında sabah erken saatlerde emekli Orgeneral Hürşit Tolon; Atatürkçü Düşünce Derneği ADD Başkanı Emekli Orgeneral Şener Eruygur; Ankara Ticaret Odası (ATO) Başkanı Sinan Aygün ve Cumhuriyet Gazetesi Ankara Temsilcisi Mustafa Balbay gözaltına alındı.

14 Temmuz 2008: İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Aykut Cengiz Engin, "Ergenekon Soruşturmasına" ilişkin iddianamenin tamamlanarak mahkemeye sunulduğunu bildirdi.

14 Temmuz 2008: Ergenekon soruşturması kapsamında tutuklanan Ankara Ticaret Odası Başkanı Sinan Aygün ve Barbaros Hayrettin Altıntaş serbest bırakıldı.

30 Temmuz 2008: AKP'ye açılan kapatma davası sonuçlandı. Kararı anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim Kılıç açıkladı. AKP Kapatılmadı, Hazine'den 1/2 oranında mahrum edildi.

4 Ağustos 2008: 30 Ağustos 2008 itibariyle emekliye ayrılacak Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt'ın yerine, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral İlker Başbuğ getirildi.

19 Ağustos 2008: Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, kapatılan RP'nin eski Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın kalan cezasını kaldırdı.

23 Eylül 2008: Gazeteci Tuncay Özkan Bebek'teki evinde Ergenekon soruşturması kapsamında gözaltına alındı.

25 Eylül 2008: AKP Genel Başkan Yardımcısı Dengir Mir Mehmet Fırat ile CHP Grup Başkanvekili Kemal Kılıçdaroğlu, 50 televizyon kamerasının önünde canlı yayında birbirilerine yönelttikleri suçlamaları ispatlamaya çalıştı.

3 Ekim 2008: Bezele (Aktütün) Karakoluna gerillalar tarafından saldırı düzenlendi. PKK'nin yaptığı bu eylem sonrasında güvenlik zafiyeti sorunu haftalarca tartışıldı.

4 Ekim 2008: Şemdinli'de yapılan saldırıda 15 asker; 23 gerilla öldürüldü.

8 Ekim 2008: Diyarbakır'da polis okulu servis aracı saldırıya uğradı. 4 polis öldü, çok sayıda insan yaralandı.

15 Ekim 2008: Öcalan avukatları ile yaptığı görüşmede İmralı'da kendisinin fiziki saldırıya uğradığını söyledi. Bu bilginin kamuoyuna paylaşılmasının ardından Türkiye ve Kürdistan illerinde ve Avrupa'da Kürtler kitlesel eylemlere yaptılar. Sert çatışmaların ardından Adalet Bakanı M. Ali Şahin "böyle bir olay meydana gelmedi" açıklamasını yaptı.

20 Ekim 2008: Tayyip Erdoğan, Kürt meselesi hakkında 2005 yılında yaptığı konuşmadan sonra Diyarbakır’da yeni bir konuşma yaptı. Daha çok ekonomik konulara odaklanan bu konuşmada Erdoğan konuşmasında Kürt hareketini hedef aldı. Kürt hareketi ise “Öcalan’a uygulanan fiziki şiddet ile kötü muamele yapılması ve Kürt meselesine yönelik AKP’nin yaklaşımı” dolayısıyla Erdoğan’ın protesto edilmesini ve halkın konuşma alanına iştirak etmemesini istedi. Çağrı üzerine esnaf kepenk kapattı. Erdoğan kente geldiğinde Diyarbakır’da neredeyse hiçbir açık işyeri bulunmuyordu. Bölgede çok sayıda çatışmalı eylem düzenlenirken, Doğubeyazıt’ta düzenlenmek istenen gösteriye izin vermeyen polis bir eylemciyi öldürdü. İzleyen süreçte AKP Öcalan’ın koşullarında tedrici iyileştirmeler yapmak durumunda kaldı.

3 Kasım 2008: Recep Tayyip Erdoğan Hakkari’de yaptığı açıklamada “Biz ne dedik? Tek millet dedik. Ne dedik? Tek bayrak dedik. Ne dedik? Tek vatan dedik. Ne dedik? Tek devlet dedik. Buna kim karşı çıkabilir yahu? Buna karşı çıkabilenin bu ülkede yeri yok. Buyursun istediği yere gitsin” dedi.

Kasım 2008: Erdoğan; Nükleer silah konusunda İran'a destek çıkıp batılı ülkelerin İran'a yüklenmeden önce kendi ellerindeki silahları imha etmeleri gerektiğini belirtti. Türkiye’nin Batı ile İran arasındaki arabuluculuk teklifine İran olumlu yanıt verdi.

2009 YILI KRONOLOJİSİ

1 Ocak 2009: Kürtçe yayın yapan TRT 6 yayın hayatına başladı.

7 Ocak 2009: Ergenekon soruşturması kapsamında eski YÖK Başkanı Prof. Dr. Kemal Gürüz, eski MGK Genel Sekreteri emekli Org. Tuncer Kılınc, emekli Org. Kemal Yavuz, emekli Albay İlyas Çınar, eski Genelkurmay Adli Müşaviri emekli Tümgeneral Erdal Şenel, Özel Kuvvetler'den emekli Albay Mustafa Levent Göktaş, Prof. Dr. Yalçın Küçük ve eski Özel Harekat Dairesi Başkanı İbrahim Şahin'in de aralarında bulunduğu kişiler gözaltına alındı. Yargıtay Onursal Cumhuriyet Başsavcısı Sabih Kanadoğlu'nun evinde de arama yapıldı.

8 Ocak 2009: Ergenekon soruşturmasında gözaltına alınan eski Özel Harekat Dairesi Başkanvekili İbrahim Şahin'in evinde yapılan aramalarda elde edilen bilgi ve belgelerin ışığında Ankara-Gölbaşı Yolu üzerindeki arazide arama yapıldı.

9 Ocak 2009: Soruşturma çerçevesinde Ankara-Gölbaşı'daki bir arazide yapılan kazı çalışmasında lav silahları, el bombaları ve çok sayıda tabanca mermisi bulundu.

22 Ocak 2009: Ergenekon soruşturması kapsamında Türk Metal Sendikası Genel Başkanı Mustafa Özbek ile genel başkan yardımcıları Mecit Hazır ve Pevrul Kavlak, araştırmacı Erhan Göksel'in de aralarında bulunduğu kişiler Ankara'da gözaltına alındı

29 Ocak 2009: Davos'taki Dünya Ekonomik Forumu'nda "Gazze: Ortadoğu'da Barış Modeli" konulu oturuma katılan Recep Tayyip Erdoğan kendisine yeterince söz hakkı verilmediği gerekçesiyle oturumu terketti. Kamuoyunda "one minute" adıyla bilinen olay sonrası Erdoğan, bir daha Davos toplantılarına katılmayacağını açıkladı.

5 Şubat 2009: TBMM'de onaylanan yasa ile Türkiye Kyoto Protokolü'ne taraf oldu.

20 Şubat 2009: Yaklaşmakta olan yerel seçimler için Diyarbakır Belediyesi'ni kazanmayı hedef olarak belirleyen Tayyip Erdoğan, seçim kampanyası bağ lamında Diyarbakır aday olan Kutbettin Arzu'yu halka tanıttı. TRT 6'dan naklen ve Kürtçe seslendirme ile yayınlanan bu konuşma esnasında bölgeye yapılan yatırımları ön plana çıkaran, daha fazla sosyal yardım ve hizmet yapan belediyecilik sözü verirken doğrudan BDP'yi hedef alan sözler kullanmaktan kaçındı.

21 Şubat 2009: Ahmet Türk'ün Meclis TV'den naklen yayınlanan grup toplantısı esnasında "Dünya Anadil Günü" nedeniyle yaptığı konuşmasına Kürtçe devam etmesi sonrasında yayın kesildi.

27 Mart 2009: Muhsin Yazıcıoğlu ile beraberindeki 5 kişiyi Kahramanmaraş'tan Yozgat'a götürürken düşen helikopterin enkazı Kahramanmaraş'ın Döngel Köyü Şahin Kayası mevkinde bulundu. Kazada, Yazıcıoğlu ile birlikte biri pilot olmak üzere 5 kişinin hayatını kaybettiği, İHA Muhabiri İsmail Güneş'i arama çalışmalarının devam ettiği belirtildi.

29 Mart 2009: Yerel seçimler yapıldı. DTP 99 belediye başkanlığı elde etti. Seçim öncesinde devlet kurum ve kuruluşları da dahil olmak üzere sivil toplum kuruluşları aracılığı ile geniş bir yardım programını devreye sokan AKP için seçim sonuçları Kürt bölgesinde hayal kırıklığı yarattı. Özellikle Diyarbakır Belediyesini kazanmayı birincil seçim hedefi olarak kodlayan AKP, başkanlığı Osman Baydemir'e kapırdı.

4 Nisan 2009: PKK lideri Abdullah Öcalan'ın doğum gününü kutlamak ve sağlık koşullarına dikkat çekmek amacıyla Amara'ya yürüyen binlerce eylemciye ateş açılması sonucunda Mustafa Dağ ve Mahsum Karaoğlan askerler tarafından öldürüldü. Eylem sonrasında birçok yerde protesto gösterileri düzenlenirken Dicle Üniversitesi öğrencilerinin düzenlediği protesto eylemi sonrasında kitlesel tutuklamalar yaşandı

5 Nisan 2009: İstanbul'da "Medeniyetler İttifakı 2. Forumu" gerçekleşti. Foruma Birleşmiş Milletler genel sekreteri Ban Ki-moon da katıldı.

13 Nisan 2009: Ergenekon soruşturması kapsamında Başkent Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmet Haberal, Prof. Dr. Erol Manısalı, eski İnönü Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fatih Hilmioğlu, eski Uludağ Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mustafa Yurtkuran, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim üyesi ve Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD) Yönetim Kurulu üyesi Prof. Dr. Ayşe Yüksel ile Doğan Gazetecilik AŞ İcra Kurulu üyesi Tijen Mergen gözaltına alındı. ÇYDD Genel Başkanı Prof. Dr. Türkan Saylan'ın İstanbul'daki evinde de arama yapıldı.

Ergenekon soruşturması kapsamında Poyrazköy'deki arazide yapılan kazılarda 15'i dolu 22 adet lav silahı, 14 el bombası, 24 adet el bombası fünyesi, 450 gram C3 patlayıcı madde ile çok sayıda mühimmat ele geçirildi.

29 Nisan 2009: Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ, Genelkurmay Karargahı'nda "İletişim Toplantısı" düzenledi. Orgeneral Başbuğ, "Darbe Günlükleri" iddiasıyla ilgili olarak, "Genelkurmay Başkanlığının elinde bu konuyla ilgili hiçbir belge yoktur" dedi.

Orgeneral Başbuğ, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının yürüttüğü soruşturma kapsamındaki "darbe" iddialarıyla ilgili olarak, "Türk Silahlı Kuvvetlerinin bünyesinde mevcut demokratik rejime aykırı faaliyette bulunan kimse bulunamaz, barınamaz" diye konuştu.

Başbuğ, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının yürüttüğü soruşturma kapsamında bugüne kadar bulunan 45 adet silahın hiçbirisinin Türk Silahlı Kuvvetlerindeki (TSK) envantere ait olmadığını belirterek, "TSK'nın ülke sathında, hiçbir yerde gömülü silah ve mühimmatı yoktur" açıklamasında bulundu.

5 Mayıs 2009: Mardin'in Mazıdağı ilçesine bağlı Bilge köyündeki saldırıda hayatını kaybeden 44 kişiden 24'ünün cenazesi toprağa verildi.

9 Mayıs 2009: Cumhurbaşkanı Abdullah Gül "Türkiye'de güzel şeyler olacak" diyerek açılım sürecinin fitilini ateşledi.

5 Mayıs 2009: Ergenekon soruşturması kapsamında 5 ay süreyle dinlenildiğini öne süren Anayasa Mahkemesi Başkanvekili Osman Paksüt, soruşturmayı yürüten savcılar hakkında Adalet Bakanlığı ile HSYK'ya suç duyurusunda bulundu.

25 Mayıs 2009: Eski bakanlardan Abdüllatif Şener'in de kurucuları arasında yer aldığı Türkiye Partisi'nin kuruluş dilekçesi İçişleri Bakanlığına verildi

31 Mayıs 2009: PKK tek taraflı ateşkesi uzattı.

23 Temmuz 2009: Ergenekon soruşturması kapsamında tutuklandıktan sonra avukatının itirazıyla tahliye edilen Deniz Kurmay Albay Dursun Çiçek, soruşturmayı yürüten Cumhuriyet Savcısı Zekeriya Öz ile tutuklanmasına karar veren Hakim Rüstem Eryılmaz'ı HSYK'ya şikayet etti.

1 Ağustos 2009: Polis Akademisi'nin ev sahipliğinde, İçişleri Bakanı Beşir Atalay ile bazı gazetecileri bir araya getiren "Kürt Meselesinin Çözümü: Türkiye Modeline Doğru" başlıklı çalıştay Ankara'da yapıldı. PKK o dönemde 5-6 kez tek taraflı çatışmasızlık ilan etti. 2010 Nisan ayına dek TSK'nın bazı operasyonlarındaki çatışmalar dışında ciddi bir PKK saldırısı olmadı. (1. Açılım Süreci)

9 Ağustos 2009: TBMM Başkanı seçilen Şahin, görevi Köksal Toptan'dan devraldı. TBMM'de düzenlenen devir teslim töreninde Köksal Toptan, Şahin'in seçildiğine dair Meclis kararını imzalayarak Şahin'e verdi.

18 Eylül 2009: Çatışmasızlık sürecinin tıkanması üzerine Abdullah Öcalan devreye girdi ve üç yeni barış grubunun Türkiye'ye gelmesi çağrısını yaptı

5 Ekim 2009: DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, Şişli'deki sendika genel merkezinde uğradığı silahlı saldırı sonucu ayağından yaralandı.

11 Ekim 2009: Türkiye (Genelkurmay) bu hafta ABD, İtalya, NATO ve İsrail hava kuvvetlerinin de katılımıyla yapılması öngörülen "Anadolu Kartalı" tatbikatını iptal ediyor. Olay basında "TSK'dan İsrail'e one minute" şeklinde veriliyor

08 Ekim 2009: Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, "demokratik açılım" konusunda görüşme talebini de içeren mektubu CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'a gönderdi.

12 Ekim 2009: CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'ın, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, "demokratik açılım" konusundaki mektubuna yanıtı, Başbakanlığa ulaştı.

13 Kasım 2009: Ergenekon soruşturması kapsamında Poyrazköy'de ele geçirilen mühimmata ilişkin tutuklanan Yarbay Mehmet Emre Sezenler'in yapılan itiraz üzerine tahliyesine karar verildi.

İrticayla Mücadele Eylem Planı başlıklı belgede ıslak imzası bulunduğu öne sürülen ve çıkarıldığı mahkemece tutuklanan Albay Dursun Çiçek, "delil durumu", "kaçma şüphesinin bulunmaması" ve "sabit ikametgah sahibi olması" gerekçeleriyle ikinci kez tahliye edildi.

Genelkurmay Başkanlığı Adli Müşaviri Tuğgeneral Hıfzı Çubuklu, "İrticayla Mücadele Eylem Planı" başlıklı belgenin ıslak imzalı olduğu bildirilen aslının halen Askeri Savcılığa ulaşmadığını, belge ile ilgili adli tıp raporunun Askeri Savcılığa ulaştığını, raporda, sadece imza tetkikinin yapılmış olduğunu bildirdi.

14 Kasım 2009: Yargıtay Başkanı Hasan Gerçeker, "Telefon dinlemeler toplumda paranoya, korku yarattı" dedi.

15 Kasım 2009: YARSAV 21. Olağan Genel Kurulu'nda, Başkan Ömer Faruk Eminağaoğlu yönetim kurulu listesine seçilemedi.

16 Kasım 2009: Yargıtay Başkanı Hasan Gerçeker, Yargıtay'da başkalarının da dinlenip dinlenmediğini araştıracaklarını, mahkeme kararlarını da incelediklerini belirterek, "Kanuna uygun her şey hukuka uygun olmuyor" dedi.

Ergenekon soruşturması kapsamında Poyrazköy'deki kazılarda çıkarılan mühimmata ilişkin adliyeye getirilen 5 askeri personel serbest bırakıldı.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, "yargı mensuplarının dinlenildiği" iddialarının ardından Adalet Bakanı Sadullah Ergin ve Yargıtay Başkanı Hasan Gerçeker ile yaptığı görüşmelerde, "Yargının zedelenmemesi, adaletle ilgili kuşku doğmaması için kanunların uygulanmasında herkesin azami hassasiyet ve özen göstermesini" istedi.

9 Kasım 2009: Erdoğan: İsrailin Gazze'deki eylemleri Darfur'da olanlardan daha kötüdür.

17 Kasım 2009: Abdullah Öcalan'ın hükümlü bulunduğu İmralı Cezaevi'ne 5 mahkum gönderildi.

17 Kasım 2009: Genelkurmay Başkanlığından yapılan açıklamada, "Genelkurmay Adli Müşavirliği tarafından hazırlandığı iddia edilen belgenin sahte olduğu" bildirildi. Açıklamada, "İddia edilen 3. ihbar mektubunun 15 Kasım 2009 günü medyada yer almaya başlamasının tesadüf olmadığı ve zamanlamasının da oldukça düşündürücü olduğu ortadadır" denildi.

27 Kasım 2009: Ergenekon soruşturması kapsamında Poyrazköy'de ele geçirilen mühimmata ilişkin mahkemece serbest bırakıldıktan sonra haklarında "yakalama" kararı çıkartılan 3 askeri personel tutuklandı.

7 Aralık 2009: Tokat'ın Reşadiye ilçesi Sazak köyü yakınındaki saldırıda 7 asker şehit oldu, 3 asker yaralandı. Başbakan Erdoğan, Tokat'ın Reşadiye ilçesindeki saldırıyla ilgili olarak, "Güvenlik ve istihbarat birimlerimiz, bu saldırının planlayıcılarını, hazırlayıcılarını, tetikçilerini, yardım ve yataklık yapanlarını her kim olursa olsun tümünü ortaya çıkaracaklardır" dedi. Genelkurmay Başkanlığı İstihbarat Başkanı Korgeneral İsmail Hakkı Pekin, "Tokat'ın Reşadiye ilçesinde meydana gelen saldırının PKK/KONGRA-GEL terör örgütü tarafından yapıldığının açık ve net olarak belirlendiğini" ifade etti.

2 Aralık 2009: CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, eski kuvvet komutanlarının "Ergenekon" soruşturması kapsamında ifade vermelerinin doğal olduğunu ifade ederek, savcıların, yargıçların bu konuda neler yapacağını dikkatle izleneceğini söyledi.

5 Aralık 2009: Eski kuvvet komutanları emekli Orgeneral Aytaç Yalman, emekli Orgeneral İbrahim Fırtına ile emekli Oramiral Özden Örnek, "Ergenekon" soruşturma kapsamında ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakıldı.

11 Aralık 2009: Anayasa Mahkemesi, Demokratik Toplum Partisi'nin oybirliğiyle kapatılmasına karar verdi. Anayasa Mahkemesi, DTP'nin, "eylemleri yanında, terör örgütüyle olan bağlantıları da değerlendirildiğinde devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne aykırı nitelikteki fiillerin işlendiği bir odak haline geldiği" gerekçesiyle oy birliğiyle kapatılmasına karar verdi. Yüksek mahkeme, Genel Başkan Ahmet Türk ile Diyarbakır Milletvekili Aysel Tuğluk'un da aralarında bulunduğu 37 kişiye, gerekçeli kararın Resmi Gazete'de yayımından itibaren 5 yıl siyasi yasak getirdi. Karara göre, partinin tüzel kişiliği karar tarihinde, Türk ve Tuğluk'un milletvekilliği de gerekçeli kararın Resmi Gazete'de yayımı tarihinde sona erecek.

12 Aralık 2009: Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, DTP'in kapatılması kararını değerlendirirken, "Anayasa Mahkemesinin kararına saygı göstermek gerekir. Gönül arzu ederdi ki parti yöneticileri partilerini korumak için gereken özeni göstermiş olsalardı. Anayasa ve kanunlar ortada, mahkeme ne yapsın" dedi. Kapatılan DTP'nin Genel Başkanı Ahmet Türk, "Grubumuz fiili olarak parlamentodan çekilmiştir, çalışmalara katılmayacaktır" dedi.

15 Aralık 2009: Muş'un Bulanık ilçesinde DTP'nin kapatılmasını protesto nedeniyle gösteri sonrası çıkan olaylarda 2 kişi öldü, 7 kişi yaralandı.

2010 YILI KRONOLOJİSİ

8 Ocak 2010: Yargıtay Onursal Cumhuriyet Başsavcısı Sabih Kanadoğlu, “Ergenekon” soruşturması kapsamında “şüpheli” sıfatıyla ifade verdi. “İrticayla Mücadele Eylem Planı” başlıklı belgede imzası bulunduğu iddia edilen Deniz Kurmay Albay Dursun Çiçek, İstanbul’da gazetecilerin soruları üzerine, “İmza kesinlikle bana ait değil. Niye incelemeye göndermiyorlar? Gerçekse göndersinler, çok güveniyorlarsa göndersinler” dedi.

11 Ocak 2010: Resmi olmayan verilere göre, geçen yıl sonu itibarıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nde işlem görmeyi bekleyen dosya sayısı 118.000’ i aşmış durumda. Rusya 35.000 dosyayla birinci sırada ve geçen yıl olduğu gibi bu yıl da Rusya’yı Türkiye takip ediyor. Mahkeme gündeminde Türkiye’ye karşı 13.000 dava başvurusu bulunuyor.

12 Ocak 2010: Türkiye ile Ermenistan arasındaki ilişkilerin normalleşmesini öngören protokol Ermenistan Anayasa Mahkemesi’nin onayından geçti.

18 Ocak 2010: Gazeteci-yazar Abdi İpekçi cinayeti ve iki ayrı gasp suçundan hükümlü Mehmet Ali Ağca, Sincan F tipi Cezaevinden tahliye edildi.

21 Ocak 2010: Türkiye’deki demokratikleşme sorunu Avrupa Parlamentosu’nun (AP) Strasbourg’da devam eden olağan genel kurul toplantısında masaya yatırıldı. Çıkan ana mesaj “Türkiye’de demokratikleşme süreci ciddi biçimde duraksadı, ancak buna rağmen Türkiye’nin üyelik perspektifi açık tutulmalı” oldu. AP’nin Türkiye raportörü Hollandalı parlamenter Ria Oomen-Ruijten şunları söyledi; “Türkiye’de son yıllarda önemli reformlar gerçekleştirildi, ama bu gün demokratikleşme sürecinin sona ermekte olduğu endişesi taşıyorum”.

21 Ocak 2010: CHP’nin başvurusu üzerine Anayasa Mahkemesi 5918 sayılı “Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” un, askerlere ‘anayasal düzene karşı suçlar’, ‘terör’ ve ‘çete’ suçlarını işlemeleri halinde sivil yargı yolunu açan düzenlemelerini iptal etti.

27 Ocak 2010: Apartman sakinlerinin baskısı sonucu ev sahibinin evini kiralamaktan vazgeçtiği Ahmet Türk’e binden fazla kişi evini açtı. “Ayrımcılığa ve saygısızlığa hayır” diyen bir grup aydın “Evimiz evinizdir, kabul etmeniz onur verir” isimli bir kampanya başlattı.

29 Ocak 2010: Taraf gazetesi muhabiri Mehmet Baransu, “Balyoz Planı”na ait olduğu iddia edilen ve bir valiz içinde bulunan belgelerin asıllarını İstanbul Cumhuriyet Savcılığına verdi.

30 Ocak 2010: Balyoz Planı’yla ilgili orijinal belgeler savcılığa ulaştı. Balyoz planını ortaya çıkaran Taraf gazetesi muhabiri Mehmet Baransu iki sivil polis aracı eşliğinde bir valiz içerisinde getirdiği belgeleri savcılara teslim etti.

1 Şubat 2010: Barış ve Demokrasi Partisi'nin (BDP) olağanüstü kongresinde partinin başına Selahattin Demirtaş seçildi. Eş başkan ise Gülten Kışanak olacak.

3 Şubat 2010: Abdullah Öcalan'ın kaldığı İmralı adasında incelemelerde bulunan Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi üyeleri Türkiye'den ayrıldı. Komite raporunu yakında açıklayacak.

4 Şubat 2010: İçişleri Bakanı Beşir Atalay, kamuoyunda EMASYA olarak bilinen protokolün yürürlükten kaldırıldığını açıkladı.

5 Şubat 2010: BDP genel merkez binasına akşam saatlerinde pompalı tüfekle saldırı düzenlendi.

11 Şubat 2010: Diyarbakır'da Kürt Dili Araştırma ve Geliştirme Merkezi'nin (Kürdi-Der) hazırladığı Kürtçe alfabe ile ilgili afişler Büyükşehir, Sur, Kayapınar ve Bağlar belediyelerinin desteğiyle bilbordlara asıldı.

14 Şubat 2010: Kürdistan Topluluklar Birliği Türkiye Meclisi'ne (KCK/TM) yönelik yapılan operasyonlarda, içinde BDP'li yöneticilerinde bulunduğu yüze yakın kişi göz altına alındı.

17 Şubat 2010: Erzurum Cumhuriyet Başsavcılığınca "Ergenekon Soruşturması" kapsamında gözaltına alınan Erzurum Cumhuriyet Başsavcısı İlhan Cihaner, Erzurum'da çıkarıldığı mahkemece tutuklandı

17 Şubat 2010: Van ve Hakkari'de Öcalan'ın yakalanmasının 11. Yıldönümü nedeniyle yapılan gösterilere katıldığı iddia edilen 29 kişi gözaltına alındı.

22 Şubat 2010: "Balyoz Planı" iddialarına ilişkin soruşturma kapsamında aralarında eski Hava Kuvvetleri Komutanı emekli Orgeneral İbrahim Fırtına, eski 1. Ordu Komutanı emekli Orgeneral Ergin Saygun, eski Deniz Kuvvetleri Komutanı emekli oramiral Özden Örnek, eski 1. Ordu Komutanı emekli Orgeneral Çetin Doğan'ın da aralarında bulunduğu 40'a yakın kişi gözaltına alındı. 1. Ordu Komutanı emekli Orgeneral Çetin Doğan ile emekli Tuğgeneral Süha Tanyeli'nin evlerinde arama yapıldı.

24 Şubat 2010: "Balyoz Planı" iddiaları soruşturması kapsamında mahkemeye sevk edilen Tümamiral Ramazan Cem Gündeniz, Tuğamiral Aziz Çakmak, emekli Tuğgeneral Mehmet Kaya Varol, emekli Tümamiral Ali Deniz Kutluk, emekli Tümamiral Özer Karabulut, emekli Kurmay Albay Ümit Özcan ve emekli Kurmay Albay Ali İhsan Çuhadaroğlu tutuklandı.

18 Mart 2010: Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca, Kapatılan DTP'nin eski Genel Başkanı Ahmet Türk ile eski milletvekili Aysel Tuğluk hakkında, Dağlıca'ya yönelik Ekim 2007'deki saldırının ardından irtibat kesilen sekiz askerin Türkiye'ye getirilmesi sürecinde "terör örgütünün propagandasını yaptıkları" iddiasıyla 1'er yıldan 5'er yıla kadar hapis cezası talebiyle dava açıldı.

Sağlık Bakanı Recep Akdağ, Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Selma Aliye Kavaf'ın "Eşcinsellik hastalık, tedavi edilmeli" demesi üzerine[10], "Eşcinselliğin hastalık olup olmadığını bilimadamlarına sormak lazım. Konu biraz çetrefilli" demiştir

8 Mart 2010: Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün onayladığı "Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun" ile Anayasa değişikliklerinin halk oylamasına sunulma süresi 120 günden 60 güne indi.

30 Mart 2010: AK Parti Grup Başkanvekili Bekir Bozdağ ve bir grup milletvekili, Anayasa değişikliği teklifini TBMM Başkanlığına sundu.

9 Nisan 2010: Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı, "İrtica ile Mücadele Eylem Planı" başlıklı belgedeki "ıslak imza"nın Albay Dursun Çiçek'in eli ürünü olduğu şeklinde rapor veren 7 adli tıp uzmanı hakkında "Ergenekon" soruşturması kapsamında tutuklu bulunan Serdar Öztürk'ün başvurusu üzerine başlatılan soruşturmada "kovuşturmaya yer olmadığına" karar verdi.

19 Nisan 2010: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, Şırnak'taki silahlı saldırıda hayatını kaybeden Jandarma Kıdemli Yüzbaşı Levent Çetinkaya'nın Kayseri'deki cenaze töreninde bir kişinin yumruklu saldırısına uğradı. Yüzüne aldığı darbeye yaralanan Yıldız, ambulansla hastaneye kaldırıldı.

1 Mayıs 2010: 1 Mayıs işçi bayramı 32 yıl sonra Taksim'de yoğun bir katılımı kutlandı.

10 Mayıs 2010: Deniz Baykal kaset vakası, Baykal'ın özel hayatına ilişkin yayınlanan kasetler gündeme oturdu. Deniz Baykal CHP genel başkanlığından istifa etti...

<http://www.aksam.com.tr/yazarlar/iste-o-santaj-kasetinin-hikayesi/haber-274766>

22 Mayıs 2010: CHP 33. Olağan Kurultayı'nda tek aday olarak seçime giren İstanbul Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu Genel Başkan seçildi.

25 Mayıs 2010: Tarihli 'Kadın İstihdamının Artırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması' başlıklı Başbakanlık Genelgesi çıkarıldı

31 Mayıs 2010: İHH İnsani Yardım Vakfı organizasyonu ile Gazze'ye insanî ve tıbbî yardım götürülen Mavi Marmara adlı gemiye uluslararası sularda İsrail ordusu tarafından çıkartma yapıldı. İsrail Savunma Kuvvetlerince "Deniz Meltemi" Harekâtı adı verilen Gazze filosu saldırısında 9 Türkiye vatandaşı hayatını kaybetti.

1 Haziran 2010: KCK 13 Nisan 2009'dan beri sürdürdüğü çatışmasızlık yaklaşımının sonuç vermediğini, AKP hükümetinin bunu bir tasfiye süreci olarak kullanmak istediğini ileri sürerek ateşkese son verdiğini ve aktif savunma pozisyonuna geçtiğini açıkladı. Tekrardan başlayan çatışmalar üzerine ağır kayıplar yaşandı. Çatışmalarının toplumda yarattığı tepki üzerine STK'lar, aydınlar, Demokratik Toplum Kongresi ve BDP çift taraflı ateşkes çağrılarında bulundu. Bu çağrılar üzerine Abdullah Öcalan KCK'den eylemsizlik süreci başlatması talebinde bulundu.

4 Haziran 2010: İsrail'in Mavi Marmara gemisine düzenlediği saldırı nedeniyle TBMM'de kınama deklarasyonu kabul edildi.

26 Temmuz 2010: Hatay'ın Dörtöyl ilçesinde devriye görevi yapan polis otosuna yapılan saldırıda 4 polis memuru hayatını kaybetti.

12 Mayıs 2010: İsrail Ordusu Mavi Marmara baskınıyla ilgili hazırladığı raporu açıkladı. Raporda operasyon sırasında bazı yanlışlıkların yapıldığı, İsrail askerinin de kendisini koruduğu belirtildi.

23 Temmuz 2010: İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi, "Balyoz Planı" davasına ilişkin, aralarında eski Hava Kuvvetleri Komutanı emekli Orgeneral Halil İbrahim Fırtına, eski Deniz Kuvvetleri Komutanı emekli Oramiral Özden Örnek ve eski 1. Ordu Komutanı emekli Orgeneral Çetin Doğan ile Güney Deniz Saha Komutanı Koramiral Kadir Sağdıç ve Kuzey Deniz Saha Komutanı Koramiral Mehmet Otuzbiroğlu'nun da yer aldığı 102 sanık hakkında yakalama emri çıkarılmasına karar verdi.

24 Temmuz 2010: Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, kamuoyunda "taş atan çocuklar" olarak da bilinen çocukları da kapsayan, 6008 sayılı "Terörle Mücadele Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"u onayladı.

4 Ağustos 2010: Açıklanan Yüksek Askeri Şura kararlarında, Genelkurmay Başkanlığı ve Kara Kuvvetleri Komutanlığına yapılan atamalar yer almadı. -YAŞ'ta, Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Atilla Işık'ın yerine 2. Ordu Komutanı Orgeneral Necdet Özel getirilirken, Kara Kuvvetleri EDOK Komutanı Orgeneral Erdal Ceylanoğlu 1. Ordu Komutanlığına atandı.

27 Ağustos 2010: Orgeneral İlker Başbuğ Genelkurmay Karargahı'nda düzenlenen devir teslim töreniyle Genelkurmay Başkanlığı görevini Orgeneral Işık Koşaner'e devretti

13 Ağustos 2010: KCK, 20 Eylül tarihine kadar sürecektir bir eylemsizlik kararı aldığını açıkladı. Eylemsizlik kararını Ramazan ayına denk getiren KCK, aynı zamanda toplumun taleplerine cevap olmak ve 12 Eylül'de yapılacak anayasa referandumunun daha sağlıklı koşullarda gerçekleşmesini de istediğini açıkladı. Bu süreçte yapılacak saldırılar karşısında savunma hakkını kullanacağını söyleyen KCK, ayrıca devletten dört temel talepte bulundu: Operasyonların durması ile çift taraflı ateşkes sürecinin gelişmesi, tutuklanan Kürt siyasetçilerinin serbest bırakılması, yüzde on seçim barajının düşürülmesi ve Abdullah Öcalan'ın barış sürecine aktif katılma koşullarının yaratılması.

12 Eylül 2010: Türkiye'de anayasa referandumu yapıldı. Yüzde 58 evet, yüzde 42 hayır oyunun çıktığı ve değişiklik paketinin kabul edildiği referandumda, Kürt illerinde daha çok boykot siyasetinin rağbet görmesi BDP'nin bölgedeki etkinliğini sürdürdüğü şeklinde yorumlandı.

12 Eylül 2010: Referandumda seçmenler, 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un halk oylaması için sandık

başına gitti. 38 milyon 369 bin 99 seçmenin oy kullandığı referandumda, katılım oranı yüzde 73.71 oldu. Geçerli oylardan 21 milyon 787 bin 244 "Evet", 15 milyon 856 bin 793 de "Hayır" çıktı. "Evet" oylarının geçerli oylara oranı yüzde 57.88, "Hayır" oylarının geçerli oylara oranı ise yüzde 42.12 olarak belirlendi. -CHP Lideri Kemal Kılıçdaroğlu, sandık seçmen listesinden kaydının bulunmaması nedeniyle halk oylamasında oy kullanamadı.

20 Eylül 2010: TZP-Kurdi tarafından yapılan 1 haftalık okulları boykot çağrısı BDP tarafından desteklendi ve bölgede önemli bir mobilizasyon yarattı. Boykotun etkili olduğu il ve ilçeler arasında farklılıklar olsa da hala sürmekte olan asimilasyon projesine son verilmesini amaçlayan önemli bir sivil itaatsizlik eylemi gerçekleştirildi.

30 Eylül 2010: KCK Yürütme Konseyi Başkanı Murat Karayılan yaptığı basın toplantısında eylemsizlik kararını bir ay süreyle uzattıklarını açıkladı. Türk devletinin tasfiye hesaplarından vazgeçmediğini söyleyen Karayılan, İmralı'da yürütülen diyalogu önemli bulduklarını, buna bir şans tanımak istediklerini, AKP hükümetinin son haftalarda yürüttüğü saldırıların güvensizlik yarattığını, kendilerinin aslında ateşkesi süresiz uzatmaktan yana olduklarını söyledi.

1 Ekim 2010: Saadet Partisi Genel Başkanı Numan Kurtulmuş, genel başkanlıktan ve partisinden istifa etti.

31 Ekim 2010: Taksim Meydanında çevik kuvvet ekiplerinin beklediği noktanın yakınında, patlama meydana geldi. Canlı bombanın neden olduğu patlamada, eylemi gerçekleştiren kişi olay yerinde öldü, 5'i ağır olmak üzere 15'i polis memuru 32 kişi yaralandı. Patlamanın PKK'nın daha önce açıkladığı "eylemsizlik" kararının bittiği güne denk gelmesi ise dikkat çekti. Saldırının Vedat Acar adlı PKK üyesi tarafından düzenlendiği iddia ediliyor.

1 Kasım 2010: KCK Yürütme Konseyi Başkanlığı "barışa bir şans vermek amacıyla" eylemsizlik kararını 2011 yılı Haziran ayına kadar uzattığını açıkladı.

1 Kasım 2010: İmralı Adası'na giderek Öcalan'la görüşen avukatlar Aysel Tuğluk, "(Abdullah Öcalan) devlet yetkilileri ile bir kez daha görüşme gerçekleştirildiğini, bu görüşmenin son derece önemli olduğunu niteliksel bir görüşme olduğunu, ciddi bir görüşme olduğunu ifade etti" dedi

4 Aralık 2010: Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Dolmabahçe'de rektörlerle yaptığı toplantıyı ve YÖK'ü protesto eden öğrencilere yönelik polis müdahalesi sırasında bir kadın öğrenci polisin tekmeleri sonucu çocuğunu kaybetti.

8 Aralık 2010: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Konferans Salonu'nda düzenlenen "Türkiye'de Anayasa" konulu konferansa katılan AKP'li Burhan Kuzu öğrencilerin yoğun protestosu ile karşılaştı. Kuzu'nun kürsüye gelmesi ile tüm amfi ayağa kalkarak Kuzu'yu yumurta yağmuruna tuttu.

17 Aralık 2010: Tunus'ta 17 Aralık günü seyyar satıcılık yapan Muhammed Buazizi kendini yakarak intihar girişiminde bulundu. Bu eylem ülke çapında protesto gösterilerinin

başlamasına neden oldu. Halk kamu alanlarının işgal etti. Sadece bir kaç hafta dayanabilen, 23 yıldır Tunus'u yöneten Zeynel Abidin Bin Ali ülkeden kaçmak zorunda kaldı. Buazizi'nin yaktığı ateş bir milat oldu. Bu olay Arap Ayaklanmaları'nın (yaygın kullanımıyla Arap Baharı'nın) başlangıcı olarak kabul edilir.

28 Aralık 2010: Gösteriler Cezayir'e sıçradı

2011 YILI KRONOLOJİSİ

2 Ocak 2011: Rusya ile Çin arasında inşa edilen ilk petrol boru hattından Çin'e petrol akmaya başladı.

11 Ocak 2011: Türkiye ile Yemen arasında vizeler kaldırıldı. ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, 20 yıl aradan sonra Yemen'i ziyaret eden ilk ABD Dışişleri Bakanı oldu.

14 Ocak 2011: Tunus'ta Zeynel Abidin bin Ali başkanlığı bırakıp ülkeden kaçtı. Gösteriler Lübnan, Ürdün, Sudan, Mısır, Umman gibi bir çok ülkeye yayıldı.

18 Ocak 2011: Yemen'in başkenti Sana'da demokratik değişim isteyen bin kadar üniversite öğrencisi, ilk kez iktidara karşı protestoda bulundu.

19 Ocak 2011: Suriye ile İran arasında yürütülen müzakereler çerçevesinde İran doğalgazının Türkiye üzerinden Suriye'ye aktarılması konusunda mutabakat sağlandı.

1 Şubat 2011: Kahire'deki Tahrir Meydanı'nda toplanan yüzbinlerce kişi, Mısır Cumhurbaşkanı Mübarek'in istifasını istedi.

2 Şubat 2011: Yemen'de 30 yıldır iktidarda olan Devlet Başkanı Ali Abdullah Salih, ülkede hükümet karşıtı gösteriler üzerine 2013 yılındaki devlet başkanlığı seçiminde aday olmayacağını açıkladı.

2 Şubat 2011: Mısır Cumhurbaşkanı Mübarek'in binlerce taraftarı, Tahrir Meydanı'nda bir araya geldi. Meydanda taraflar arasında çatışma çıktı. Hükümet, uluslararası toplumdan gelen iktidarın değişimine yönelik çağrılarını reddetti.

11 Şubat 2011: Mısır'da Hüsnü Mübarek gösteriler nedeniyle istifa etti. 15 Şubat: Başkent Şam'da, Devlet Başkanı Beşşar Esad'a karşı protesto gösterileri düzenlendi. Dera'da ise ayaklanma şiddetle bastırıldı.

27 Şubat 2011: BM Güvenlik Konseyi, Libya'da Kaddafi rejimine yönelik yaptırımlar getiren karar tasarısını oybirliğiyle kabul etti. Libya'nın isyancıların kontrolü altındaki bölgelerde, geçici hükümete başkanlık etmek üzere eski Adalet Bakanı Mustafa Abdülcelil atandı. İngiltere, Kaddafi ve oğullarının diplomatik dokunulmazlığını kaldırdı. BM Mülteciler Yüksek Komiserliği, 19 Şubat'tan bu yana çeşitli ülke vatandaşlarından oluşan 100 bin kadar kişinin Libya'yı terk ettiğini açıkladı. Libya'nın doğusunda birçok kentten denetimini alan muhalifler, başkent Trablus'a 50 kilometre mesafede bulunan Zaviye şehrini ele geçirdi.

5 Mart 2011: Suudi Arabistan, ülkede her türlü protesto gösterisi ve yürüyüşü yasakladı.

7 Mart 2011: Türkiye, İran, Irak ve Suriye arasında "Şamgen" adı verilen ortak vize uygulaması konusunda anlaşmaya varıldığı açıklandı.

17 Mart 2011: Libya’da Kaddafi’ye bağlı güçler direnişi hava saldırıları da dâhil askeri operasyonlarla ezmeye yeltenince BM Güvenlik Konseyi 17 Mart 2011’de aldığı kararla Libya üzerinde uçuşa yasak bölge ilan etti.

19 Mart 2011: NATO uçakları Libya’yı bombalamaya başladı. 19 Mart 2011’de Suriye’de Dera’da ilk gösteriler başladı.

20 Mart 2011: Türkiye’nin Trablus Büyükelçiliği, ABD’nin talebi ve Libya’nın rızası üzerine ABD’nin diplomatik ve konsuler çıkarlarını temsil etmeye de başladı. Büyükelçilik böylelikle İngiltere, Avustralya ve İtalya’nın ardından ABD’nin de diplomatik çıkarlarını temsil etmeye başladı.

20 Mart 2011: Suriye’de göstericiler Baas Partisi binalarını ve bazı devlet binalarını ateşe verdi, 21 Mart’ta güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu 15 gösterici öldü.

27 Mart 2011: Suriye Cumhurbaşkanı Beşşar Esed’in, 18 Mart’ta Der’a kentinde başlayan gösterilerin ardından reform süreci başlatıp 260 siyasi tutukluyu serbest bırakması, Türkiye tarafından olumlu karşılandı. Esed’i telefonla arayan Erdoğan, başlatılan reformları övdü ve reformların sürdürülmesi çağrısında bulundu.

5 Nisan 2011: Türkiye’nin Suriye konusunda rejim değişikliğinden değil, Beşşar Esed liderliğinde reformdan yana olan tutumu, İsrail’de eleştiri konusu oldu. İsrail’in bir dönem Türkiye’de de görev yapan ve Başbakan Erdoğan ve Ak Parti konusunda yazdığı kitapla da tanınan Türkiye uzmanı diplomatlarından Alon Liel, Erdoğan’ın Esed’e verdiği desteğin “Türkiye’nin bölgede büyük bir güç olma arzusundan kaynaklandığını savundu.

7 Nisan 2011: Başbakan Erdoğan’dan Suriye’ye mesaj götüren Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Şam’a reformları ertelememe ve muhaliflerle görüşme tavsiyesinde bulundu.

14 Nisan 2011: Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, Türkiye’nin Avrupa Topluluğu’na tam üyelik başvurusunu yapmasının yıl dönümü dolayısıyla yayımladığı mesajda, Avrupa Birliği (AB) katılım sürecinin, Cumhuriyet’in ilanından sonraki en önemli çağdaşlaşma projesi olduğunu bildirdi.

16 Nisan 2011: Suriye Devlet Başkanı Esad, yemin ederek görevine başlayan yeni kabineye hitaben bir konuşma yaptı. Esad, Suriye’nin hassas bir dönemden geçtiğini belirterek, devletin ve vatandaşların farklı yönere bakmasının çok tehlikeli olduğunu söyledi.

26 Nisan 2011: Bölgedeki isyan dalgasının Suriye’ye sıçraması üzerine CIA Başkanı Leon Panetta’nın Mart ayı sonlarında Türkiye’ye çok gizli bir ziyaret gerçekleştirdiği bildirildi. MİT, hükümet ve genelkurmayla görüşmeler yapan Panetta’nın ziyaretinin ayrıntılarına ilişkin herhangi bir açıklama yapılmazken, görüşmeler sırasında Libya için “kriz”, Suriye için ise “kritik eşik” tanımlaması yapıldığı bildirildi. Öte yandan ABD, Suriye’deki büyükelçilik personelinin aile üyelerinin ve acil durumlarda görev yapan personelin dışındaki çalışanların tahliyesi yönünde karar aldı.

27 Nisan 2011: Başbakan Erdoğan ile ABD Başkanı Barack Obama, yaptıkları telefon görüşmesinde “Suriye Hükümeti’nin şiddete başvurmaya derhal son vermesi ve Suriye vatandaşlarının demokratik arzularını yansıtan anlamlı reformları derhal hayata geçirmesi gerektiği yönünde de anlaştılar.” Bununla birlikte Suriye’de istikrardan yana olan Türkiye, “istikrarın Beşşar Esad’le sağlanabileceğine” ve yola Esad’le devam edilmesi gerektiğine ilişkin tutumunu korumayı sürdürdü.

28 Nisan 2011: ABD ile Fransa ve İngiltere’den oluşan Avrupa ülkelerinin Suriye’ye yönelik baskılarını arttırmaya başlaması üzerine Türkiye MİT Müsteşarı Hakan Fidan ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı Kemal Madenoğlu başkanlığındaki bir heyeti Suriye’ye gönderdi.

29 Nisan 2011: Batı’nın Suriye’ye yönelik baskıları üzerine Suriye’deki reform sürecini hızlandırmaya çalışan Türkiye, Suriye’de görmek istediği reformlardan kendi modelini kastettiğini ortaya koydu. MİT ve DPT Müsteşarlarının başkanlığında Şam’a gönderilen heyetin Şam’a “Türkiye modelini” önerdiği ortaya çıktı.

2 Mayıs 2011: El Kaide lideri Usame Bin Ladin, ABD güçlerinin Pakistan’da düzenlediği kara operasyonunda öldürüldü. Ladin’in cenazesinin "denize gömüldüğü" açıklandı.

3 Mayıs 2011: Başbakan Erdoğan, Kaddafi'nin iktidarı derhal bırakmasını istedi.

5 Mayıs 2011: Carnegie Barış Girişimi analisti Henry Barkey de Los Angeles Times için kaleme aldığı makalesinde Türkiye’nin “Arap Baharı”na hazırlıksız yakalandığını, önceleri Libya’da Kaddafi rejiminden Suriye’de de Beşşar Esad’dan yana tavır aldığını hatırlatıp, Türkiye’nin sonunda fikrini değiştirerek Kaddafi ile ilişkiyi kestiğini hatırlattı ve Erdoğan’a en kısa sürede devreye girerek Esad’ın çekilmesini sağlaması tavsiyesinde bulundu. Erdoğan’ı Suriye konusunda demokrasi ve insan hakları temelindeki “idealist” dış politika söylemi ile çelişmekle suçlayan Barkley, “Erdoğan’ın Esad’e yönelik ilk eleştirisinin Başkan Obama’yla yaptığı bir telefon görüşmesinin ardından gelmesi şaşırtıcı olmadığı” vurgusunda bulunarak “Esad sonrası rejime düzenli bir geçiş sağlanmasının hem Türkiye’nin hem de ABD’nin çıkarına olacağını” ifade etti.

14 Mayıs 2011: Suriye ile ilgili senaryosunu “rejim değişikliği olmaz” biçiminde yapan Türkiye’nin bu algısını değiştirmeye başladığı yönünde sinyaller gelmeye başladı. Başbakan Erdoğan, “Suriye’de bir dağılmanın, bir parçalanmanın, bir mezhep çatışmasının doğmasına yönelik endişelerinin” olduğunu söyledi.

27 Mayıs 2011: Suriye Cumhurbaşkanı Beşşar Esad’dan “şok terapi” tarzında reform talep eden Türkiye, kendisini Esad’i desteklemekle suçlayan Batılıların baskısına daha fazla dayanamayarak Şam yönetimini şoke eden bir adım atarak diasporadaki Suriyeli rejim muhaliflerinin Antalya’da toplanmasına izin verdi. Türk Dışişleri Bakanlığı yetkilileri, Suriyeli muhaliflerin 31 Mayıs-3 Haziran arasında yaptığı toplantıya “izin verdiği” ya da “davet ettiği” iddialarını reddetti. Ancak izin verilmeyen bir toplantının nasıl gerçekleşmiş olduğuna dair bir açıklama yapmadı. Bu arada Türkiye’ye gelen diasporadaki rejim karşıtı

Suriyeliler yaptıkları açıklamalarla reformlarla ilgilenmediklerinin ve Beşşar Esed'in gitmesinden kendi deyimleriyle "devrimden" başka hiçbir şeye razı olmayacaklarının mesajını verdi.

Haziran 2011: Hakan Fidan'ın başkanlığındaki devlet heyeti Öcalan ile yeniden görüşmeye başladı. Öcalan avukatları aracılığıyla bir barış konseyi kurulmasını istedi.

3 Haziran 2011: 31 Mayıs'ta Antalya'da toplanan Suriyeli muhalifler, "Değişim için Suriye Konferansı" adını verdikleri toplantıda "Suriye dışında yaşayan muhalifleri temsil edecek ve seslerini dünyaya duyuracak 31 kişilik danışma komitesi oluşturdu." Toplantı sonunda yayımlanan kapanış bildirisinde "Halk ayaklanması sırasında hiçbir yabancı gücün müdahalesine izin verilmeyeceği, Suriye'nin toprak bütünlüğünün korunacağı ve hiçbir etnik yapı ve tarafı mağdur etmeyen bir oluşumun destekleneceği" belirtildi.

6 Haziran 2011: Suriyeli muhaliflerin Antalya toplantısından 3 gün sonra Suriye'nin Türkiye sınırına yakın Cisir eş-Şugur kasabasında silahlı gruplar, Suriyeli 123 güvenlik görevlisini öldürdü. Suriye'de Cisir el Şugur'da 123 güvenlik görevlisinin katledilmesi ile birlikte şiddet hızla tırmandırıldı.

9 Haziran 2011: Suriye'nin Cisir eş-Şugur kentinde silahlı gruplara yönelik operasyon başlatılmasıyla birlikte Türkiye'ye mülteci akını başladı.[34]Türkiye Suriye'deki çatışmaların ve buna bağlı olarak göçlerin artması ihtimaline karşılık üç aylık bir eylem planı hazırladı. Jandarma Genel Komutanlığı bölgeye ek birlik kaydardı. Türk Silahlı Kuvvetleri'ne ait bir taburun sınır ötesinde mülteciler için güvenli bölge oluşturması gündeme alındı. Olası göç dalgası için 30 milyon TL ödenek ayrıldı. Suriye'den 500 bin ile 1 milyon arası mültecinin gelebileceğine ilişkin hazırlık yapan Ankara, Suriyeli muhaliflere Türkiye'den silah gönderildiğine ilişkin iddiaları ise yalanladı.

11 Haziran 2011: Amerika, Rusya'nın karşı çıkması sebebiyle BM'den Suriye'yi kınayan bir kararın çıkarılamaması üzerine Suriye'ye yaptırım öngören yeni bir karar taslağı üzerinde çalışıldığını açıklarken, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, reformlar konusunda sözünü tutmamakla suçladığı Suriye Cumhurbaşkanı Esed'in işinin artık zor olduğunu söyledi.

12 Haziran 2011: 12 Haziran 2011 seçimleri yapıldı, BDP ve Emek Demokrasi ve Özgürlük Blok'unun bileşenleri 47 ilde 64 bağımsız adayla seçimlere katıldı. 34 milletvekiliyle meclise girdi. Seçimin birinci partisi %49.53 oy oranıyla AKP oldu. CHP %25.98, MHP % 13.01 oranında oy aldı.

13 Haziran 2011: PKK Lideri Abdullah Öcalan, önemli bir sürece girildiğini belirterek, "15 Haziran'dan sonra süreç ya büyük bir anlaşmaya, ya da büyük bir savaşa evrilecektir. Eğer büyük bir savaş çıkarsa hükümet 3 ay bile dayanamaz" dedi. İmralı'da devleti temsil eden heyet ile görüşmelerine de değinen Abdullah Öcalan, heyetin ciddi olduğunu, heyette devletin ciddi kurumlarının temsilcileri olduğunu, devlete etki edebilecek güçte bir heyet olduğunu vurguladı. Kendisi ile görüşen heyetin devlete, siyasi partilere, topluma etki edecek nüfuzu olduğunu ama henüz devlete, siyasi partilere, topluma etki etmediklerini

söyleyen Öcalan şöyle konuştu: "Burada yaptığımız görüşmelere ilişkin birkaç şey söyleyeyim. Burada yaptığım görüşmeler nitelikli görüşmelerdir, anlamlı görüşmelerdir. Ciddi görüşmelerdir. Benimle görüşmeye gelen heyet, görüşmenin ciddiyetinin farkında, her geçen gün daha da farkına varıyor diyebilirim. Bu konuda ihtiyatlı davranmak istiyorum, önümü görmek istiyorum. Önceki deneyimler var, tek taraflı adımlar atmamak istiyorum. Geçmiş deneyimler beni böyle davranmak zorunda bıraktıyor. Her türlü olasılığı değerlendirme, gözönünde bulundurma zorunda olduğumu biliyorum. Geçmişte Özal'ın, Erbakan'ın, Ecevit'in başına gelenler beni böyle davranmaya itiyor. Ben gerçekçi bir adamım. Umutluyum ya da değilim diyemem".

16 Haziran 2011: Seçim zaferinden dolayı Başbakan Erdoğan'ı tebrik eden Suriye Cumhurbaşkanı Beşşar Esad, Özel Temsilcisi Hasan Türkmani'yi Ankara'ya gönderdi. Türkiye'ye sığınan Suriyelilere geri dönmeleri konusunda Esad'den güvence isteyen Erdoğan, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlundan da Türkmani ile görüşmeden önce mültecilerle görüşmesini istedi.

20 Haziran 2011: Amerikalıların Suriye'ye yönelik tutumunu sertleştirmesinden dolayı Türkiye'yi öven yaklaşımları Türk yetkililerde heyecan yarattı. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Danışmanı Erşat Hürmüzlü, el-Arabiya televizyonuna verdiği demecinde Suriye'ye bir haftalık süre tayin ederek reform yapılmaması durumunda dış müdahale olabileceği uyarısında bulundu.

21 Haziran 2011: YSK, 'terör örgütü propagandası yapmak' suçundan hapis cezası kesinleşen Hatip Dicle'nin milletvekilliğinin düşürülmesine karar verdi

25 Haziran 2011: Mavi Marmara gemisinin Gazze'ye gitmesinin engellenmesine ve Ankara ile İsrail arasında yapılan gizli görüşmelere göndermede bulunan Wall Street Journal gazetesi, "Suriye krizinin Türkiye ile İsrail arasındaki ilişkileri ısındırdığı, Ankara ve Washington'u da daha yakın işbirliğine götürdüğü" yorumunu yaptı.

3 Temmuz 2011: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Libya'nın Bingazi Kentinde temaslarda bulundu. Davutoğlu, Libya Ulusal Geçiş Konseyi (UGK) Başkanı Mustafa Abdülcelil ile UGK'nın merkezi olan Budeyma binasındaki görüşmesinin ardından yaptığı açıklamada Libya halkının reform taleplerinin yerine getirilmesi ve Muammer Kaddafi'nin gitmesi gerektiğini belirterek, "Libya bölünmemeli, Ulusal Geçiş Konseyi'ni Libya halkının meşru temsilcisi olarak tanıyoruz" dedi. Davutoğlu Bingazi Tahrir meydanında Bingazi halkına da hitap etti.

15 Temmuz 2011: PKK ateşkes ilan etti. 16 Temmuz'da 13 TSK askeri PKK ile girdiği çatışmada hayatını kaybetti. Bu olayla ilgili olarak komutanlar görevi ihmalden yargılanır. Dava 2015'te komutanların beraatiyle sonuçlanır. Bu tarihten 2012'ye kadar taraflar arasında çatışmalar sürdü. Aynı gün DTK 'demokratik özerklik' ilan eder.

Ağustos 2011'de Palmer Raporu'nun açıklanmasının ardından rapor için Türkiye Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan: "Bu raporun hiç bir önemi yok, bu rapor onu yazanların ayıbıdır.

Rapor Gazze ablukasına meşruiyet kazandırıyor ve işgale kapı aralıyor. Biz bunu kabul etmeyeceğiz" ifadelerini kullanmıştır. Ardından Türkiye İsrail'e karşı yaptırım kararı alarak, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu aracılığıyla beş maddelik yaptırım paketini açıklamıştır:

1. Türk-İsrail diplomatik ilişkileri İkinci Kâtip düzeyine indirilecektir. İkinci Kâtip düzeyi üzerindeki tüm görevliler, başta büyükelçi olmak üzere en geç Çarşamba (raporun yayınlanmasının ardından ilk Çarşamba) günü ülkelerine geri döneceklerdir.
2. Türkiye ile İsrail arasındaki tüm askeri anlaşmaların tümü askıya alınmıştır.
3. Doğu Akdeniz'de en uzun kıyısı bulunan sahil devleti olarak Türkiye, Doğu Akdeniz'de seyrü-sefer serbestisi için gerekli gördüğü her türlü önlemi alacaktır.
4. Türkiye İsrail'in Gazze'ye uyguladığı ablukayı tanımamaktadır. İsrail'in 31 Mayıs 2010 tarihi itibarıyla Gazze'ye yönelik uyguladığı ambargonun Uluslararası Adalet Divanı'nda incelenmesini sağlayacaktır. Bu doğrultuda BM Genel Kurulu'nu harekete geçirmek için girişimlere başlanacaktır.
5. İsrail saldırısının Türk ve yabancı tüm mağdurlarının mahkemelerdeki hak arama girişimlerine gereken her türlü destek verilecektir.

1 Ağustos 2011: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, başta Hama olmak üzere bütün Suriye'de, bütün Ortadoğu'da, sivillerin hayatlarını kaybetmesine yol açan saldırıların derhal durdurulması çağrısında bulundu.

8 Ağustos 2011: Suudi Arabistan Kralı Abdullah, Suriye'de kan akıtılmasına son verilmesini istedi ve büyükelçilerini geri çağırdıklarını açıkladı.

8 Ağustos 2011: ABD Dışişleri Bakanı Clinton, Dışişleri Bakanı Davutoğlu ile yaptığı telefon görüşmesinde, Türkiye'nin Suriye'ye baskı yapmasını istedi.

9 Ağustos 2011: Dışişleri Bakanı Davutoğlu, Suriye Devlet Başkanı Esad ile Şam'da bir araya geldi. Cumhurbaşkanı Gül, Dışişleri Bakanı Davutoğlu aracılığıyla Suriye Devlet Başkanı Esad'a gönderdiği mektupta, "Bir gün geriye baktığınızda yaptıklarınızın çok geç ve çok az kaldığı şeklinde hayıflandığınızı görmek istemem" dedi.

12 Ağustos 2011: ABD Dışişleri Bakanı Clinton, Suriye ile petrol veya silah alışverişi yapan ülkelere Şam yönetimi ile bağlarını kesmelerini istedi.

15 Ağustos 2011: Dışişleri Bakanı Davutoğlu, Suriye yönetiminden sivil halkta kayıplara yol açan operasyonlarını derhal durdurmasını talep ederek, eğer operasyonlar durmazsa bundan sonra bu süreçte atılacak adımlar konusunda konuşulacak bir şey kalmayacağını bildirdi.

16 Ağustos 2011: ABD Dışişleri Bakanı Clinton, ABD'nin Suriye Devlet Başkanı Esad'ın gitmesi gerektiğini söylemesi halinde, bunun tek başına etkili olmayacağını vurguladı; "Eğer

bunu Türkiye söylerse, Kral Abdullah söylerse, diğer insanlar söylerse, Esad rejimi bunu görmezden gelemez" dedi.

17 Ağustos 2011: Rusya'nın en büyük silah ihracat firması Rosoboronexport'un genel müdürü, Rusya'nın Suriye'ye yönelik silah satışına devam edeceğini bildirdi.

17 Ağustos 2011: ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Victoria Nuland, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun Suriye seyahatini, Devlet Başkanı Beşşar Esad'a son bir şans vermek için yaptığını ama "Esad'ın bu son şansı boşa harcadığını" söyledi.

18 Ağustos 2011: ABD Başkanı Obama, Suriye Devlet Başkanı Esad için çekilme vaktinin geldiğini belirtti. Obama, Suriye'ye karşı alınmış en sıkı yaptırım kararı niteliğindeki belgeyi imzaladı. Dışişleri Bakanı Clinton, Suriye'ye karşı uygulanacak Amerikan ekonomik ambargosunun, Esad rejimini "tam kalbinden" vuracağını söyledi. ABD'den sonra Avrupa Birliği de Esad'a "çekil" çağrısı yaptı

14 Eylül 2011: Oslo görüşmelerinin ses kayıtları basına sızdırıldığında 2009 yılından beri MİT'in üst düzey yetkililerinin PKK'nin ileri gelenleri ve Abdullah Öcalan ile görüştikleri ortaya çıkıyordu. Eski Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner'in konuşmalarının ardından KCK ile Türk heyeti arasında yapıldığı iddia edilen görüşmelerin ses kayıtları da internette yayınlandı. Vimeo.com adlı video paylaşım sitesinde yer alan ses kayıtlarının ait olduğu öne sürülen isimler arasında MİT Müsteşarı Hakan Fidan da yer alıyor. Kayıtlarda; MİT Müsteşarı Hakan Fidan, Eski MİT görevlisi Afet Güneş, PKK'nın önde gelen isimlerinden Sabri Ok, KCK'dan Mustafa Karasu ve Zübeyir Aydar'a ait olduğu iddia edilen konuşmalar yer alıyor. Kayıtlarda Oslo'da yapıldığı öne sürülen görüşmelerde, "koordinatör ülke temsilcisi", mevcut siyasi koşullarda, görüşmenin kamuoyuna yansımaları durumunda "CHP ve MHP'nin tavrının AKP hükümetini zor durumda bırakacağını" belirterek büyük bir siyasi risk alındığına dikkat çekiyor.

5 Ekim 2011: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, TBMM Genel Kurulunda, Irak'ın kuzeyine yönelik sınır ötesi operasyonlar için hükümete verilen yetkiyi bir yıl daha uzatan başbakanlık tezkeresi üzerinde yaptığı konuşmada, muhtemel bir sınır ötesi hareketin hedefinin, Irak'ın kuzeyindeki cinayet odakları olduğunu söyledi

7 Ekim 2011: KCK tutuklamaları genişleyerek devam etmektedir. Ayşe Berktaş, Deniz Zarakoğlu başta olmak üzere birçok insan tutuklanır.

9 Ekim 2011: Mısır'ın başkenti Kahire'deki Hristiyan protestocular ile güvenlik güçlerinin ve "Baltacı" tabir edilen suç gruplarının çatışması, ülkenin ikinci büyük kenti İskenderiye'ye sıçradı. Olaylarda 25 kişi öldü.

12 Ekim 2011: AB ilerleme raporunda Türkiye'nin ordu üzerinde sivil denetim konusunda "iyi ilerleme kaydettiği" vurgulandı.

19 Ekim 2011: Çukurca saldırısı. 200 PKK'li Çukurca'daki karakolu basar. 24 asker ölür, 18 asker yaralanır. Ordu Kandil'e misilleme yapar. Onlarca PKK'li ölür, cesetler tanınmayacak haldedir, aileleri kimyasal silah kullanıldığını iddia eder.

20 Ekim 2011: Yaralı olarak yakalanan Kaddafi'nin, "bir çatışma sırasında" öldüğü açıklandı. Daha sonra Kaddafi'nin sağ ele geçtiği ve linç edildiği ortaya çıktı.

23 Ekim 2011: Nahda Partisi Tunus'ta seçimleri kazandı.

28 Ekim 2011: Suriye'de Cuma namazı sonrası birçok kentte meydana gelen gösterilerde, 40'tan fazla kişi öldü.

2 Kasım 2011: KCK soruşturması kapsamında dün yeni tutuklamalar yaşandı. Emniyetteki işlemleri önceki gün tamamlanan 50 kişi sorguları için Beşiktaş'taki İstanbul Adliyesi'ne sevk edildi. Aralarında Prof. Dr. Büşra Ersanlı ile Belge Yayınları yetkilisi Ragıp Zarakolu'nun da bulunduğu 47 kişi tutuklanmaları istemiyle mahkemeye sevk edildi.

12 Kasım 2011: Arap Birliği Dışişleri Bakanları Suriye'deki durumu görüşmek, Arap Çalışma Planı'nın Suriye yönetimi tarafından uygulanmasını sağlamak üzere Mısır'ın başkenti Kahire'de toplanarak, Suriye'nin üyeliğini askıya aldı. Şam yönetimi, Arap Birliği'nin Suriye'nin üyeliğini askıya alma kararını "kanun dışı ve Arap Birliği ile yapılan anlaşmaya aykırı" olarak niteledi. Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ise "Arap Birliği aldığı kararlarla doğru bir adım atmıştır, bu kararları destekliyoruz" dedi.

13 Kasım 2011: Arap Birliği'nin Suriye ile ilgili yaptırım kararlarını açıklamasının ardından Suriyeli göstericiler başkent Şam ve Lazkiye'deki çeşitli diplomatik misyonlara sopa ve kesici aletlerle saldırdı. Suriye'nin başkenti Şam'da bulunan Türk Büyükelçiliği, Halep Başkonsoloslugu ve Lazkiye'deki Türkiye Fahri Konsolosluguna saldırı düzenlendi. Türkiye, Suriye'deki temsilciliklerinde çalışanların ailelerini tahliye kararı aldı. Ankara ayrıca, Suriye'deki temsilciliklerine düzenlenen saldırıları şiddetle kınayarak, Suriye yönetimini vakit kaybetmeksizin söz konusu saldırıların sorumlularını tespit etmeye ve bu kişiler hakkında gerekli adli süreci başlatmaya davet etti

14 Kasım 2011: Suriye Dışişleri Bakanı Velid El Muallim, ülkedeki diplomatik misyonlara düzenlenen saldırılar için özür diledi.

17 Kasım 2011: Suriye'de ordudan ayrılanların oluşturduğu Özgür Suriye Ordusu'nun, İdlib kentine bağlı Maarat Ennuman'daki askeri istihbarat merkezine saldırdığı bildirildi. Suriye Halkıyla Dayanışma Platformunun, İstanbul Reşadiye Otel'de düzenlediği basın toplantısında konuşan Suriye Müslüman Kardeşler Örgütü Genel Başkanı Riyad Şükfa, Suriye'ye dış müdahale bir zorunluluk haline gelirse, Suriye halkı, Batı'dan değil, Türkiye'den gelecek bir müdahaleyi kabul edecektir" dedi.

22 Kasım 2011: KCK'da 3. Dalga, İstanbul ve Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nün ortak yürüttüğü operasyonlar bu sabah eş zamanlı gerçekleştirildi. Diyarbakır, Batman ve Şırnak'ın İdil İlçesi'nde sabah erken saatlerde aralarında BDP ilçe başkanları, parti

yöneticileri ve daha önce teröristbaşı Öcalan'ın avukatlığını yapan Diyarbakır Barosu'na kayıtlı Fuat Coşacak, Nuri Demir ve Baran Pamuk'ın da bulunduğu bir çok yere baskın yapıldı. Aramalar sırasında, bir çok bilgisayar ve evraka incelenmek üzere el konuldu. Sadece Diyarbakır'da 35 kişi gözaltına alındı. BDP Diyarbakır Milletvekili Emine Ayna, olayı öğrenince Diyarbakır merkez Bağlar İlçe binasına geldi ve aramalar çalışmalarını izledi. Diyarbakır Baro Başkanı Mehmet Emin Aktar, şimdiye kadar kendisine ulaşan bilgilere göre 3 avukatın evinde arama yapıldığı ancak bu sayının 7 veya 8'e çıkabileceğini söyledi. Başkan Aktar, "Bana gelen bilgiye göre şimdiye kadar Fuat Coşacak, Nuri Demir ve Baran Pamuk adlı üyelerimizin evinde aramalar yapıldı. Evlerindeki aramalardan sonra büroları da aranacak. Ben de şimdi net bilgi almak için bu arkadaşlarımızın işyerine gideceğim" dedi

28 Aralık 2011: Şırnak'ın Uludere (Qıleban) ilçesinin Ortasu (Roboski) köyünde Türkiye-İran sınırında kaçakçılık yaparak geçimlerini sağlayan 34 köylü 28 Aralık 2011 gecesi Türk Savaş Uçakları tarafından katledildi. Roboski Katliamı olarak kamuoyunda isimlendirilen olay büyük tepki çekti. Katliamın ardından 60 köylüye Uludere Kaymakamı'na saldırıdan (kasten adam öldürmeye teşebbüs ve örgüt üyeliği) dava açıldı.

2012 YILI KRONOLOJİSİ

2012 itibariyle Türkiye’de işgücüne katılmayan kadın nüfus, erkek nüfusun iki buçuk katıdır.

Kentlerde kadın işsizliği, erkeklerin işsizlik oranından yüzde altı puan daha yüksek ve erkek istihdam oranı (yüzde 64) kadın istihdam oranından (yüzde 22) neredeyse üç kat daha yüksek

seviyededir. Dünya Ekonomik Forumu, Küresel Cinsiyet Uçurumu 2012 raporuna göre; Türkiye 2006’da 135 ülke içinde 105. sıradayken, 2012’de ise 124.sıraya gerilemiştir.

6 Ocak 2012: Eski Genelkurmay Başkanı emekli Orgeneral İlker Başbuğ 'İnternet Andıcı' davasında "hükümeti yıkmaya teşebbüs" ve "örgüt yöneticiliği" suçlarından tutuklandı. Tarihte ilk kez Genelkurmay Başkanlığı görevini yürüten bir asker cezaevine gönderildi.

Şubat 2012: Pozantı'da çocuk mahkumlara yapılan işkenceler basında yer alır. İşkenceci görevlilere açılan dava Şubat 2015'te takipsizlikle sonuçlanır. Davacı olan çocuklar yargılanmay başlar. (<http://www.radikal.com.tr/turkiye/pozanti-tecavuzculerine-takipsizlik-magdur-cocuklara-muebbet-1299406/>)

8 Şubat 2012: MİT Müsteşarı Hakan Fidan, eski Müsteşar Emre Taner ve eski Müsteşar Yardımcısı Afet Güneş Özel Yetkili İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Sadrettin Sarıkaya tarafından “terör örgütüne yardım etmek” suçlaması ile şüpheli sıfatıyla ifadeye çağrıldı.

17 Şubat 2012: MİT Kanunu TBMM'de değiştirilerek Cumhurbaşkanı'nın onayıyla Resmi Gazete’de yayınlandı. Fidan'ın ve diğer MİT mensuplarının görevleri kapsamındaki konularla ilgili ifade vermesi Başbakanlık iznine bağlandı.

13 Mart 2012: Sivas davası düştü. Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmada, avukatların son beyanlarının dinlenmesinin ardından karar açıklandı. Mahkeme, sanıklar Cafer Erçakmak ve Yılmaz Bağ'ın ölmeleri; Şevket Erdoğan, Köksal Koçak, İhsan Çakmak, Hakan Karaca ve Necmi Karaömeroğlu yönünden ise zaman aşımı nedeniyle kamu davasının düşürülmesine karar verdi.

21 Mart 2012: Kürt sorununda PKK muhattab alınmayacak.

5 Mayıs 2012: Erdoğan Adana'da yaptığı konuşmada şöyle der: 'Bizim dört kırmızı çizgimiz var. Tek devlet, tek millet, tek bayrak, tek din.'

4 Nisan 2012: 12 Eylül askeri darbesine ilişkin, dönemin Genelkurmay Başkanı, 7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren ile emekli Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Tahsin Şahinkaya'nın yargılanmasına Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlandı.

15 Nisan 2012: Özel yetkili Ankara Cumhuriyet Başsavcivekilliği'nin yürüttüğü 28 Şubat Soruşturması kapsamında mahkemeye sevk edilen 12 kişiden aralarında eski Genelkurmay 2. Başkanı emekli Orgeneral Çevik Bir'in de bulunduğu 9'u tutuklandı, 3'ü serbest bırakıldı.

16-17 Haziran 2012: Mısır Cumhurbaşkanlığı seçimini Müslüman Kardeşler'in adayı Muhammed Mursi kazandı.

19 Haziran 2012: İkinci Dağlıca saldırısı: 8 asker, 10 PKK'li hayatını kaybetti, 16 asker yaralandı.

23 Haziran 2012: Türk Hava Kuvvetleri'ne ait bir F-4 tipi savaş uçağı, Malatya'dan havalandıktan sonra Akdeniz üzerinde düştü. Uçakla ilgili uluslararası ajanslar "Suriye düşürdü" haberini geçti. Dün gece Başbakan Erdoğan başkanlığında yapılan güvenlik zirvesinde sonrası yapılan açıklamada da uçağın Suriye tarafından düşürüldüğü doğrulandı.

20 Ağustos 2012: Antep'te polis karakolunun yakınında bomba yüklü araç patlatılır. 10 kişi ölür, 66 kişi yaralanır.

Ağustos 2012 : BDP konvoyu ile PKK'lilerin Şemdinli'de karşılaşması ve kaynaşması. Olay basında uzun süre yer alır ve tartışmalara yol açar.

1 Eylül 2012 : Erdoğan katıldığı TV programında Kürt sorunu yoktur, PKK ve terör sorunu vardır der. Bunu Haziran ayında Diyarbakı'da katıldığı açılışlardaki konuşmalarında da söylemiştir.

5 Eylül 2012: Başbakan Erdoğan "İnşallah biz en kısa zamanda Şam'a gidecek, oradaki kardeşlerimizle muhabbetle kucaklaşacağız. O gün de yakın. İnşallah Selahaddin Eyyubi'nin kabri başında Fatiha okuyacak, Emevi Camisi'nde namazımızı da kılacağız. Bilali Habeşi'nin, İbn-i Arabi'nin türbesinde, Süleymaniye Külliyesi'nde, Hicaz Demiryolu İstasyonu'nda kardeşliğimiz için özgürce dua edeceğiz" dedi.

12 Eylül 2012: PKK'li mahkumlar açlık grevine başlar. Grevler 67 gün sürer.

2013Yılı Kronolojisi

3 Ocak 2013: Demokratik Toplum Kongresi (DTK) Başkanı ve Mardin Bağımsız Milletvekili Ahmet Türk ile BDP Batman Milletvekili Ayla Akat İmralı'da Öcalan'la görüştü.

4 Ocak 2013: İçişleri bakanı İdris Naim Şahin Kürt hareketine yönelik operasyonların devam edeceğini açıkladı.

9 Ocak 2013: PKK'nin önemli isimlerinden Sakine Cansız Paris'te Fidan Doğan ve Leyla Şaylemez'le birlikte Paris'te katledildi.

24 Ocak 2013: Anadilde savunma hakkı yasalaştı.

3 Şubat 2013: Erdoğan'ın demeci: "Silahlar bırakılmadan bizim bölücü terör örgütü ile mücadeleyi kesmemiz söz konusu değil." Aynı gün, Dersim'in Pülümür Vadisi ve çevresine TSK hava harekâtı düzenledi.

8 Şubat 2013: Erdoğan MİT müsteşarı Hakan Fidan'ın İmralı'da Öcalan'la görüştüğünü açıkladı.

19 Şubat 2013: Diyarbakır KCK Ana Davası'nda, aralarında sonradan Diyarbakır Belediye Eşbaşkanı olan Fırat Anlı'nın da bulunduğu on kişi tahliye edildi.

23 Şubat 2013: BDP heyeti (Pervin Buldan, Sırrı Süreya Önder, Altan Tan) İmralı'ya gitti.

23 Şubat 2013: tarihli İmralı Tutanakları'nın basına sızması (<http://t24.com.tr/haber/iste-imralidaki-gorusmenin-tutanaklari,224711>)

28 Şubat 2013: BDP heyetinin Öcalan'la yaptığı görüşmenin tutanakları Milliyet gazetesinde yayınlandı

13 Mart 2013: PKK elinde tuttuğu sekiz kamu görevlisini çözüm sürecine dair iyi niyet gösterisi olarak serbest bıraktı.

15 Mart 2013: Murat Karayılan Öcalan'ın çözüm perspektifine güçlü bir şekilde katılma kararı aldıklarını açıkladı.

19 Mart 2013: Erdoğan akil insanlar konusunda çalışma yürüttüklerini açıkladı.

21 Mart 2013: Diyarbakır/Amed'deki Newroz kutlamasında PKK lideri Abdullah Öcalan'ın PKK'ye ateşkes ve geri çekilme çağrısında bulunduğu mektubu okundu. Abdullah Öcalan'ın mektubunda silah bırakma çağrısı yoktu.

22 Mart 2013: MİT müsteşarı Hakan Fidan dâhil beş MİT görevlisi hakkında takipsizlik kararı verildi. 7 Şubat 2012'de Hakan Fidan ve Oslo görüşmelerinde aktif rol oynamış iki üst düzey yetkili özel yetkili savcı tarafından "şüpheli" sıfatıyla ifadeye çağrılmıştı. İddiaya göre Gülen Cemaati'nin etkisindeki savcı ve polislerin bu girişimini Erdoğan engellemişti. Bu olay AK Parti ile Gülen Cemaati arasındaki temel kırılmalardan birini oluşturdu.

23 Mart 2013: Murat Karayılan "Resmî ve açık bir şekilde ateşkes ilan ediyoruz" dedi.

30 Mart 2013: Başbakan Erdoğan PKK'lilerin silahlarıyla sınır dışına çekilmesine izin verilmeyeceğini, bu nedenle örgüt mensuplarının silahlarını bırakarak çekilmesi gerektiğini açıkladı.

1 Nisan 2013: Başbakan'ın "Silahları bırakın" açıklamasına PKK tepki gösterdi, "Silahları bırakıp çekilmenin gündemlerinde olmadığını," açıkladı.

2 Nisan 2013: KCK Yürütme Konseyi üyesi Cemil Bayık: "Gerilla, yasal güvenceyi görmeden tek bir adım geri atamaz," açıklamasını yaptı.

2 Nisan 2013: Hükümet sözcüsü Bülent Arınç PKK'lilerin geri çekilmesi sürecini şöyle değerlendirdi: "Bu, hükümetin işidir. Parlamentoda bunun zemini yoktur ve olmamalıdır."

3 Nisan 2013: Öcalan PKK'ye sınır dışına çıkma talimatına uyulması için mektup gönderdi.

3 Nisan 2013: Hükümet çözüm sürecine katkıda bulunması amacıyla aralarında Orhan Gencebay, Kadir İnanır, Yılmaz Erdoğan, Lale Mansur gibi sanatçı ve yazarların da olduğu 63 kişilik "Akıl İnsanlar Heyeti" oluşturdu.

3 Nisan 2013: Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç 62 kişilik Akıl İnsanlar Heyeti'nin belirlendiğini açıkladı. Arınç: "Başbakan Erdoğan titiz bir çalışma ile bu listeyi hazırladı. Biz de bazı isimler konusunda kendilerine katkı verdik" dedi. Ertesi gün heyet ilk toplantısını yaptı. Heyet daha sonra yedi ayrı gruba ayrılarak Türkiye'nin muhtelif bölgelerinde seyahatler ve toplantılar gerçekleştirdi.

4 Nisan 2013: Başbakan Erdoğan, Akıl İnsanlar Heyeti ile İstanbul Dolmabahçe'deki Başbakanlık Ofisi'nde ilk kez bir araya geldi. Erdoğan burada, "Çözüm süreci silah devreden çıkarıp siyaseti devreye alma sürecidir," mesajı verdi. "Şimdi hesaplaşma değil, helalleşme zamanı" olduğunu söyleyen Erdoğan, "Artık kardeşlik hukukunu yerine getirmenin zamanı. Şimdi ayrılıklara vurgu yapmanın değil ortaklıklara vurgu yapmanın, acıları öne çıkarmanın değil, ortak zaferleri, ortak sevinçleri öne çıkarmanın zamanı. Şimdi ayrıştırmanın değil bayramlaşmanın zamanı. Şimdi artık sosyal restorasyon dönemini başlatıp kararlılıkla yürütmenin zamanı," dedi.

9 Nisan 2013: Meclis'te ana muhalefet partisi CHP ve MHP'nin katılmadığı oylama ile AK Parti ve BDP'nin desteğiyle "Çözüm Süreci Komisyonu" kuruldu.

10 Nisan 2013: TBMM'de kurulan Çözüm Komisyonu'na CHP ve MHP üye vermedi.

11 Nisan 2013: Dördüncü Yargı Paketi kapsamında "terör propagandası"nın kapsamı daraltıldı.

18 Nisan 2013: Time dergisi PKK lideri Abdullah Öcalan ile Fethullah Gülen'i "Dünyanın en etkili 100 kişisi" listesine aldı.

21 Nisan 2013: Ateşkes ve çözüm süreci ertesinde kalekol ve karakol yapımına hız verildiğine dönük açıklamalar medyada yer aldı.

25 Nisan 2013: Kandil 8 Mayıs'ta çekilmenin başlayacağını bildirdiği bir basın açıklaması yaptı. Açıklamayı yapan Murat Karayılan, Çözüm Süreci'nde anayasa değişiklikleri yapıldıktan ve Abdullah Öcalan'ın tamamen özgür olacağı bir süreçten sonra örgütün silah bırakma kararı alacağını açıkladı. Karayılan ayrıca, koruculuk sisteminin kaldırılması, güvenlik güçleri bünyesindeki özel tim ve benzeri yapıların devre dışı bırakılması gerektiğini ifade etti.

8 Mayıs 2013: PKK militanları kademeli olarak sınır dışına çıkmaya başladı.

25 Mayıs 2013: Öcalan'ın çözüm sürecine ilişkin önerdiği dört konferanstan ilki Ankara'da gerçekleştirildi.

28 Mayıs 2013: Gezi direnişi başladı.

29 Mayıs 2013: Başbakan Erdoğan 3. Köprü açılışında konuştu; "Birileri gitmiş Gezi Parkı'nda protesto gösterisi yapıyor. Ne yapıyorsanız yapın, biz orayı tarihi dokuya uygun hale getireceğiz. Diktiğimiz ağaç miktarı, 10 yaş grubu üzeri, 5 yaş grubu üzeri, 3 yaş grubu üzeri olmak üzere, yaklaşık 2.5 milyardır" diyen Erdoğan'dan sonra kürsüye gelen Cumhurbaşkanı Abdullah Gül yeni köprü'nün adının Yavuz Sultan Selim olacağını açıkladı. Bu duruma Alevilerden yoğun bir tepki geldi.

30 Mayıs 2013: Taksim Gezi Parkı nöbetindekilere polis gaz bombası ile saldırdı, dozerler çalıştı. Yıkım, BDP Milletvekili Önder'in dozerlerin önüne geçmesiyle durdu.

31 Mayıs 2013: Gezi Parkı'nın yıkılmasına karşı duran İstanbullular, Taksim Meydanı'nı bırakmadı. Yoğun biber gazına ve polis saldırısına rağmen İstiklal Caddesi'nde on binlerce kişi geri çekilmedi. Parkı korumak için Gezi Parkına gitmek isteyenleri engelleyen polise karşı direniş sabahın erken saatlerine kadar sürdü. Ana akım medya olaylar sırasında Penguen belgeselleri yayınladı. Evlerinde olanlar direnişi Halk TV'den izledi.

1 Haziran 2013: İstanbul'da süren direniş Türkiye'nin pek çok kentine yayıldı. Ankara, İzmir ve Eskişehir'de polis saldırısı ve gözaltılar yaşandı. Beş gündür direnen binlerce insan polisin çekilmesi ardından meydandan ve Gezi Parkı'na girdi.

1 Haziran 2013: Başbakan Erdoğan Taksim'de başlayarak Türkiye'ye yayılan eylemlerin bitirilmesini rica etti, biber gazının kullanımında yanlışlık olduğunu söyledi.

1 Haziran 2013: Taksim'in halka açılmasının ardından, Başbakanlık Ofisi'ne yürümek isteyenler gaz bombaları ve tazyikli su ile müdahale edildi. Beşiktaş ve Akaretlerde polis ve göstericiler arasındaki çatışma sabah saatlerine kadar devam etti.

3 Haziran 2013: Gezi Parkı'nda açıklama yapan Taksim Dayanışması, parkta Topçu Kışlası ya da doğayı talan eden bir yapı istemediklerini açıkladı ve tüm gözaltıların bırakılmasını talep etti. İstanbul'da ve pek çok ilde gösteriler ve polisle çatışmalar devam ediyor. Polis bir çok yerde yoğun bir şekilde biber gazı kullanarak göstericilere saldırıyor, çok sayıda insan gözaltına alındı.

3 Haziran 2013: Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Fas ziyareti öncesi ve Fas'ta Gezi Parkı eylemlerine değindi. 'Tencere tava, hep aynı hava' diyen Başbakan, olayların iç ve dış bağlantılı, organize olduğunu belirtti.

4 Haziran 2013: Gezi Parkı direnişine destek vermek amacıyla Hatay'da düzenlenen protestoda Abdullah Cömert isimli bir kişi hayatını kaybetti. Çok sayıda yaralı var.

7 Haziran 2013: Başbakan Erdoğan İstanbul'a döndü. "İstanbul burada, çapulcular nerede", "Yavuz Sultan Selim oley", "Yol ver geçelim, Taksim'i ezelim" sloganlarıyla karşılandı

8 Haziran 2013: PKK lideri Abdullah Öcalan Gezi direnişini selamladığını açıkladı ve ekledi: "Ancak, hiç kimse ulusalcı, milliyetçi, darbeci çevrelere de kendini kullandırmamalı." Gezi'nin sembol isimlerinden olan BDP'li milletvekili Sırrı Süreyya Önder İmralı Adası'na giden heyetten çıkarıldı.

11 Haziran 2013: Gezi Parkı Direnişi'nin 15. gününde polisin Taksim Meydanı'na saldırısı öğlen yeniden başladı; parka da bomba atıldı, parka getirilen yaralılar hastaneye taşındı.

13 Haziran 2013: Başbakan Erdoğan konuştu: "Biber gazı kullanmak polisin en tabii hakkı", "Benim polisimi eleştiremezsiniz", "Yargıdan üzerine düşeni yapmasını bekliyorum. Bu mesajın nereye gittiği bellidir.

14 Haziran 2013: Taksim Dayanışması'yla Başbakan Erdoğan'ın toplantısı bitti. Gezi Parkı için yargı kararı bekleneceği açıklandı. Hükümet karar kendi lehine bile olsa halk oylaması yapacak. Hükümet polis şiddetiyle ilgili gerekli soruşturmaların yapılacağı ve önlemlerin alınacağı sözü verdi.

14 Haziran 2013: Taksim Dayanışması, Başbakan'la yapılan görüşmeyi Gezi direnişçilerine anlattı. Gezi Parkı'nda bundan sonraki adımlara karar vermek için forumlar başladı.

15 Haziran 2013: Taksim Dayanışması, bu sabah saatlerine dek süren forumlar ve toplantılar sonucunda oluşan açıklamayı paylaştı: "Nöbete ve mücadeleye devam". Bu açıklamadan sonra akşam saatlerinde Taksim Meydanı ve Gezi Parkı'na polis saldırdı. Parkın içi boşaltıldı, çadırlar dağıtıldı, Taksim'e çıkan yollar gaza boğuldu. Çok sayıda insan yaralandı ve gözaltına alındı. Çatışmalar sabah saatlerine kadar sürdü.

18 Haziran 2013: Gezi direnişinde 7 bin 822 kişinin yaralandığını, dört kişinin yaşamını yitirdiğini açıklayan TTB, ağır yaralı 59 kişiden altısının hayati tehlikesinin sürdüğünü, 11 kişinin de gözünü kaybettiğini ifade etti.

18 Haziran 2013: Akşam saatlerinde Taksim Meydanı'nda durmaya başlayan ve sosyal medyada "Duranadam" olarak adlandırılan eylemci, yerinden kıpırmadan durdu. Duranadamların sayısı arttı. 02:00'da polis Duranadam'ın yanındakileri gözaltına aldı.

19 Haziran 2013: "Her yer Gezi" sloganıyla insanlar buldukları yerlerin parklarında bir araya gelmeye başladı. Park forumları oluşuyor.

19 Haziran 2013: KCK Yürütme Konseyi Başkanı Murat Karayılan: "Devlet ve hükümetin sürece yaklaşımı bizi oldukça kaygılandırıyor".

20 Haziran 2013: Yapımı devam eden kalekollar bölgede birçok merkezde protesto edildi. Devam eden Gezi direnişine yönelik faşizan müdahaleler ve yargısız infazlar devam etti.

24 Haziran 2013: Başbakan Erdoğan, Gezi olayları sırasında polisin demokrasi sınavından başarıyla geçtiğini ve kahramanlık destanı yazdığını söyledi.

26 Haziran 2013: Akiller Heyeti 2013'te raporunu kamuoyuyla paylaştı. Rapor Kürt sorununun çözümü konusunda önemli tespit ve öneriler içerdiği halde dikkate alınmadı. Gezi direnişi ve sonrasında AKP'nin muhaliflere yönelik faşizan tutumu ve Kürt meselesiyle ilgili politikasına tepki gösteren Murat Belge, Kürşat Bumin, Baskın Oran, Deniz Ülke Arıboğan gibi isimler farklı zamanlarda heyetten ayrıldılar

28 Haziran 2013: Lice'deki kalekol inşaatı protestosu sırasında Medeni Yıldırım askerler tarafından öldürüldü.

1 Temmuz 2013: Mısır'da askeri darbe ile Muhammed Mursi yönetimi devrildi.

5 Temmuz 2013: Kandil'de yaptıkları görüşmeyle ilgili heyet adına konuşan BDP Eş Başkanı Gülten Kışanak, sürecin gidişatı konusunda kaygılı olduklarını açıkladı.

10 Temmuz 2013: Eskişehir'de 3 Haziran'da Gezi eylemleri sırasında sivil giyimli eli sopalı kişilerce dövülen Ali İsmail Korkmaz hayatını kaybetti.

10 Temmuz 2013: KCK yönetiminde değişiklik oldu, Murat Karayılan KCK Konsey Başkanlığı görevinden gitti. Yerine Cemil Bayık ve Bese Hozat geldi.

29 Temmuz 2013: İmralı Adası'nda kardeşi Fatma Öcalan ile görüşen PKK lideri Abdullah Öcalan, 1 Ekim tarihini işaret etti. "1 Ekim'e kadar hükümet adım atmalı. 1 Ekim'den sonra süreçten çekileceğim demiyorum ama o tarihe kadar adım atılmazsa süreci geliştiremeyeceğimiz açıktır," dedi

12 Ağustos 2013: PYD eşbaşkanı Salih Müslim dışişleri bakanlığının daveti üzerine ikinci kez Türkiye'ye geldi.

13 Ağustos 2013: PKK 20 Eylül'e kadar ateşkesi uzattı.

27 Ağustos 2013: Cemil Bayık 1 Eylül'e kadar gerekli adımların atılmaması halinde geri çekilmeyi durduracaklarını açıkladı.

9 Eylül 2013: KCK hükümetin gerekli adımları atmadığını ifade ederek geri çekilmeyi durdurduğunu açıkladı.

30 Eylül 2013: Tayyip Erdoğan beklentileri karşılamayan "demokratikleşme paketini" açıkladı. BDP ve DTK paketin boş çıktığını ifade etti.

15 Ekim 2013: Erdoğan "BDP verdiği mesajlarla Adalet Bakanlığı'yla arasını açmamaya çalışsın. Yoksa böyle bir görüşmenin ipleri kopar" dedi.

17 Ekim 2013: BDP eşbaşkanı Gültan Kışanak Erdoğan'ın açıklamasına tepki gösterdi ve Rojava sınırında yapılan duvara ilişkin "ölüm pahasına da olsa o duvarı yaptırmayacağız" dedi.

29 Ekim 2013: Cemil Bayık sürecin devam etmesi için Öcalan'ın koşullarının değiştirilmesini, yasal zeminin sağlanmasını ve müzakerelere üçüncü tarafın eklenmesini istedi.

1 Ekim 2013 : Kamu personeli için başörtüsü yasağının kalkması ise Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın 1 Ekim 2013'te açıkladığı demokratikleşme paketi ile oldu. Kılık kıyafet yönetmeliğinin 5. maddesinde yapılan değişiklikle kısıtlayıcı hükümler kaldırıldı.

3 Kasım 2013: BDP üyelerine yönelik gözaltı ve tutuklamalara tepki gösterdi. BDP Diyarbakır il örgütü "böyle devam ederse sürecin biteceği" ni açıkladı.

9 Kasım 2013: Sırrı Süreyya Önder yeniden İmralı heyetine dahil oldu. Önder görüşmede Öcalan'ın "Çözüm süreci ciddi bir aşamaya gelmiştir. Süreç devam etmekle beraber sırat köprüsü üzerindedir. Bütün olumsuzluklara rağmen, tek yanlı da olsa barış iradesini sürdürme kararlılığımız vardır" dediğini açıkladı.

10 Kasım 2013: Öcalan'ın önerdiği dört konferansın sonuncusu ve kritik ayağı olan Kürt Ulusal Kongresi üçüncü kez ertelendi.

12 Kasım 2013: Rojava'da çalışmaları sürdürülen Batı Kürdistan Geçici Yönetimi için 82 kişilik Kurucu Meclis oluşturuldu.

16 Kasım 2013: AKP süreçteki tıkanıklığı Barzani üzerinden gidermeye çalışarak Diyarbakır'da bir miting düzenledi. Mitinge katılan Barzani müzakere sürecine destek verdiğini açıkladı. Erdoğan da "Gelecek çok farklı olacak. Dağdakilerin indiğini, cezaevlerinin boşaldığını göreceğiz" dedi.

20 Kasım 2013: Erdoğan Osman Baydemir'in "Türkiye Kürdistan'ı" tanımını kabul etmelerinin mümkün olmadığını söyledi.

2 Aralık 2013: TBMM'deki Çözüm Komisyonu raporunu Meclis'e sundu. Komisyon başkanı Naci Bostancı "çözüm sürecinin negatif bir barış sağladığı, pozitif barışa yönelmesi için bir şeyler yapmak gerektiği tespiti var" dedi.

3 Aralık 2013: Cemil Bayık hükümete 2014 baharına kadar süre tanıdıklarını, adım atılmazsa çatışmaların yeniden başlayabileceğini söyledi.

6 Aralık 2013: Yüksekova'da PKK'lilerin mezarlarının tahrip edilmesi protestosuna katılan Mehmet Reşit İşbilir ve Veysel İşbilir polis tarafından öldürüldü.

7 Aralık 2013: Yüksekova olaylarını değerlendiren Öcalan provokasyonlara karşı halkı dikkatli olmaya çağırdı ve sürecin ilerlemesi için yasal zeminin oluşturulması, süreci tarafsız bir hakem kurulunun izlemesi önerisinde bulundu.

7 Aralık 2013: Reşit İşbilir ve Veysel İşbilir'in cenaze törenine müdahale eden polis Bimal Tokçu adlı bir genci ağır yaraladı, Tokçu daha sonra hayatını kaybetti.

8 Aralık 2013: Diyarbakır-Bingöl karayolunda PKK dört rütbeli askeri alıyordu, daha sonra serbest bıraktı.

17 Aralık 2013: HDP eşbaşkanları Sebahat Tuncel, Ertuğrul Kürkçü, milletvekilleri Levent Tüzel ve Sırrı Süreyya Önder BDP'li tutuklu milletvekillerinin serbest bırakılmamasını protesto etmek amacıyla Meclis'te açlık grevi başlattı.

17 Aralık 2013: 2013'de Dönemin İçişleri Bakanı Muammer Güler'in oğlu Barış Güler, dönemin Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan'ın oğlu Kaan Çağlayan, dönemin Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'ın oğlu Oğuz Bayraktar, işadamı Ali Ağaoğlu, Halkbank genel müdürü Süleyman Aslan ve Rıza Sarraf "rüşvet, görevi kötüye kullanma, ihaleye fesat karıştırma ve kaçakçılık" suçlarını işledikleri iddiasıyla yürütülen soruşturma sonucunda gözaltına alındı. İçişleri Bakanı Muammer Güler, Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar ve Avrupa Birliği Bakanı Egemen Bağış hakkında cezai kovuşturma yapılabilmesi için hazırlanan fezlekeler, TBMM'ye gönderilmek üzere Adalet Bakanlığı'na sunuldu.

25 Aralık 2013: Savcı Muammer Akkaş yolsuzluk ve rüşvet iddiasıyla başlattığı soruşturma kapsamında Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ı şüpheli sıfatıyla ifadeye çağırarak üzere bir belge hazırladı.

2014 YILI KRONOLOJİSİ

8 Ocak 2014: TSK Bingöl'ün Genç ilçesinde PKK'ye operasyon yapıldığını açıkladı.

11 Ocak 2014: HDP heyetiyle görüşen Öcalan 17-25 Aralık yolsuzluk operasyonları konusunda şu değerlendirmeyi yaptı: "Ülkeyi bir darbe ateşiyle yeniden yangın yerine çevirmek isteyenler bizim bu ateşe benzin taşımayacağımızı bilmelidir. Her darbe teşebbüsü bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da karşısında bizi bulacaktır".

17 Ocak 2014: Öcalan'ın BDP'nin İmralı heyetiyle çektiği fotoğraflar kamuoyuyla paylaşıldı.

1 Ocak 2014: 2014'de Hatay'da sonra da 19 Ocak 2014'de Adana'da silah yüklü MİT TIR'ları durduruldu.

21 Ocak 2014 : Rojava'da demokratik özerklik ilan edildi.

11 Şubat 2014: Diyarbakır'da Öcalan'lı afişler toplatıldı.

13 Şubat 2014: Öcalan hükümetin müzakere heyeti oluşturmasını, görüşmelerin sıklaştırılmasını ve yasal adımların atılmasını istedi.

9 Mart 2014: BDP heyeti 30 Mart'taki yerel seçimlerden önce Öcalan'la son görüşmeyi yaptı. Öcalan devlet heyetiyle yaptığı görüşmelerin olumlu geçtiğini, 30 Mart seçimlerinin barış için referandum olduğunu söyledi.

15 Mart 2014: KCK AKP'nin demokratikleşme hamlesinin muhatabı olmaktan çıktığını açıkladı.

17 Mart 2014: Murat Karayılan Öcalan cezaevinde olduğu sürece PKK'nin silah bırakmayacağını açıkladı ve şunları söyledi: "Süreç tümüyle bitmiş değil, ama tek taraflı yürütülüyor. Başkan Apo ve biz yürütüyoruz. Süreç tıkanmıştır. Ama sonuna kadar tek taraflı yürümez. Seçimden bir-iki hafta sonrasına kadar adım atılmadığı takdirde, sürecin bittiğini herkesin bilmesi gerekiyor."

14 Nisan 2014: Mesut Barzani çözüm sürecinin sonuca ulaşması halinde Öcalan'ın serbest bırakılacağını ifade etti.28 Nisan: Selahattin Demirtaş ve Sırrı Sakık dışındaki tüm BDP milletvekilleri HDP'ye geçti. Barış ve Demokrasi Partisi daha sonra ismini Demokratik Bölgeler Partisi olarak değiştirip parlamentodan çekildi ve faaliyetlerini Kürdistan'a kaydırıldı. Kürt hareketi ve Türkiyeli sosyalistler 30 Mart yerel seçimlerine doğuda BDP, batıda ise HDP destekli adaylarla girdi. Halkların Demokratik Partisi'ne 15-16 Ekim 2011'de Ankara'da Kürt hareketiyle Türkiyeli sosyalistlerin ortaklığında gerçekleştirilen Halkların Demokratik Kongresi önyak olmuştu. HDK'nin kuruluşundan bir yıl sonra, 15 Ekim 2012'de, HDP kuruluşunu ilan etmiş, BDP'li milletvekilleri zaman içinde HDP'ye geçmişti.

29 Nisan 2014: Adalet Bakanı Bekir Bozdağ “ Abdullah Öcalan için ev hapsi ile ilgili bir çalışmamız da böyle bir düşüncemiz de yok” dedi.

29 Haziran 2014: Hatip Dicle tahliye edildi. 12 Haziran 2011 genel seçimlerinde Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloku’nun adayı olarak Diyarbakır’da milletvekili seçilen Dicle’nin vekilliği Yüksek Seçim Kurulu tarafından elinden alınıp AKP’nin çok daha az oy alan adayı Oya Eronat’a verilmişti. Hatip Dicle DEP milletvekiliyken 2 Mart 1994’te dokunulmazlığı kaldırılarak gözaltına alınmış ve on yıl cezaevinde kaldıktan sonra, 2004’te Leyla Zana, Orhan Doğan ve Selim Sadak’la birlikte tahliye edilmişti. 24 Aralık 2009’da KCK operasyonları kapsamında tekrar tutuklanan Dicle milletvekili seçimini cezaevindeyken kazanmıştı.

8 Temmuz 2014: HDP Eşbaşkanı Figen Yüksekdağ barışın sağlanması için Öcalan dahil siyasî mahkûmların bırakılması, TMK’nın lağvedilmesi ve anadilde eğitimin önünün acilen açılması gerektiğini söyledi.

10 Temmuz 2014: Cemil Bayık PKK’nın tamamen silah bırakması için öne sürdükleri şartların en başında “Öcalan’a özgürlük” ve “sürece anayasal güvence” olduğunu açıkladı.

11 Temmuz 2014: Diyarbakır’da görülen KCK ana davasında tutuklu bulunan iki sanığın daha tahliye edilmesiyle dava kapsamında tutuklu kalmadı.

16 Temmuz 2014: 11 Temmuz’da TBMM’den Cumhurbaşkanı onayına gönderilen çözüm süreci ile ilgili kanun 15 Temmuz’da Abdullah Gül tarafından onaylanarak “Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun” adıyla Resmî Gazete’de yayımlandı.

22 Temmuz 2014: Ergenekon, Balyoz, KCK, Odatv, Şike, 17 ve 25 Aralık 2013 operasyonlarında aktif görev almış polis şefleri gözaltına alındı. Bu polis şeflerinin çoğu, Cemaat’in emniyet içindeki yapılanmasının kilit isimleri olarak telaffuz edilmişlerdi. Buna bağlı olarak çoğu 17-25 Aralık’tan sonra kızağa alınmıştı, bazıları da emekliye ayrılmıştı. Dolayısıyla 22 Temmuz 2014’ü Başbakan Erdoğan’ın ısrarla tekrarladığı “İnlerine gireceğiz” taahhütünün startı olarak görebiliriz.

5 Ağustos 2014: Öcalan avukatıyla yaptığı görüşmede çözüm sürecinde müzakerelere geçilmemesinden rahatsızlık duyduğunu ve artık sabır taşının çatladığını açıkladı.

18 Ağustos 2014: Diyarbakır-Lice’de PKK’nin kurucularından Mahsum Korkmaz’ın heykeline operasyon yapıldı ve askerler heykele saldırdı. Saldırı sırasında bir kişi öldürüldü.

20 Ağustos 2014: MİT Müsteşarı Hakan Fidan İmralı’ya giderek Abdullah Öcalan’la görüştü.

20 Ağustos 2014: Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay görüşmelerin artık genişleyerek Avrupa ve Kandil’e uzanmasını arzu ettiklerini söyledi.

23 Ağustos 2014: Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay'ın "Kandil'le direkt görüşülmesini arzu ediyorum" açıklamasına KCK Eşbaşkanı Cemil Bayık "Biz her zaman açığız. Bu basın yoluyla olabilir, heyetler, uluslararası kurumlar olabilir" diyerek yanıt verdi.

27 Ağustos 2014: Ahmet Davutoğlu AKP Genel Başkanı oldu. Davutoğlu ertesi gün Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan başbakanlık vekâletini aldı.

27 Ağustos 2014: Tayyip Erdoğan Cumhurbaşkanlığı görevi süresince de çözüm süreciyle yakından ilgileneceğini ileri sürdü.

29 Ağustos 2014: Beşir Atalay başbakanlığa atanan Ahmet Davutoğlu'nun kabinesinde yer almazken, "Sri Lanka modeli"nin ilk savunucularından olduğu ileri sürülen Yalçın Akdoğan başbakan yardımcısı oldu.

29 Ağustos 2014: BDP milletvekili İdris Baluken ilerleyen günlerde çözüm sürecinde "müzakere" aşamasına geçileceğini ve müzakerede varılan sonuçların yazılı anlaşma haline gelmesini istediklerini açıkladı.

30 Ağustos 2014: Genelkurmay Başkanı Necdet Özel "Hükümet yol haritasını bize vermedi, basından öğreniyoruz. Keşke görüşümüz sorulsaydı. Hükümet silahsız çözüleceğini söyledi, analar ağlamasın isteriz. Çözüm sürecinde kımızı çizgiler aşılsa gerekli cevabı veririz" dedi.

15 Eylül 2014: IŞİD Kobanê'ye yönelik saldırı başlattı.

30 Eylül 2014: Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç sürecin başarıya ulaşması için Çözüm Süreci Kurulu oluşturulacağını açıkladı

6-12 Ekim 2014: IŞİD'in Kobanê saldırılarını ve hükümetin IŞİD'i destekler politikalarını protesto eden gösterilerde 41 kişi hayatını kaybetti. Protestoları Öcalan'ın çağrısı sonlandırdı. Öcalan çözüm süreciyle Kobanê'nin ayrılmaz bir bütün olduğunu hatırlattı.

9 Ekim 2014: Kobanê olayları devam ederken, Bingöl'deki bir saldırıda Bingöl Emniyet Müdür Yardımcısı Atıf Şahin ve komiser Hüseyin Hatipoğlu hayatını kaybetti. Olayla ilgili yayın yasağı getirildi. Saldırıdan kısa süre sonra Bingöl'ün Genç ilçesinde durdurulan bir araçta, olayın faileri olarak gösterilmeye çalışılan dört kişi polis tarafından öldürüldü. Ancak, polisleri öldüren kurşunların infaz edilen dört kişinin silahlarına ait olmadığı ortaya çıktı. HDP'nin olayla ilgili TBMM'ye sunduğu araştırma önergesi AKP tarafından reddedildi.

10 Ekim 2014: Başbakan Ahmet Davutoğlu Genç'te öldürülen dört kişiyle ilgili şu açıklamayı yaptı: "Saldırının faileri konumundaki teröristler bir-iki saat içerisinde cezalandırıldı". Davutoğlu bu sözleriyle hükümetin yargısız infazı cezalandırma yöntemi olarak benimsediğini ilan etti.

11 Ekim 2014: Cemil Bayık Kobanê ve Türkiye’de yaşananlardan hükümeti sorumlu tuttu ve Meclis’ten geçen tezkerenin bir savaş ilanı olduğunu, bu nedenle de çektikleri bütün birlikleri Türkiye’ye geri gönderdiklerini söyledi.

12 Ekim 2014: Cumhurbaşkanı Erdoğan Gümüşhane’de yaptığı konuşmada, Genç’te infaz edilen dört kişi için “Güvenlik güçlerinin katilleri anında bulundu ve ölü olarak ele geçirildi” dedi.

19 Ekim 2014: Başbakan Ahmet Davutoğlu Akil İnsanlar Heyeti’yle bir toplantı yaptı. Sadece Davutoğlu’nun konuşmasının kamuoyuna aktarıldığı toplantıda Başbakan “çözüm sürecinin üç karakterli olduğunu” ifade etti: “Millidir, yerlidir, özgündür.”

23 Ekim 2014: TSK’ya bağlı jandarma ekipleri Kars’ın Kağızman ilçesinde seyir halindeki bir araçta bulunan üç PKK’liyi infaz etti.

25 Ekim 2014: Hakkâri-Yüksekova’da, çarşı merkezindeki üç asker yüzü maskeli kişiler tarafından öldürüldü. PKK söz konusu saldırı emrini vermediğini açıkladı. Olayla ilgili yayın yasağı getirildi.

29 Ekim 2014: Van Bağımsız Milletvekili Aysel Tuğluk bir internet sitesinde yayımlanan makalesinde AKP’nin çözüm sürecinin partneri olmaktan çıktığını ifade etti.

2015 YILI KRONOLOJİSİ

4 Ocak 2015: Yargıtay, 2010 yılında Cizre’de “KCK Kent Meclisi” adı altında gerçekleştirilen operasyonda tutuklanıp haklarında açılan davada hapis cezası verilen 4’ü tutuklu 16 Kürt siyasetçinin cezasını onadı

7 Ocak 2015: Polisin Cizre’nin Nur ve Cudi mahallelerine girişini engellemek için kazılan hendeklerin kapatılmasından hemen sonra Cudi mahallesine giren zırhlı araçların açtığı ateş sonucunda 14 yaşındaki Ümit Kurt hayatını kaybetti.

9 Ocak 2015: DTK Eş Başkanı Hatip Dicle, HDP Grup Başkanvekilleri Pervin Buldan ve İdris Baluken ile HDP İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder, İmralı Adası’nda PKK lideri Abdullah Öcalan ile görüştü.

15 Ocak 2015: HDK Eş Sözcüleri Sebahat Tuncel ve Ertuğrul Kürkçü, Cizre’de uygulanan devlet terörüne ilişkin yazılı açıklama yaptı. Tam da DTK Eş Başkanları ve HDP milletvekillerinin ziyareti esnasında saldırının gerçekleştiğine dikkat çekilen açıklamada “Devlet yeni olayların çıkması için özel çaba içerisine girmiş görünüyor,” denildi. Cizre’de 27 Aralık’tan bu yana ölenlerin sayısının 6’ya çıktığına vurgu yapılarak, katledilenlerin faillerinin de henüz ortaya çıkartılmadığı belirtildi.

19 Ocak 2015: Cizre Emniyet Müdürü Ercan Demir Hrant Dink’in öldürülmesine ilişkin kamu görevlileri hakkında yürütülen soruşturma kapsamında “ihmali davranışla kasten adam öldürmek” suçundan tutuklandı. Demir, Hrant Dink cinayetinin işlendiği dönemde Trabzon İstihbarat Şube Müdürü olarak görev yapıyordu.

26 Ocak 2015: 15 Eylül 2014 tarihinden beri IŞİD saldırısı altında bulunan Kobanê kenti 134 günün ardından özgürlüğüne kavuştu

4 Şubat 2015: HDP Grup Başkanvekilleri Pervin Buldan ile İdris Baluken, İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder, Demokratik Toplum Kongresi (DTK) Eş Başkanı Hatip Dicle ve Demokratik Özgür Kadın Hareketi’nden (DÖKH) Ceylan Bağrıyanık’tan oluşan İmralı Heyeti, PKK lideri Abdullah Öcalan ile görüştü.

6 Şubat 2015: MİT Müsteşarı Hakan Fidan, 7 Haziran’da yapılacak genel seçimlerde milletvekili aday adayı olmak üzere Müsteşarlık görevinden istifa etti. İstifa dilekçesi, Başbakan Ahmet Davutoğlu tarafından kabul edildi.

8 Şubat 2015: Cumhurbaşkanı Erdoğan, Hakan Fidan’ın milletvekili adaylığını onaylamadığını belirtti.

9 Şubat 2015: Yalçın Akdoğan, Çözüm Süreci’nde “iyi bir noktaya gelindiğini” belirterek, “Çok ciddi sabotajlarla daha önceki süreçler akamete uğradı. Kobanê olaylarında da Çözüm

Süreci ciddi bir türbülans geçirdi,” diyerek sıkıntılar olsa da sorun çözme yönteminde bir gelenek, bir diyalog oluştuğunu, sistemin bağımsızlık kazandığını ifade etti.

18 Şubat 2015: HDP Grup Başkanvekili Pervin Buldan ve Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkçü, Meclis Genel Kurulu’nda “İç Güvenlik Paketi”nin görüşmelerine geçilmeden önce AK Parti’li milletvekillerinin muhalefete saldırması hakkında açıklama yaptı. Buldan, “Meclis Kadın Başkanvekilinin biz kadın milletvekillerine yönelik şiddete sessizliği tarihe geçecektir. Bu yasaya kan bulaşmıştır. AK Parti çözüm ve barış sürecini çok tehlikeli bir sürece atmaktadır” dedi.

22 Şubat 2015: TSK tarafından gerçekleştirilen Şah Fırat Operasyonu ile bir grup Kobanê üzerinden IŞİD kuşatmasındaki Süleyman Şah Türbesi’ne gidip naaşı aldı ve türbe’yi koruyan 38 bordo bereliyi tahliye etti. Naaş, Suriye’nin Eşme köyünde oluşturulan yeni türbeye nakledildi. YPG bir basın açıklaması yaparak Kobanê’ye giren Türk birliklerine destek verdiklerini, 5 kilometre boyunca güvenlik koridoru oluşturduklarını duyurdu. Reuters’e konuşan bir Türk güvenlik yetkilisi de operasyonun, “Kobanê üzerinden yerel Kürt yetkililerin desteğiyle,” yapıldığını söyledi

28 Şubat 2015: Dolmabahçe Mutabakatı; Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan ve İçişleri Bakanı Efkân Ala, HDP grup başkanvekilleri Pervin Buldan, İdris Baluken ve HDP İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder ile Dolmabahçe’deki Başbakanlık Ofisi’nde bir araya geldi.

Toplantı sonrası yaptığı açıklamada Önder süreçte gelinen aşamaya ilişkin PKK lideri Abdullah Öcalan’ın temel belirlemesini şöyle aktardı: “Bu 30 yıllık çatışma sürecini kalıcı barışa götürürken, demokratik bir çözüme ulaşmak temel hedefimizdir. Asgari müşteregin sağlandığı ilkelere silahlı mücadeleyi bırakma temelinde stratejik ve tarihi kararı vermek için PKK’yi bahar aylarında olağanüstü kongreyi toplamaya davet ediyorum. Bu davet, silahlı mücadelenin yerini demokratik siyasetin almasına yönelik tarihi bir niyet beyanıdır.”

Ardından barışın omurgasını oluşturan 10 madde halinde şöyle sıraladı:

- Demokratik siyaset, tanımı ve içeriği
- Demokratik çözümün ulusal ve yerel boyutlarının tanınması
- Özgür vatandaşlığın yasal ve demokratik güvenceleri
- Demokratik siyasetin devlet ve toplumla ilişkisi ve bunun kurumsallaşmasına dönül başlıklar
- Çözüm sürecinin sosyoekonomik boyutları

- Süreçte demokrasi-güvenlik ilişkisinin kamu düzenini ve özgürlükleri koruyacak şekilde ele alınması
- Kadın, kültür ve ekoloji konularının yasal çözümleri ve güvenceleri,
- Kimlik kavramı, tanımı ve tanınmasına dönük çoğulcu demokratik anlayışın geliştirilmesi,
- Demokratik cumhuriyet, ortak vatan ve milletin demokratik ölçütlerle tanımlanması, çoğulcu demokratik sistem içerisinde yasal ve anayasal güvencelere kavuşturulması,
- Bütün bu demokratik hamle ve dönüşümleri içselleştirmeyi hedefleyen yeni anayasa.

Yalçın Akdoğan açıklamayı önemsediklerini belirterek, "Silahların bırakılmasına yönelik çalışmaların hız kazanması, tam anlamıyla bir eylemsizliğin hayata geçmesi ve demokratik siyasetin bir yöntem olarak öne çıkartılması konusundaki açıklamayı önemli görüyoruz," dedi. Bu açıklamalar daha sonra sürece ilişkin Dolmabahçe Mutabakatı adıyla anıldı.

3 Mart 2015: Demokratik Toplum Kongresi (DTK) Eş Başkanları Selma Irmak ve Hatip Dicle yazılı bir açıklama yaptılar. Dolmabahçe görüşmesi ve Öcalan'ın sunduğu 10 maddelik taslak metinle çözüm sürecinin son derece kritik ve önemli bir aşamaya evrildiği belirtilen açıklamada, devlete ve hükümete taslak metnin gereklerini yerine getirme çağrısı yapıldı. Bunun ilk adımı olarak İç Güvenlik yasa tasarısının Meclis'ten çekilmesi istendi.

9 Mart 2015: 7 Haziran'da yapılacak seçimlerde aday adayı olmak için istifa eden Hakan Fidan, yaptığı yazılı açıklamayla adaylığını geri çektiğini duyurdu. Bülent Arınç, Fidan'ın yeniden MİT'te görevlendirdiğini belirtti

12 Mart 2015: Pervin Buldan ve Sırrı Süreyya Önder'den oluşan HDP heyeti, TBMM'de Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan ile buluştu. Görüşmeden sonra ilk açıklama HDP tarafından geldi. Pervin Buldan, 16 kişilik bir İzleme Heyeti oluşturulduğunu, HDP'lilerin bu heyetle birlikte İmralı Adası'na gideceğini söyledi; heyette akıl insanlar ve bölge başkanları ile isimleri belirlenecek 9 kişinin yer alacağını ifade etti.

13 Mart 2015: Pervin Buldan'ın İzleme Heyeti'ne ilişkin açıklamaları Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan tarafından yalanlandı. Akdoğan, Twitter hesabından, "Bazı basın organlarında 16 kişilik izleme heyeti kurulduğu belirtilerek isim listeleri yayınlanmaktadır. Bunlar külliye yalan ve uydurmadır. Meclis'te gerçekleşen sıradan bir görüşmeye atfen spekülasyonlara yol açacak açıklamalar yapılması sürecin ciddiyetiyle bağdaşmamaktadır," diye yazdı.

15 Mart 2015: Cumhurbaşkanı Erdoğan, katıldığı bir törende yaptığı konuşmada, "Türkiye'nin Kürt sorunu yoktur. Türkiye'de her kesimden insan gibi Kürt kardeşlerimizin de sorunları vardır. Kimliklerinin tanınmaması sorunu vardır. İnançlarına saygı duyulmaması sorunu vardır. Geri kalmışlık, ihmal edilmişlik, hor görülme sorunu vardır," dedi.

17 Mart 2015: Partisinin en kısa grup toplantısını yapan HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, kürsüye tek bir cümle söylemek için çıktığını belirterek, "Biz halkımıza verdiğimiz demokrasi barış ve özgürlük sözünü yeniliyoruz. Bu ülkede HDP oldukça, HDP'liler var oldukça sen Başkan olmayacaksın. Seni Başkan yaptırmayacağız, seni başkan yaptırmayacağız, seni Başkan yaptırmayacağız" dedi.

18 Mart:Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan, İzleme Komitesi'nde 5-6 kişinin yer alacağını, bu isimlerden bazılarının belirlendiğini, önümüzdeki hafta nihai kararı Başbakan Davutoğlu'nun vereceğini söyledi.Aynı açıklamasında Akdoğan, Newroz'un çözüm sürecindeki önemine vurgu yaparak, "Dediğim gibi eğer bu süreç seçimden önce bir noktaya ulaşacaksa önümüzdeki her ay önemlidir ve kritiktir. Newroz da buna ivme kazandıracak bir fırsattır diye düşünüyorum. Öcalan'ın kongre çağrısının vakit geçirilmeksizin hayata geçirilmesi demek, önümüzdeki bir iki ayda zaten somut bir gelişme yaşanması demektir" dedi.

19 Mart 2015: HDP Grup Başkanvekilleri İdris Baluken ve Pervin Buldan ile İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder ile DTK Eş Başkanı Hatip Dicle ve Ceylan Bağrıyanık'tan oluşan heyet, İmralı Adası'na gitti. Heyet tarafından yapılan yazılı açıklamada, Öcalan'la gerçekleştirilen 4 saatlik toplantının ardından Newroz mesajının heyete iletiliği belirtildi. Ayrıca 4 saatlik toplantıda İzleme Heyetine yönelik çalışmaların ve sürgündeki Kürt siyasetçilerin durumlarının gündeme geldiğini söyledi.KCK Yürütme Konseyi Eş Başkanı Cemil Bayık, yayınlanan makalesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "Kürt sorunu yoktur" sözlerini değerlendirdi. Kürt sorununun çözümünü önüne koymayan hiçbir politikacının geleceği olamayacağını söyleyen Bayık "Artık beklenti yaratıp oyalama politikası teşhir olmuştur. Bu politika karaya vurmuştur. Ya Kürt sorununda adım atacaktır ya da gidecektir," dedi.

21 Mart 2015: PKK lideri Abdullah Öcalan, Diyarbakır/Amed'deki Newroz kutlamalarına yolladığı mektubunda Kobanê zaferini ve direnişini selamladığını belirterek, "Bu temelde gelişen 'Eşme ruhunu' halklarımız arasında yeni tarihin sembolü olarak selamlıyorum. Yukarıda belirlemeye çalıştığım tüm bu saptamalar tek cümleyle tarihimizin ve güncelliğimizin toplum olarak yeniden revizyonu, restorasyonu ve yeniden inşası için değerli bir çağrıdır," dedi. Başbakan Yardımcısı ve Hükümet sözcüsü Bülent Arınç, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın İzleme Heyeti'ne ilişkin açıklamaları hakkında, "Ben bundan hoşlanmadım, bu hoşuma gitmedi, soğuk karşıladım, sıcak karşıladım beyanları kendi düşünceleridir. Hükümetimizin yürüttüğü süreç sorumluluk olarak hükümetimizin üzerindedir. Habersiz sayılması mümkün değildir, Cumhurbaşkanımız her şeyi çok iyi bilmektedir," dedi. Arınç, İzleme Heyeti konusunda hükümet olarak kararlı olduklarını ifade etti.

22 Mart 2015: Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan İzleme Heyeti'ni doğru bulmadığı açıklamasından sonra Dolmabahçe Toplantısı'na ve 10 maddelik bildiriye de karşı olduğunu açıkladı.

İstanbul Newroz’unda konuşan HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın sözlerini eleştirerek, “Bu Newroz kimin demokrasi istediğini kimin diktatörlüğe sarıldığını ispatlamıştır,” dedi.

23 Mart 2015: TSK internet sitesi üzerinden PKK lideri Abdullah Öcalan’ın Newroz mektubunda geçen “Eşme Ruhu” ifadesine ilişkin açıklama yaptı: “Bazı basın yayın organlarında; hiçbir zaman muhatabımız olmayan ve olmayacak olan terörist başının “EŞME RUHU” açıklamasına atfen, Süleyman Şah Saygı Karakolu’nun SURIYE toprakları içinde yer değiştirmesi ile ilgili olarak “TSK ile PYD/PKK’nin işbirliği yaptığı” yolundaki yayın ve haberler tamamen gerçek dışı olup; 31 yıldır Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin Anayasal düzenini değiştirmeyi hedefleyen bir terör örgütü ile silahlı mücadele eden ve bu uğurda binlerce şehit ve gazi vermiş olan şerefli, haysiyetli ve onurlu Milli Ordu Türk Silahlı Kuvvetlerine bu yakıştırmayı yapan kişileri ve yayın organlarını Yüce Türk Milleti önünde şiddetle kınıyoruz.”. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, ‘Kürt sorunu yoktur’ açıklamasına gelen eleştirilere ilişkin “Nice darbe girişimi, nice saldırı, Gezi olayları, 17-25 Aralık darbe girişimi, hepsi de Kürt kardeşlerimin sorunlarının çözümünü engellemek için sahneye konulmuştur. Ama biz hiçbirine eyvallah etmedik. Bizim politikalarımızı terör belirleyemez. O silahları bırakmadığınız sürece zerre kadar katkınız olmaz. Verilen sözlerin defalarca çiğnendiği bir ortamda somut adımları görmeden daha ileriye gidemeyiz,” dedi

24 Mart 2015: TSK, sitesinden Mardin’in Mazıdağı kırsalında operasyon başlattığını duyurdu. Açıklamada “Valilik oluruna istinaden, 5 tim kuvvetle operasyon icra edilmektedir. Operasyon devam etmektedir,” denildi.

25 Mart 2015: TSK tarafından yapılan açıklamada PKK güçlerinin Dağlıca’da havan atışları yaptığı ve buna karşılık verildiği belirtildi.

26 Mart 2015: Dağlıca çatışması ile ilgili Halk Savunma Merkezi açıklamasında “demokratik çözüm stratejisi” icabı HPG’nin ateşkes kurallarının gereklerini yerine getirdiği vurgulandı. TSK’nın kasıtlı ve bilinçli olarak askeri hareketliliğini arttırdığı, sınır hattında bulunan bazı üs ve karakollardan ateşkes kurallarını ihlal ederek ateş açıldığı belirtilerek, TSK ile AK Parti’nin milliyetçi çevrelerden oy almak için seçim hesaplarıyla politika yaptıkları iddia edildi.

27 Mart 2015 : İç Güvenlik Paketi Meclis’te kabul edildi. Çözüm sürecinden sorumlu Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan, “Çözüm Süreci, seçim için feda edilecek bir süreç değildir. Stratejik bir konudur. Çözüm Süreci’nden asla geri adım atmıyoruz.” Dedi

29 Mart 2015: HDP İstanbul Milletvekili ve Müzakere Heyeti Sözcüsü Sırrı Süreyya Önder, HDP Diyarbakır/Amed Milletvekili Leyla Zana, KNK Eş Başkanı Nilüfer Koç, Abdullah Öcalan’ın Kürdistan Bölgesel Yönetimi Başkanı Mesud Barzani ve YNK lideri Celal Talabani başta olmak üzere Kürt siyasi partilerine gönderdiği mektup ve mesajları iletmek üzere Güney Kürdistan’ın Erbil/Hewler kentine gitti.

31 Mart 2015: İstanbul Çağlayan'daki Adalet Sarayı Berkin Elvan soruşturmasını yürüten Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın ve Bahtiyar Doğruyol ile Şafak Yayla adlı eylemcilerin yaşamını yitirdiği bir rehine krizine sahne oldu.

31 Mart 2015: PKK Yürütme Komitesi Üyesi Duran Kalkan, "Eğer bir zehirlenme varsa, süreci Tayyip Erdoğan'ın sözleri zehirledi, zehirlenmeden de öte dondurdu," dedi.

1 Nisan 2015: İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne yönelik 2 kişi tarafından düzenlenen silahlı saldırıda bir kişi, Elif Sultan Kalşen yaşamını yitirdi, bir polis yaralandı.

3 Nisan 2015: 17 Şubat itibariyle Meclis Genel Kurulu'nda görüşülmeye başlayan ve onaylanan 69 maddelik "İç Güvenlik Paketi" Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından onaylandı.

11 Nisan 2015: Ağrı Yukarıtüttek köyü yakınlarında, HDP ve DBP tarafından fidan dikme etkinliğinin düzenleneceği bölgede PKK ve askerler arasında çatışma yaşandı. Çatışma sonucu HDP Diyadin İlçe eski Eş Başkanı Cezmi Budak ve Ferhat Kızılay (Canfeda Serhat) isimli bir gerilla yaşamını yitirdi, 4 asker ve MEYA-DER temsilcisi Cenap İlboğa ise yaralandı. Ağrı Valiliği ilk açıklamasında çatışmanın askerlere ateş açılmasıyla başladığını belirtti. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da PKK'nin "barış ortamını dinamitlemeyi ve çözüm sürecini baltalamayı" amaçladığını söyledi. HPG (Halk Savunma Güçleri) tarafından yapılan açıklamalarda ise çatışmanın "Türk askerlerinin bölgede bulunan PKK güçlerine ateş açmasıyla başladığı," belirtildi.

12 Nisan 2015: İKSV, PKK'yi anlatan Çayan Demirel ve Ertuğrul Mavioğlu'nun yönettiği "Kuzey (Bakur)" belgeselini, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın kayıt tescil belgesini gerekçe göstererek gösterime alamayacağını açıkladı.

13 Nisan 2015: İmralı Heyeti Sözcüsü Sırrı Süreyya Önder, "Cumhurbaşkanı'nın İzleme Heyeti'ni istememesi hükümetin de var olan mutabakatından çark etmesinin sebebi son Diyadin provokasyonu ile açığa çıkmıştır," diyerek hükümetin oy kaybını önlemek için seçimleri iptal etmek dâhil birçok yola başvuracağını kaydetti. HDP Grup Başkanvekili ve İmralı Heyeti üyesi Pervin Buldan, Ceylan Bayrıyanık, Hatip Dicle, Leyla Zana'dan oluşan İmralı Heyeti Ağrı'da incelemelerde bulunacaklarını açıkladı.

14 Nisan 2015: HDP Grup Başkanvekili İdris Baluken "Çözüm süreci Sayın Abdullah Öcalan'ın gayretleri ile yürüyor. AK P hükümeti yürüten çözüm sürecine rağmen, bizim çabalarımıza rağmen, son gerçekleştirilen ve 13 saat süren Milli Güvenlik Kurulu toplantısında savaş kararı almıştır. Bu bizim için nettir ve bu bilgiye sahibiz" diyerek Ağrı'da yaşananların da bu kararın bir parçası olduğunu ifade etti.

18 Nisan 2015: HDP Genel Merkez binasına kimliği belirsiz kişilerce silahlı saldırı gerçekleştirildi. Saldırıyla ilgili gözaltına alınan iki kişiden biri serbest bırakılırken diğeri tutuklandı. Ağrı'da yaşanan olayları planladığı ve Ağrı Valisi'yle bu konuda bir telefon görüşmesi yaptığı iddialarına yanıt veren Eski İçişleri Bakanı Efkân Ala, iddialar için

“ahlaksızca bir uydurma” nitelemesinde bulundu. Ala ayrıca “Temenni ederiz ki halk HDP’yi barajın altında bırakır” dedi.

19 Nisan 2015: AK Parti Yozgat milletvekili adayı, eski Adalet Bakanı Bekir Bozdağ HDP’nin parti olarak seçime girmesinin uluslararası bir proje olduğunu ve AK Parti’nin önünün kesilmek istendiğini iddia etti.

20 Nisan 2015: KCK Yürütme Konseyi Başkanlığı açıklamasında, “Çatışma ve gerilim üzerine kurdukları bu politika gerek çözüm, gerekse seçim sürecini oldukça zorlayan bir durum ortaya çıkarmıştır. HDP heyetinin İmralı ziyareti objektif olarak askıya alınmıştır. İzleme komisyonu kurulmamış, müzakereye geçilmemiştir. Hiçbir partinin çıkarlarına ve seçimlere kurban edilmeyecek kadar önemli olan çözüm süreci dondurulmuştur. İzleme komisyonunun kurulup derhal müzakereye geçilmesi gerekirken, AKP iktidarı bu süreçte hiçbir adım atmamıştır. Erdoğan’ın direktifleri sürece yön vermektedir. Erdoğan’ın açıklamalarıyla AKP hem çözüm hem de seçim sürecine ilişkin yeni bir konsept ve yeni bir politika önüne koymuştur. Bu politika gerilim ve çatışma üzerinden, provokasyon ve operasyon geliştirme politikasıdır.” Denildi.

28 Nisan 2015: Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, “Kürt sorunu var demek artık ayrımcılıktır. Kürt sorunu, bizzat Kürt sorunu vardır diyenlerden kaynaklanıyor. Ülkemizde artık bir Kürt sorunu yoktur... Bu ülkede devlet vardır. Karşı karşıya oturulan bir masa olması devletin çöktüğü anlamına gelir. Devlet silah bırakmaz, terörist silah taşırsa devlet de gereğini yapar. İç güvenlik konusunun hassas olmasının sebebi de budur. HDP illegal yollarla işimizi sıkıntıya soktu,” dedi.

29 Nisan 2015: Sırrı Süreyya Önder, “İmralı Müzakere Heyeti Sözcüsü sıfatıyla söylüyorum ki ortada bir masa var. O masa da yaklaşık üç ay önce kuruldu. İki tarafına oturan insanlar var ve defalarca bu masada taraflar olarak toplantı yapıldı. Tarihi Dolmabahçe Mutabakatı da bu masada sağlandı. Bu masanın adı ‘Barış ve Demokratik Çözüm Masası’dır. Bu masa Ortadoğu’da sistemler teker teker çökerken ülkemizin birliğini, demokrasisini ve geleceğini teminat altına almaya dönük en önemli demokratik hamlelerdendi,” dedi.

30 Nisan 2015: İmralı Heyeti, “çözüm süreci” ile ilgili gelinen aşama ve Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın çözüm karşıtı söylemlerine ilişkin açıklama yaptı: “Cumhurbaşkanının yürüttüğü itibarsızlaştırma nedeniyle masa şu an itibarıyla hükümünü yitirmiştir. Resmi müzakere ciddiyeti ile yürümeyecek bir işe biz kamuoyunu ve kendimizi alet etmeyiz” diyen Heyet açıklamasında, “Sayın Öcalan’ın statüsünün belirlenmesine ve kamuoyuna deklare edilmesine ihtiyaç vardır. Bu olmadan sizin oyuncak gibi hoyratça, sorumsuzca bu halkın geleceği üzerinde oynamanıza izin vermeyeceğiz,” denildi.

5 Mayıs 2015: KCK Yürütme Konseyi Eş Başkanı Bese Hozat, AK Parti tarafından sürecin bitirildiğini belirterek şöyle dedi: “Bizim şu anda kongreyi toplama gibi bir gündemimiz yok. Çünkü bu süreç işlemedi ve hiçbir adım atılmadı. PKK devletin atacağı adımlar üzerinden kongreyi toplayacaktı. Biz kongreyi gündemden çıkardık

9 Mayıs 2015: HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın Kayapınar'da bulunan evine giden Diyarbakır/Amed Emniyet Müdürlüğü ekipleri, farklı suçlardan aranan bir kişinin burada ikamet ettiğini belirterek, arama yapmak istedi. Aile, böyle bir kişinin evde yaşamadığını belirterek, ikametinin Demirtaş'a ait olduğunu hatırlattı. Diyarbakır/Amed Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Müdürlüğü ekipleri, Demirtaş'ın ikametine 155'e yapılan ihbar doğrultusunda yönlendirildiklerini belirtti. Bunun üzerine yapılan araştırmada, muhaberede görevli bir polis memurunun, aranan kişilerle ilgili yapılan bir ihbarın adresini yanlış kaydettiği iddia edildi. Emniyet Müdürü Halis Böğürücü olayla ilgili ihbarıyla konuşan operatör görevlisinin Vali talimatıyla görevden uzaklaştırıldığını açıkladı. Demirtaş katıldığı bir televizyon programında "Seçime bu kadar yakın bir dönemde, kritik süreçte kapımın polis tarafından çalınması normal değil," dedi.

12 Mayıs 2015: PKK Yürütme Komitesi üyesi Duran Kalkan, "Özellikle Newroz ardından Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın süreç karşıtı tutumuyla birlikte hareket ve halk olarak bir saldırı altındayız. Yeni bir sürecin başlangıcı olduğunu ifade ediyoruz," dedi. Kalkan ayrıca Erdoğan ve AK Parti'nin demokratikleşme ve çözüm süreci karşıtı, müzakere sürecini geliştirmeyen tavrı nedeniyle kongre yapma yönündeki önemli bir düzeye getirdikleri hazırlık çalışmalarını dondurduklarını söyledi.

16 Mayıs 2015: HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, sürecin donduğunu, parti heyetinin iki ayı aşkın süreden bu yana İmralı Adası'na gidemediğini, şu anda tecrit durumunun söz konusu olduğunu belirtti.

17 Mayıs 2015: Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan HDP'nin çözüm sürecinde her türlü engeli çıkardığını belirterek HDP'nin barajı geçmesinin bir anlam ifade etmeyeceğini söyledi.

19 Mayıs 2015: Kandil'de KCK yetkilileriyle görüşen İmralı Heyeti, dönüş sonrası Diyarbakır/Amed'de basın toplantısı düzenledi. Heyet, açıklamada, "KCK yetkilileri çözüm süreci ile ilgili Kongre hazırlıkları yaparken Cumhurbaşkanı Erdoğan ve AKP hükümetinin ortaya koyduğu tutumlardan dolayı Kongre çalışmalarını dondurduklarını ifade etmiş; süreçle ilgili belirtilen hususlarda AKP hükümetinin adım atması durumunda bir gün sonra bile KCK'nin Kongre'yi toplamaya hazır olduğunu özellikle belirtmişlerdir," dedi.

Başbakan Ahmet Davutoğlu PKK lideri Abdullah Öcalan'a tecrit uygulanmadığını, silahsızlanmayla ilgili adım atılmadan çözüm sürecinin ilerlemeyeceğini, silahsızlanma adımı atılmadan İmralı ziyaretlerinin devamının da anlamlı olmadığını belirtti.

21 Mayıs 2015: Özgürlükçü Hukukçular Derneği (ÖHD) ve Mezopotamya Hukukçular Derneği (MHD), PKK lideri Abdullah Öcalan'a 27 Temmuz 2011 tarihinden bu yana uygulanan avukat yasağına ilişkin bu uygulamanın yasa, anayasa ile AİHM Sözleşmesi ve içtihatlarla aykırı olduğunu belirtti.

22 Mayıs 2015: HDP Adana ve Mersin il binalarına yönelik gerçekleştirilen bombalı saldırılarla ilgili bir açıklama yapan HDP Adana milletvekili adayları Meral Danış Beştaş, saldırıların kimliğine ilişkin yapılan açıklamalara inanmadıklarını ve Başbakan ile İçişleri

Bakan'ın "yalan" beyanlarda bulunduğunu söyledi. Savaş Yıldız isimli şahsın DHKP-C üyesi olduğunu düşünmediklerinin altını çizen Beştaş, "Türkiye'de fail olarak görülenler ya Kürtlerdir ya solculardır. Hükümetin bu tutumunu kınıyoruz. Neredeyse kendi kendimizi bombaladığımızı söyleyecekler," diyerek tepki gösterdi.

23 Mayıs 2015: KCK Yürütme Komitesi üyesi Murat Karayılan, "Ateşkes kurallarını bozmaya dönük Türk ordusunun belli bir hareketliliği var. Bizim güçlerimizin çok büyük bir dikkat ve duyarlılığı olmazsa şimdiye kadar birçok yerde çatışma yaşanabilirdi," dedi. "Özellikle seçim sonuna kadar hiçbir biçimde herhangi bir şiddet durumuna yönelme durumumuzun olmayacağını açıklıkla belirtiyorum. Herhangi bir şiddet durumu gelişirse, şimdiden bilinmeli ki bu devlet güçlerinden kaynaklı bir şey olacak. Bu bizim için nettir," diye vurguladı.

29 Mayıs 2015: Cumhuriyet gazetesi, 19 Ocak 2014 tarihinde ihbar üzerine durdurulan ve MİT'e ait olan TIR'lardaki Suriye'ye taşınan havan, top ve tüfek mermisi gibi mühimmatların görüntülerini yayımladı. Gazete hakkında "terör" suçlamasıyla soruşturma başlatıldı. Dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan ve hükümet yetkilileri TIR'ların silah değil, Türkmenlere gıda malzemesi taşıdığını iddia etmişti. Başbakan Davutoğlu ise yardımların Bayırbucak Türkmenleri'ne gittiğini söyledi.

3 Haziran 2015: Seçim çalışmaları için Karlıova'nın Serpmekaya köyünden gelirken uzun namlulu silahlı saldırıya uğrayan HDP'nin seçim aracının şoförü Hamdullah Öge yaşamını yitirdi. Saldırının detayları daha sonra ortaya çıktı. Buna göre Öge'nin araçtan indirilip işkence edildikten sonra kurşuna dizildiği belirlendi.

5 Haziran 2015: Diyarbakır/Amed İstasyon Meydanı'nda gerçekleştirilen HDP mitingine bombalı saldırı düzenlendi. Ardarda gerçekleşen iki patlama sonucu 5 kişi hayatını kaybetti, 400'ü aşkın kişi yaralandı. Bombaları patlattığı ileri sürülen Orhan Gönder'in Antep'te yakalandığı, suçu kabul ettiği ve IŞİD üyesi olduğu iddia edildi. Gönder, "kasten öldürme ve örgüt üyeliği" gerekçesiyle tutuklandı. Gönder'in mitingden birkaç gün önce Türkiye'ye giriş yaptığı ve olay günü Emniyet takibinden çıkarıldığı iddia edildi. İnsan Hakları Derneği, yaptığı basın açıklamasında seçim sürecinde HDP'ye yönelik saldırıların organize bir şekilde devletin göz yumduğu özel bir çete yapılanması tarafından gerçekleştirildiğine dikkat çekti.

7 Haziran: Türkiye'nin 24. Genel seçimleri gerçekleştirildi. Seçim sonuçlarına göre, hiçbir siyasi parti tek başına iktidar olabilmek için gerekli olan 276 sandalye sayısına ulaşamadı.

2002 yılından beri iktidarda olan Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) meclis çoğunluğunu kaybetti fakat %40,9 oy oranı ve 258 sandalye sayısı ile seçimlerden birinci parti olarak çıktı. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) oyların %25'i ile 132 sandalye elde etti ve ikinci parti oldu fakat oy oranı ile milletvekili sayısı 2011 genel seçimlerine göre düştü. Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) oyların %16,3'si ile 80 milletvekili kazandı ve oy oranını ve sandalye sayısını bir önceki seçimlere göre %3,28 artırdı. Halkların Demokratik Partisi (HDP) %10 seçim barajını geçerek, aldığı %13,1 oy oranı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 80 milletvekili ile temsil edilmeye hak kazandı.

8 Haziran 2015: Seçim sonuçlarını değerlendiren Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan, “Bu süreçte yaşananlar, AK Parti’nin aslında güven ve istikrarın tek teminatı olduğunu, çözüm sürecinin tek teminatı olduğunu, yeni anayasanın tek teminatı olduğunu daha iyi bir şekilde herkese gösterecektir, daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır diye düşünüyorum. HDP madem yüzde 13 oy aldı, Kandil’e çağrı yapınlar ve PKK’ye silah bıraktırsınlar,” dedi.

9 Haziran 2015: Diyarbakır/Amed’de Yeni İhya Der Başkanı ve HÜDA PAR üyesi Aytaç Baran uğradığı silahlı saldırıda yaşamını yitirdi. Şehitlik semti sokaklarında uzun namlulu silahlarla ateş açılması sonucu 3 kişi daha yaşamını yitirdi. HDP ve DTK yöneticileri yaptıkları açıklamalarla halkı sağduyulu olmaya çağırdı.

9 Haziran 2015: Van’da 16 Kürt siyasetçinin yargılandığı KCK Davası’nda karar çıktı. 2012 yılından bu yana süren davanın karar duruşmasında siyasetçilere “örgüt üyeliği”nden toplam 149 yıl hapis cezası verildi.

15 Haziran 2015: Tel Abyad (Girê Spî) YPG güçlerinin eline geçti. IŞİD için Rakka’dan sonra önemli bir üs olarak tanımlanan Tel Abyad, Cezire Kantonu ile Kobanê Kantonu’nun ortasında yer alması nedeniyle Kürtler için de stratejik bir önem taşıyor.

17 Haziran 2015: 7 Haziran seçimleri ile Türkiye’nin yeni bir döneme girdiğini ifade eden KCK Yürütme Konseyi Eş Başkanı Bese Hozat, “AK Parti’ye tanınan şanslar bitmiştir,” diyerek, eşit müzakere koşullarının hazırlanması ve meclisin devreye girmesi halinde tahkim edilmiş bir ateşkesin olabileceğini belirtti. Hozat, sürecin devamı için resmi müzakerenin başlaması ve bunun da şeffaf olarak yürütülmesi gerektiğine vurgu yaparak, “Bu anlamda Kürt sorununun çözüleceği yer meclistir. Bu süreç çözümünü beraberinde getirir” dedi. Bu süreçte mutlaka üçüncü bir gözün de olması gerektiğine dikkat çeken Hozat, artık İmralı Adası’ndaki her görüşmenin hem yazılı hem de görsel olarak kayıtları ve belgelerde de imzaların olması gerektiğini ifade etti.

27 Haziran 2015: Demokratik Toplum Kongresi (DTK) Eş Başkanı Selma Irmak, “Kalıcı bir barışın sağlanması için Sayın Öcalan’ın özgür olması gerekir. Mandela olmasaydı Güney Afrika’da hiç kimse halklar arasında barışı sağlayamazdı. Aynı şekilde Abdullah Öcalan olmadan da hiç kimse Türkiye’de kalıcı bir barışı sağlayamaz,” dedi.

11 Temmuz 2015: KCK Yürütme Konseyi Eş Başkanlığı’nın 2,5 yıldır sürdürülen ateşkesle ilgili açıklamasında “Özgürlük Hareketimiz artık ateşkes tutumunun istismar edilmesini kabul etmeyecek, oyalama yaparak Kürt sorununu çözümsüz bırakan politikalara karşı da tutumunu koyacaktır. Artık sabırlı ve makul tutumumuzu istismar edenlere ve oyalama politikası yürütenlere hiçbir biçimde müsaade edilmeyecektir,” dendi. Baraj ve kalekol inşaatlarıyla devletin “Kürdistan’ı insansızlaştırmak istediği” iddiasına yer verilen açıklamada, Kürt siyasi hareketine dönük tutuklamalara da değinildi.

12 Temmuz 2015: Ardahan’ın Göle İlçesi’nde belediyeye ait araca saldırı gerçekleştirildi. Saldırıda HDP’li oldukları ileri sürülen ve gerilla babası olduğu belirtilenler arasında 65 yaşındaki Kanber Morkoç hayatını kaybederken, Sabri Morkoç ve Altan Akın

yaralandı. Valilikten yapılan ilk açıklamada saldırının PKK tarafından yapıldığı bildirildi ve ana akım medyada bu yönlü haberler yaptı.

14 Temmuz 2015: “Ateşkes bitti” açıklaması ile tartışmaya yol açan KCK”nin Yürütme Konseyi Üyesi Murat Karayılan, “Şu anda çözüm süreci de ateşkes de ara dönemde. Koalisyon hükümetinin kurulması gündemde, biz de kurulacak hükümetin rengine bakıp kendi yolumuzu belirleyeceğiz,” dedi.

17 Temmuz 2015: Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Dolmabahçe Mutabakatına yönelik öne sürdüğü eleştirisini tekrarladı: “Dolmabahçe mutabakatı ifadesini asla kabul etmiyorum. Bölücü terör örgütüne sırtını dayayanlarla mutabakat asla düşünülemez. O fotoğraf karesi doğru bir şey değildir.

19 Temmuz 2015: PYD Eş Başkanı Salih Muslim, “25 Haziran Kobanê saldırısı büyük bir plandı ve bu planda politik düzeyde ya da farklı bir düzeyde kesin olarak Türkiye’nin parmağı var. Saldırıları Türkiye üzerinden yapıldı, cephaneler Türkiye üzerinden geçirildi,” dedi.

20 Temmuz 2015: Şanlıurfa’nın Suruç İlçesi’ndeki Amara Kültür Merkezi önünde Kobaneli çocuklara oyuncak götüren ve park yapımı için geçiş izni bekleyen gençlerin arasında canlı bomba olduğu iddia edilen bir patlama meydana geldi. Patlamada 32 kişi öldü, 103 kişi yaralandı. Suruç katliamını değerlendiren HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, bombalı saldırının devlet içinden destek alınmadan yapılamayacağını belirterek, saldırıdan birinci dereceden sorumlusunun geçici hükümet olduğunu söyledi. Saldırının ardından Ankara’ya gelen Başbakan Ahmet Davutoğlu, Çankaya Köşkü’nde sürpriz bir toplantı düzenledi. Davutoğlu, “Bu saldırının hedefi Türkiye’dir, Türk demokrasisidir diyorsak, şimdi dört genel başkanın da bir araya gelerek ortak deklarasyona imza atmamız lazım. Ben bunu yapmaya hazırım. Gün bugündür,” dedi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, canlı bomba saldırısıyla ilgili, “Bu vahşeti işleyenleri, ben de şahsım olarak milletim adına lanetliyorum, kınıyorum,” dedi. Türkiye’nin dört bir yanında, binlerce kişi Suruç katliamını protesto etti. Mersin’deki protestoya düzenlenen silahlı saldırıda iki kişi yaralandı. İstanbul’da İstiklal Caddesi’nde binlerce kişinin katılımıyla gerçekleştirilen protestoya polis müdahale etti.

24 Temmuz 2015: Türk Hava Kuvvetleri’ne ait F-16 uçakları dört yıl aradan sonra Kuzey Irak’taki PKK kamplarını vurdu. Diyarbakır’daki 8. Ana Jet Üssü’nden havalanan uçaklar PKK’nın Zap, Gare, Haftanin, Metina ve Avaşin’deki kamplarını bombaladı. Bombalamanın ardından Fırat Haber Ajansı (ANF), Dicle Haber Ajansı (DİHA), Hawar Haber Ajansı (ANHA) Özgür Gündem gazetesi, Yüksekova Haber, Sendika.org, RojNews, Rudaw, BasNews’ün internet sitelerine erişim engellendi.

28 Temmuz 2015: Çin ziyareti öncesi Esenboğa Havalimanı’nda basın toplantısı düzenleyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, HDP’li vekillerin dokunulmazlıklarının kaldırılmasını istedi, çözüm sürecinin bittiğini açıkladı. Cumhurbaşkanı, HDP’nin kapatılması söylentisiyle ilgili “Ben parti kapatılması olayını doğru bulmuyorum. Fakat bu partinin yöneticilerinin bedelini

ödemesi gerekir diyorum. Dokunulmazlık zırhından bunları sıyrarak bedelini ödetmeli. Parlamento gerekeni yapmalı ve bunların dokunulmazlıklarını kaldırmalı, bedelini ödetmeli," ifadesini kullandı.

28 Temmuz 2015: KCK Yürütme Konseyi Eşbaşkanlığı, "Hükümetin yürüttüğü politikalar net ve açık biçimde bir savaş doğrultusundadır. Tamamen Kürt Özgürlük Hareketi'ni ezme ve tasfiye etme politikası yürürlüğe konulmuş durumdadır," açıklamasını yaptı. Ayrıca, Türkiye'nin demokratikleşmemesi durumunda Kürt halkının kendi gücüyle özyönetimini kuracağı duyuruldu.

7 Ağustos 2015: PKK'ye yönelik operasyonlar sürerken, iki kritik görüşme gerçekleştiği medyaya yansdı. CNNTürk'ün haberine göre geçen haftasonu Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarı Muhammed Dervişoğlu başkanlığındaki heyet İmralı'da Öcalan ile görüştü; Ankara'da da HDP'nin İmralı heyetinde yer alan Sırrı Süreyya Önder ve İdris Baluken'le görüşüldü. Devlet heyeti ile HDP'nin yaptığı görüşmede çözüm sürecine ilişkin anketler ele alındı. Sürece verilen desteğin Türkiye genelinde yüzde 70 bölgede ise yüzde 90 olduğunu söylendi. Görüşmelerde kamu güvenliğinin tesisi ve karşılıklı adımların peş peşe atılmamış olmasının öne çıktığı ve hem devlet yetkililerinin hem de HDP heyetinin "duygusal" açıklamaların sürece zarar verdiğine dikkat çektiği belirtildi.

8 Ağustos 2015: Ankara'da bir araya gelen ve son siyasi gelişmeleri değerlendiren Alevi örgütleri, "Bu savaş çığırtkanlığının bir piyonu olmayı reddediyoruz! Bir an önce çatışmaların durmasını ve daha fazla kan akmasını istiyoruz," dedi. Örgütlerin 7 maddelik yol haritasına da yer verilen bildirgelerinde "Türkiye barış iradesine sahip çıkmalıdır," denilerek tüm sivil toplum kuruluşları ve siyasi kurumlar sorumluluğa ve göreve davet edildi.

11 Ağustos 2015: Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "silahların üzerine beton dökülünceye, tek bir terörist kalmayınca kadar terörle mücadelenin süreceğini" söyledi. Erdoğan, çözüm süreci için de "Şu anda buzdolabındadır," dedi.

12 Ağustos 2015: HDP Şırnak milletvekilleri Faysal Sarıyıldız, Aycan İrmez, Ferhat Encü ve Leyla Birlik, Şırnak'ın Silopi ilçesinde, hendek kapatma çalışmaları sırasında güvenlik güçleriyle hendeğin kapatılmasına engel olmak isteyenler arasında çıkan çatışmada biri polis 4 kişinin hayatını kaybetmesiyle ilgili incelemeleri sonrasında sundukları raporda, 1990'lı yıllarda devlet yetkililerinin söylediği "Burası başka yere benzemez, burası herhangi bir yer değil, burası Şırnak Cumhuriyeti'dir" sözünü hatırlatarak, "Bu sözün hükmü 2015 tarihinde de sürdürülmektedir," dedi. Silopi'de meydana gelen olaylara istinaden İHD ve TİHV heyetinin incelemeleri sonrasında sundukları raporda, olaylar sırasında mahallenin çevresine yerleştirilen keskin nişancılar tarafından evlerin ve yurttaşların hedef alınarak ateş açıldığını ve polisin yaralıların taşındığı hastane önünde de infazlarını sürdürdüğü öne sürüldü.

12 Ağustos 2015: HDP, Türkiye’de uygulanan savaş politikaları sonucu yaşanan katliamlar ve meydana gelen sivil kayıpların incelenmesi, sorumluları hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi Savcılığı’nın soruşturma başlatması için BM’ye başvurdu.

13 Ağustos 2015: Yüksekova’da Demokratik Toplum Meclisi adı altında çalışma yapan mahalle temsilcileri ile bazı sivil toplum kuruluşları temsilcilerinden oluşan “Gever Demokratik Toplum Meclisi” isimli bir grup, ilçede özerklik ilan ettiğini duyurdu

16 Ağustos 2015: Varto’da 15 Ağustos’ta başlayan çatışmalar sabah saatlerine kadar sürerken, ilçenin giriş ve çıkışlarına HPG’liler tarafından hendekler kazıldı. Muş Valiliği, ilçede sokağa çıkma yasağı ilan etti.

19 Ağustos 2015: Diyarbakır merkez Sur ve Silvan ilçelerinde belediye eş başkanları özyönetim açıklamalarıyla ilgili olarak gözaltına alındı.

20 Ağustos 2015: Son olarak Bitlis’in Hizan ilçesinin de eklenmesiyle “öz yönetim” ilan edilen bölge sayısı 16’ya yükseldi. Bianet’in hazırladığı bir habere göre Çözüm Süreci’nin bitiminden bugüne 20 Temmuz-20 Ağustos aralığında 16 polis, 2 korucu, 35 asker ve 32 gerilla, 55 sivil öldü; toplamda 18 ilde 140 kişi hayatını kaybetti.

21 Ağustos 2015: Şemdinli’de yaşanan çatışmalarda Şapatan (Altınsu) köyünün askerlerce bombalanması ve hem bu köyde hem şehir merkezinde asker ve polislerin zırhlı araçlardan halka “Evlerinizi terk edin” çağrılarının ardından binlerce insan evlerini terk etti. Baskı ve şiddet ortamı nedeniyle göçler yaşandığını iddia eden HDP Van Milletvekili Adem Geveri, “Şapatan köyünde 5 bin kişi yaşıyordu. Bu sayı bugün itibariyle 100’e düştü. Şemdinli merkezinde evlerini terk edenlerle birlikte göç edenlerin sayısı 12-13 bin civarında,” dedi.

23 Ağustos 2015: KCK Yürütme Konseyi Eş Başkanlığı, yaptığı yazılı açıklamada Erdoğan’ın “Bu savaş kıyamete kadar sürecek” ifadelerini ve “Darbe hükümetinin başbakanı” olarak andıkları Ahmet Davutoğlu’nun “Şehirde ve kırdada bu savaş, asayiş tam sağlanana kadar durmayacak” sözlerini “Önümüzdeki dönemde nasıl bir saldırı politikası yürüteceklerini ortaya koymuşlardır,” şeklinde değerlendirdi. Açıklamada AKP hükümetinin seçimi kaybettikten sonra 30 Ekim tarihli MGK toplantısında aldığı savaş kararını yürürlüğe koyduğu vurgulandı.

26 Ağustos 2015: Başbakan Ahmet Davutoğlu’nun seçim hükümeti için muhalefet partilerine ayrılan kontenjanlara önerdiği isimler belli oldu. Bakanlık teklifi götürülen isimler arasında HDP İstanbul Milletvekili Levent Tüzel, İzmir Milletvekili Müslüm Doğan ve Kocaeli Milletvekili Ali Haydar Konca da yer aldı.

28 Ağustos 2015: HDP Hukuk ve İnsan Hakları Komisyonu 7 Haziran seçiminin ardından yaşanan sivil kayıplar, tutuklamalar ve HDP binalarına yapılan saldırılara ilişkin bir rapor yayımladı. Rapora göre, 17 Haziran – 26 Ağustos 2015 tarihleri arası dönemde 78 sivil hayatını kaybetti, 4 – 19 Ağustos tarihleri arasında 9 HDP binasına saldırı yapıldı, 7 Haziran

ertesinde başlayan gözaltı operasyonlarında 26 Ağustos 2015 tarihine dek 1.628 kişi gözaltına alındı, 298 kişi de tutuklandı.

6 Eylül 2015: PKK'nin Dağlıca'daki saldırısında 16 asker yaşamını yitirdi.

7 Eylül 2015: Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Çözüm Süreci bunlar tarafından bir ihanetle değerlendirildi. Çözüm Süreci'ni bunlar adeta Güneydoğu'da, kısmen Doğu'da kendileri için silah stoklama süreci olarak değerlendirdiler. Çok ciddi bir silah stoklaması yaptılar," dedi.

8 Eylül 2015: Dağlıca'da 16 askerin öldürülmesinin ardından yurt dışı programını yarıda keserek ülkeye dönen Selahattin Demirtaş, "Tüm kardeşlerime sesleniyorum, ne yaparsa yapınlar, kardeşliğinizi bozmayın. Kürt, Türk birbirinize sarılın. Bütün tahriklere karşı en iyi ilaç barıştır," dedi.

8 Eylül 2015: Iğdır'da polis aracına düzenlenen saldırıda 13 polis yaşamını yitirdi.

10 Eylül 2015: KCK Yürütme Konseyi Cizre'yle ilgili açıklamalarda bulundu. "Kobanê'deki katliama nasıl karşı çıkıldıysa Cizre halkına da sahip çıkılmalıdır," diyen KCK, "Başta Türkiyeli demokratlar ve devrimciler olmak üzere Ortadoğu halklarının ve tüm dünyanın demokrasi, devrimci güçlerinin ayağa kalkması gerek," ifadelerini kullandı.

13 Eylül 2015: Cizde'de 8 gün süren sokağa çıkma yasağının kaldırılmasının ardından, abluka sürecinde hayatını kaybedenler toprağa verildi. Aralarında bebek ve çocukların da bulunduğu 21 kişinin Şırnak ve Cizre'deki devlet hastanelerinde otopsi işlemleri tamamlandı. Beş cenazenin yasak devam ederken defnedildiği belirtilen Cizre'de geriye kalan 16 cenaze de bugün törenle yan yana defnedildi. Öte yandan Şırnak Valiliği saat 19:00'dan itibaren yeniden sokağa çıkma yasağı ilan ettiğini duyurdu. Diyarbakır'ın Sur ilçesinde ikinci kez ve Silvan ilçesinde ise üçüncü kez sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

27 Eylül 2015: Tunceli'de Alevi dedelerinin, çatışmalı ortamın son bulması ve Çözüm Süreci'nin yeniden işler hale getirilerek, bölgeye barış gelmesi talebiyle başlattıkları açlık grevi 4 günün ardından sona erdi.

28 Eylül 2015: İl Seçim Kurulu tarafından 1 Kasım seçimlerinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesindeki sandıkların taşınmasına karar verildi. HDP Hakkari vekili Selma Irmak "Bu, Yüksek Seçim Kurulu'nu da ortak ederek seçmen iradesini gasp etmektir," dedi.

4 Ekim 2015: HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, "Bu fotoğrafa iyi bakın. Önceki gün Şırnak'ta çekildi," diyerek Twitter hesabından paylaştığı fotoğrafta yer alan cansız bedeninin ipe bağlanarak zırhlı güvenlik aracıyla sürüklenmesi hakkında, "Orada her gün aşağı yukarı benzer olaylar, vakalar yaşanıyor," dedi. Demirtaş, Hacı Lokman Birlik'e ait olduğu öne sürülen bedene yapılanlar hakkında "Ölüye onu yapanların diriye neler yapabileceğini siz düşünün," ifadesini kullandı.

10 Ekim 2015: Ankara’da, KESK, DİSK, TMMOB ve TTB’nin düzenlediği “Barış Mitingi”nde iki büyük patlama meydana geldi. Patlamanın sonucunda 100 kişi öldü, 400’den fazla kişi yaralandı. Recep Tayyip Erdoğan, Kemal Kılıçdaroğlu ve Selahattin Demirtaş’ın da aralarında bulunduğu siyasi liderler ilk açıklamalarında Ankara’daki saldırıyı kınadı. İçişleri Bakanı Selami Altınok, Adalet Bakanı Kenan İpek ve Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu, Ankara’da Barış Mitingi öncesinde meydana gelen patlamaya ilişkin açıklama yaptı. İçişleri Bakanı Altınok, mitinge ilişkin bir güvenlik zafiyeti olmadığını savundu. Başbakanlık’ın hakkında yayın yasağı getirdiği bombalı saldırı birçok kentte binlerce kişinin katılımıyla protesto edildi.

10 Ekim 2015: KCK, “Türkiye içinden ve dışarıdan gelen çağrılarını dikkate alarak silahlı güçlerini eylemsizlik konumuna çekme kararı aldığını,” açıkladı. Açıklamada kararın gerekçesi 1 Kasım seçimlerinin sağlıklı bir ortamda gerçekleşmesi olarak sunulurken, eylemsizlik sürecinin başlangıç tarihi 15 Ekim olarak belirtildi.

11 Ekim 2015: KCK’nin 1 Kasım seçimleri öncesi eylemsizlik kararı almasının ardından dün gece, Türkiye’den kalkan savaş uçakları, PKK alanlarına bombardıman düzenledi.

20 Ekim 2015: Katıldığı bir canlı yayında “PKK terör örgütü değildir” sözlerinden dolayı tutuklama talebiyle mahkemeye sevk edilen Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi, serbest bırakıldı. Serbest bırakılışının ardından adliye önünde basın açıklaması yapan Elçi, “Sözlerimin arkasındayım. PKK ya da KCK örgütünün terör örgütü kavramı içinde ifade edilemeyeceğine inanıyorum,” dedi.

20 Ekim 2015: Başbakan Ahmet Davutoğlu, katıldığı canlı yayında “Ankara saldırısından sonra oylarımızda yüzde 43-44 bandına doğru bir yükselme trendi devam ediyor,” dedi.

1 Kasım 2015: 1 Kasım’da gerçekleştirilen erken seçim sonuçları itibarıyla partilerin oy dağılımı belli oldu. AKP oyların %49,5’ini alarak tek aşına hükümet kuracak çoğunluğu elde ederken HDP ise %10,75 oy alarak 59 milletvekiliyle parlamentoya girdi.

3 Kasım 2015: KCK Yürütme Konseyi Eşbaşkanlığı, AKP’nin tek başına iktidarını ilan ettiği 1 Kasım seçimlerinin ardından yayımladığı açıklamada, 7 Haziran seçimlerinden 5 ay sonra yeniden seçime gidilmesini “7 Haziran’da kaybettiği hükümete fiilen el koymanın resmi gaspı” olarak niteledi.

4 Kasım 2015: Üzerime düşeni yaparım: Cumhurbaşkanı Erdoğan, 1 Kasım seçimlerinin ardından ilk muhtarlar toplantısında önemli mesajlar verdi. Çözüm süreci hakkında konuşan Erdoğan “Terör örgütüne karşı operasyonları kesmek yok, devam edeceğiz. Terör örgütü silahlarını betonlayarak gömene kadar, tüm elemanları tasfiye olana kadar bu mücadeleyi sürdüreceğiz. Aynı şekilde örgütün şehirlerdeki yapıları çökertilene kadar devam edecek. Konuşma, tartışma dönemi değil, açık söylüyorum sonuç alma dönemidir. Bu işe illa biri isim aranıyorsa, bunun ismi ‘Milli Birlik ve Kardeşlik Süreci’dir,” ifadelerini kullandı.

5 Kasım 2015: KCK Yürütme Konseyi Eş Başkanlığı “AKP’nin mevcut politikaları ortamında eylemsizliği sürdürmek mümkün olmadığı gibi, bu politikalar ortamında bir çatışmasızlığın sağlanması da mümkün değildir” diyerek, tek taraflı eylemsizlik AKP’nin savaş politikası ve gerçekleşen saldırılarla son bulmuştur” açıklamasında bulundu.

13 Kasım 2015: Silvan’da operasyonların devam ettiği mahallelere yürüyen aralarında HDP Eş Genel Başkanı Figen Yüksedağ’ın da bulunduğu heyetin üzerine otomatik silahlarla ateş açıldı. Biri ağır beş kişi yaralanırken, 50’ye yakın kişi de gözaltına alındı.

14 Kasım 2015: Diyarbakır’ın 12 gündür abluka altındaki ilçesi Silvan’da sokağa çıkma yasağı kaldırıldı. Geride özel timlerin duvarlara yazdıkları “Devlet geldi” ifadeleri ve harabeye dönmüş binalar kaldı.

17 Kasım 2015: PKK Yürütme Komitesi Üyesi Duran Kalkan, Med Nuçe Televizyonu’nda 1 Kasım seçimlerinin sonuçlarını değerlendirdi, “1 Kasım sivil faşist darbesi, 12 Eylül askeri faşist darbesinin devamıdır [...] 7 Haziran Demokratik Cumhuriyet’e gidişin önünü açmıştı, 1 Kasım darbesiyle onun önünü kapatmak istediler,” dedi. Kış döneminin final düzeyinde bir mücadeleye sahne olacağını belirten Kalkan, “AKP kendisine verilen görev ve faşist kültürel soykırım siyaseti çerçevesinde bizi halk olarak, hareket olarak imha ve tasfiye etmek için her türlü saldırısını yürütecek,” dedi.

22 Kasım 2015: HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş’a bir suikast girişiminde bulunulduğu ve Demirtaş’ın saldırıdan yara almadan kurtulduğu öğrenildi. Demirtaş’ın aracının arka camında sert bir cismin çarpması ya da sekmesi kaynaklı hasar görüldü. Diyarbakır Valiliği açıklamasında hasarın ateşli silahtan kaynaklanmadığı duyuruldu.

25 Kasım 2015: Partisinin grup toplantısında konuşan Başbakan Ahmet Davutoğlu, “Bu millete hendek kazanları, o hendeklere gömeriz,” dedi.

28 Kasım 2015: Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi, Sur’da yaptığı açıklamadan sonra başından silahla vuruldu. Diyarbakır Selahattin Eyyübi Devlet Hastanesi’ne kaldırılan Elçi hayatını kaybetti. Şeyh Mutahhar Camii’nin Dört Ayaklı Minaresi için son açıklamasında Tahir Elçi “Bu tarihi bölgede silah, çatışma operasyon istemiyoruz” mesajını vermişti. Aynı günde yayınlanan ön otopsi raporuna göre Tahir Elçi’nin uzak mesafeden vurulduğu tespit edildi. Tahir Elçi’nin öldürülmesinin ardından Sur ilçesinde Diyarbakır Valiliği tarafından sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu’nun, Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir Elçi’nin ölümüyle ilgili olarak, “Bu saldırı tüm Türkiye’ye yapılmıştır” dedi. Tahir Elçi’nin öldürülmesini protesto için Galatasaray Meydanı’nda toplanan kalabalığa polis tazyikli su ve biber gazıyla müdahale etti.

29 Kasım 2015: KCK Yürütme Konseyi Eş Başkanı Cemil Bayık, Alman Bild am Sonntag gazetesine konuştu. “Biz artık savaşmak istemiyoruz. Biz, müzakere ve siyasi çözüm istiyoruz” diyen Bayık, bunun için üçüncü bir tarafa ihtiyaç duyulduğunu, bu görevi ABD veya Avrupa Birliği’nin bir parçası olarak Almanya’nın üstlenmesini istediklerini belirtti.

8 Aralık 2015: Güneydoğu Anadolu’da güvenlik güçleriyle YDG-H’liler arasındaki çatışmalarla ilgili değerlendirmede bulunan KCK Yürütme Konseyi Üyesi Mustafa Karasu, Özgür Gündem gazetesinde Hüseyin Ali mahlasıyla kaleme aldığı yazıda “Kürdistan halkı özyönetim alanlarında direnişini sürdürecektir, Kürdistan halkı da her yerde ayağa kalkarak bu direnişlerin etrafında barikat kuracaktır. Kürt halkı direnişiyle özgürlük mücadelesi tarihinin en büyük barikatını kurarak kültürel soykırımcı sömürgeciliği yenilgiye uğratacaktır,” ifadelerine yer verdi.

13 Aralık 2015: Şırnak’ın Cizre ve Silopi ilçelerinde öğretmenlere mesajla hizmet içi eğitime alındıkları ve ilçeyi terk etmelerinin bildirilmesinin ardından akşam saatlerinde bölgeye yoğun bir askeri sevkiyat başladı.

13 Aralık 2015: Yurtsever Devrimci Gençlik Hareketi, hendeklerin kapatılması yönündeki çağrılara yazılı bir açıklama ile karşılık verdi. Hendeklerin kapanmayacağını belirten YDG-H, Kürt halkına “öz savunmayı yayma” ve direnişin sürdüğü alanları boşaltmama çağrısı yaptı.

21 Aralık 2015: “Savaş İstemiyoruz! Çocukları Öldürmenizi İstemiyoruz! Girişimi” nin raporuna göre, çatışmaların yaşandığı dört ayda en az 44 çocuk öldü, en az 52 çocuk yaralandı.

23 Aralık 2015: İnsan Hakları İzleme Örgütü, yaptıkları açıklamada güvenlik operasyonları ve artan ölümlere dikkat çekti. Temmuz 2015’ten beri süren güvenlik operasyonları ve çatışmalarda 100’ün üzerinde sivilin öldürüldüğünü, çok sayıda yaralının olduğunu belirten açıklama, son günlerde bölgeye yapılan benzeri görülmemiş askeri sevkiyatın ardından yürürlüğe konan sokağa çıkma yasaklarıyla sivil ölü sayısının önümüzdeki günlerde artması endişesi dile getirildi.

27 Aralık 2015: Demokratik Toplum Kongresi bileşenleri olağanüstü gündemle yapılan toplantının ardından “öz yönetim”i tarif eden bir deklarasyon yayımladı. “TBMM’de temsil” vurgusu yapılan 14 maddelik deklarasyonda, oluşturulacak özerk bölgelerde, eğitimden sağlığa her hizmetin öz yönetim meclisleri tarafından verilmesi talep ediliyor. İki gün süren toplantının “Öz yönetim ilan edildi” şeklinde değerlendirilmesine tepki gösteren HDP Mardin Milletvekili Mithat Sancar, “Bunun öz yönetim ilanı ile alakası yok. Müzakereye çağırıyoruz,” dedi.

29 Aralık 2015: Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş’ın özyönetimle ilgili açıklaması için “provokasyondur, ihanettir” dedi. Erdoğan açıklamasıyla, Demirtaş hakkında açılan soruşturmaya destek vermekle kalmayıp diğer HDP Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ’ı da işaret ederek yargıya mesaj gönderdi: “Bu ihanet şebekesinin hak ettikleri dersi milletimizden ve hukuktan alacaklarını umuyorum

31 Aralık 2015: Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, yeni yıl mesajında “milletin 1 Kasım seçimlerinde tercihini, istikrar ve güven ortamından yana kullandığını” savunarak, “şehirlere ve dağların karış karış teröristlerden temizleneceğini” söyledi. 2015 yılı içinde

ülke içinde ve dışında yürütülen operasyonlarda 3 bin 100 PKK üyesinin öldürüldüğünü söyleyen Erdoğan, “Bu dönemde şehit verdiğimiz 200 güvenlik görevlimiz ve olaylarda hayatını kaybeden vatandaşlarımız, en büyük üzüntü kaynağımızdır,” dedi

Yararlanılan kaynaklar

<http://hakikatadalethafiza.org/baris-sureci-kronolojisi/>

http://www.ydh.com.tr/YD314_turkiyenin-idealist-dis-politikasinin-suriye-sinavi.html

<http://www.haberturk.com/dunya/haber/701302-2011de-dunya-ve-turk-dis-politikasi>

Toplum ve Kuram Dergisi (<http://zanenstitu.org/kurt-hareketinin-kronolojisi-1999-2011/>)